สมาธิหยุดนิ่ง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต
วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

สมาธิหยุดนิ่ง

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

สมาธิหยุดนิ่ง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ISBN 978-616-7870-83-0

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๖๐,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
เลขที่ ๕ หมู่ ๓ บ้านหนองแหน ต.หนองกวาง
อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ๗๐๑๒๐

จัดพิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กทม.
โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒

คำนำ

ธรรมะพระพุทธเจ้าละเอียด ลึกซึ้ง เข้าใจ เข้าถึง รู้ได้ยาก แต่เมื่อรู้จริงในธรรมอันเป็นอริยสัจแล้ว ย่อมเหมือนกัน ไม่ขัดแย้งกัน ฉะนั้น พระอรหันต์ที่รู้จริงในธรรม การบันลือสีหนาทแสดงธรรม จึงแตกต่างกับอลัชชีผู้มืดบอดไม่รู้จริงแล้วชอบกล่าวตู่แอบอ้างธรรม เพียงสมาธิธรรมอันเป็นพื้นฐานสำคัญ ก็ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ราวฟ้ากับดิน

สมาธิธรรมจะหลับตาทำสมาธิ หรือลืมตาทำสมาธิ หากปฏิบัติจริงจังอย่างมีสติจดจ่อต่อเนื่อง ดังที่**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** พาดำเนินตามหลัก**ศีล สมาธิ ปัญญา** จิตที่ล้มลุกคลุกคลานย่อมตั้งมั่นได้ ซึ่งผลจะต้องเป็น **"สัมมาสมาธิ"** เท่านั้น และยกสู่วิปัสสนาพิจารณาธรรมได้ การหลับตาลืมตาเป็นเรื่องของกาย แต่สมาธิ คือ สมาธิ เป็นเรื่องของจิต ไม่ใช่สมาธิชวนเชื่อที่อลัชชีทุศีลทำสมาธิไม่ได้ ภาวนาไม่เป็น หลงตนเองเป็นโลกุตตระผู้วิเศษ เป็นพระอรหันต์มาเกิดเพื่อสร้างบารมี แต่กลับมีกิเลสอวิชชาเต็มหัวใจ แล้วยังมาโฆษณาหลอกลวงเหยื่อให้หลงผิดตาม

ท่านพระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต ท่านเป็นผู้รู้จริง และเป็นธรรมทายาทวงกรรมฐานที่เทศน์จรรโลงสืบทอดพระศาสนา ท่านเมตตาสอนชาวพุทธให้เกิดปัญญา **สมาธิหยุดนิ่งที่ท่านสอน คือ สมาธิธรรมที่แท้จริง มีเหตุมีผล หยุดนิ่งแล้วมีกำลังจับต้องพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ ได้จริง** ผู้ใดศึกษาปฏิบัติตาม นอกจากเข้าถึงสมาธิธรรมแล้ว ยังเข้าถึงปัญญาธรรม คือ ภาวนามยปัญญา ชำระล้างกิเลสอวิชชา และที่สุดเข้าถึงวิมุตติธรรม เป็น **ปจฺจตฺตํ สนฺทิฏฺฐิโก** ประจักษ์ในใจตน

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต

สิงหาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

สมาธิมันไม่มีหลับตาลืมตาหรอก

สมาธิ คือ สมาธิ

แต่มันไม่เป็นสมาธินี่สิ มันไม่ได้เป็นสมาธิ

มันเป็นอุปาทาน

๑

หลับตาทำสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต
เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม

ธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือโลกธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม วิวัฏฏะ พ้นออกจากวัฏฏะ

แต่พวกเราอยู่ในวัฏฏะ แล้วเกิดจากเวรจากกรรม ถ้าเกิดจากเวรจากกรรมมันเป็นภาษาโลกไง ถ้าเป็นภาษาโลกเป็นภาษาที่ความเข้าใจ ดูภาษา ภาษาถ้าภาษาเขาสื่อสารในภาษาเดียวกันเขาจะเข้าใจกัน นี่สิ่งที่เวลาภาษาเขาแปล เขาแปลภาษา แปลให้มันมีความเข้าใจกันได้ นี่คือภาษาโลก

แล้วเวลาธรรมะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาธรรมะที่มันเกิดที่ใจๆ มันภาษาใจ ถ้าภาษาใจนี้ภาษาความรู้สึก ถ้าภาษาความรู้สึก ความสุขความทุกข์เห็นไหม มันอันเดียวกัน จะภาษาใดก็แล้วแต่ มันมีความสุขความทุกข์เหมือนกัน ถ้ามีความสุขความทุกข์เหมือนกัน ความทุกข์อันนั้นมันบีบคั้นหัวใจไง

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านใช้เผยแผ่พระพุทธศาสนา ใช้ภาษาบาลี แล้วมีพระในสมัยพุทธกาลจะร้อยกรองให้ จะทำให้ ท่านไม่ให้ทำ ไม่ให้ทำทั้งสิ้น

แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วพยายามจะเอาความรู้สึกของตนเข้าไปแยกแยะไง แล้วสิ่งใดที่ว่าตัวเองไม่พอใจอันนั้นก็ไม่ใช่ธรรมๆ ถ้าสิ่งใดเป็นความพอใจของตนอันนั้นเป็นธรรมๆ ไง

ถ้าเป็นธรรมๆ ก็เป็นธรรมของกิเลส กิเลสตัณหาความทะยานอยากของคนเวลามันครอบงำหัวใจของคนแล้วมันหลงไง นี่ความโลภ ความโกรธ ความหลง

ความโลภ ความโกรธ ความหลง เวลามันหลงมากหลงน้อยก็แล้วแต่ มันก็ใช้ปัญญาของมันแยกแยะตามความพอใจของตนๆ ถ้าตามความพอใจของตนมันก็เป็นเวรกรรมของสัตว์ สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม ถ้าเขามีเวรมีกรรมอย่างนั้น เขามีความเชื่ออย่างนั้น มันก็เป็นกรรมของสัตว์ไง

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์ เวลารื้อสัตว์ขนสัตว์รื้อในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เวลาในใจขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าวิมุตติสุขๆ ถ้าวิมุตติสุข ดูสิ ความละเอียดอ่อนของมันจนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “จะเทศน์สอนใครได้หนอ จะเทศน์สอนใครได้หนอ”

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านบรรลุธรรมของท่านเหมือนกัน มันเหมือนกัน เหมือนกันเพราะอะไร เพราะมันวิวัฏฏะมันออกจากโลกไป

แต่เวลาการเกิด การเกิดเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา การเกิด เวรกรรมพาเกิดนะ เวรกรรมมาจากไหน กรรมคือการกระทำของคน กรรมคือการกระทำ มโนกรรม มโนกรรมคือความคิดดี คิดชั่ว ความอาฆาตมาดร้าย ความผูกโกรธ นั่นน่ะ มโนกรรมๆ

ถ้ามันมีมโนกรรมของมันเห็นไหม มโนกรรมมันไม่ต้องมีความรู้สึก ไม่ต้องมีร่างกาย มันก็คิดของมัน เทวดา อินทร์ พรหมไง จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

พอจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาด้วยคุณงามความดีของเรา ถ้าไม่มีคุณงามความดีมาเกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้

แต่เวลาเกิดเป็นมนุษย์แล้ว ดูมนุษย์สิ ดูเห็นไหม ดูสิมันทำร้ายกัน มันทำลายกัน มนุษย์ทั้งนั้น เวลาสัตว์มันทำร้ายกันมันก็ทำร้ายด้วยเขี้ยวด้วยเล็บมันเท่านั้น มนุษย์มันมีสมอง มันมีความรู้สึกนึกคิด มันมีเจ้าเล่ห์แสนกล มันทำลายกันๆ ฉ้อโกงกันทำลายกันด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ด้วยความปลิ้นปล้อนของคน

ดูสิ ดูมนุษย์เห็นไหม ก็บอกว่า เพราะเป็นกรรมดีไง ถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ไง การเกิดเป็นมนุษย์นะ มนุษย์สมบัติๆ นะ ถ้าไม่มี

วาสนาไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์ ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเหมือนเต่าตาบอด จิตนี่เหมือนเต่าตาบอด เวลามันอยู่ในทะเลมันโผล่มา แล้วถ้าโผล่มาต้องโผล่เข้าบ่วงนั้นด้วยถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ไง

นี่ยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้เห็นว่ามันยากเย็นขนาดไหนกว่าจะได้เกิดเป็นมนุษย์ แต่ทำไมเราเกิดแล้วเกิดเล่าล่ะ เกิดเพราะการกระทำของเราไง เกิดเพราะบุญกุศลของเราไง นี่ศีล ๕ นี่แหละมนุษย์สมบัติ ถ้ามีศีล ๕ ศีล ๕ โดยสมบูรณ์นี่มนุษย์สมบัติ

เวลาเกิดมาแล้ว ดูสิ เวลาคนเกิดมาตายในครรภ์ก็มี ตายเมื่ออายุน้อยก็มี ตายเมื่อวัยรุ่นก็มี ตายเมื่อแก่เมื่อเฒ่าก็มี มันเกิดมาก็ไม่เท่ากัน อำนาจวาสนาของคนไม่เท่ากัน มันไม่เท่ากันเพราะอะไร เพราะการกระทำของเขานั่นแหละ กรรมของสัตว์ๆ ไง ผลของวัฏฏะ ผลของวัฏฏะ คือ ผลของการกระทำของตน ผลของการกระทำของตน เพราะตนมีเวรมีกรรมมา มันถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

พอเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเห็นไหม แล้วเรามีเวรมีกรรมขึ้นมา เรามาเกิดเป็นมนุษย์ไง เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาแสดงธัมมจักฯ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

นี่ไง มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรมเป็นรัตนะสอง เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมเป็นรัตนะสาม มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สมบูรณ์แบบไง

แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราก็มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นแก้วสารพัดนึกเพราะอะไร เพราะเรามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กับสัจธรรมที่องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักฯ มา ปัญจวัคคีย์เป็นพระอรหันต์ ยสะเป็นพระอรหันต์ ๖๐ องค์

“เธอกับเราพร้อมกับอีก ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงเป็นทิพย์”

ถ้าพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงเป็นทิพย์แล้วมันไว้วางใจได้ เพราะบ่วงที่เป็นโลก เรื่องในโลก โลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ ท่านไม่ปรารถนา ท่านไม่ต้องการ เพราะท่านพ้นจากบ่วงที่เป็นโลก บ่วงโลกๆ อำนาจวาสนา ยศถาบรรดาศักดิ์ แก้วแหวนเงินทองไร้สาระ ไร้สาระ พ้นจากบ่วงมันไป

บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ ไง บ่วงที่เป็นทิพย์ ทุกคนเกิด เกิดอยากได้ อยากดิบอยากดีเพราะอะไร เพราะมันไม่มีแล้ว อนาคตมันไม่มี อนาคตมันไม่มีเพราะอะไร เพราะมันรู้ที่หัวใจดวงนั้น **หัวใจดวงนั้นถ้าสิ้นกิเลสไปแล้วมันสมบูรณ์แบบในใจดวงนั้นมันไม่มีอดีต อนาคต มันไม่มีสิ่งใดที่ต้องไป แล้วมันไปห่วงอะไร มันหวังอะไร มันต้องการอะไร เพราะอะไร เพราะบ่วงที่เป็นทิพย์มันไม่มีไง**

มันไม่มีสิ่งใดที่ตอบสนองกับธรรมธาตุอันนั้น แล้วมันจะไปห่วงอะไรกับที่เป็นทิพย์อีกล่ะ

มันมีแต่เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ของเรา นั่นเพราะอะไร

เพราะว่าแม้แต่เขาเป็นทิพย์สมบัติของเขา เขาก็ยังมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากของเขา เวลาเขาทุกข์เขายากของเขานะ ทิพย์สมบัติๆ มีความทุกข์ของเขา เพราะมันพลัดพรากไง เวลาพลัดพรากมันก็มีความทุกข์ของมัน มีความทุกข์ของมันก็อยากจะพ้นทุกข์ๆ มาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จมากมายมหาศาล

นี่พูดถึงถ้ามันเป็นธรรมๆ ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิมีความเห็นถูกต้องดีงาม แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เวลากึ่งกลางพระพุทธศาสนา เวลาว่า “กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญที่ไหน”

เวลามันเจริญขึ้นมา มันเจริญในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มันเจริญในใจของครูบาอาจารย์ของเรา ใครจะว่าเป็นพวกเดียวกัน นั่นก็เรื่องของเขา เพราะอะไร เพราะมันพิสูจน์ได้ คำว่า “พิสูจน์ได้ๆ” เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารื้อสัตว์ขนสัตว์ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ปรารถนา เวลา

หลวงตาท่านไปไหน ท่านบอกไปเอาหัวใจของคนๆ หัวใจของคนนี่สำคัญมากนะ หัวใจของคนจิตที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

พระพุทธศาสนารื้อสัตว์ขนสัตว์ก็รื้อหัวใจของสัตว์ ถ้ารื้อหัวใจของสัตว์ สัตว์ที่มันเวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากที่ไหน เวลาคนจะทุกข์จะยากขนาดไหน เวลานอนหลับไปมันก็หายจากทุกข์ไปพักหนึ่งนะ เวลามันตื่นขึ้นมา ถ้ามันมีทุกข์มียากขึ้นมา มันก็ไปเสวยทุกข์เสวยยากของมัน

เวลาแสดงธรรมๆ ไง แสดงธรรม คนทุกข์คนยากขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปโปรดเห็นไหม เวลาเล็งญาณๆ เลยว่า คนเขามีอำนาจวาสนาถึงที่สุดแห่งทุกข์หรือไม่ เขามีวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าเขามีวาสนาขึ้นมา องค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปโปรดคนนั้นก่อน ทั้งเขามีวาสนาด้วยอายุเขาจะสั้นด้วย เอาคนนั้นก่อน นั่นพูดถึงว่าเวลาอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่เราเกิดมากึ่งกลางพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านดำรงชีพของท่านอยู่ เวลาคนที่เขาต้องการ เขาแสวงหานะ เขาขวนขวายกันไป ไปหาหลวงปู่มั่นหลวงปู่มั่นเห็นไหม เพราะต้องการธรรมโอสถๆ ไง เพราะเราแสวงหาเองไม่ได้ เราค้นคว้าของเราเองยังไม่ได้

เราทำของเราขึ้นมาเห็นไหม ดูสิ จิตมันคืออะไร แม้แต่กายกับใจๆ แล้วในปัจจุบันนี้เวลาพูดถึงธรรมะๆ ก็เสียดสี เสียดสีกัน ดูถูกดูแคลนกัน พอดูถูกดูแคลนกัน แล้วเวลาเป็นจริงมันเป็น

จริงในใจของคนจิตใจที่ยิ่งใหญ่ จิตใจที่ยิ่งใหญ่เขาทำสิ่งใดก็ได้ ถ้าเขาทำของเขา เขามีแรงปรารถนาของเขา

นี่ไง แต่ถ้าจิตใจของคนมันคับแคบ จิตใจของคนมันเป็นกิเลส มันเป็นเรื่องของพญามาร มันทำลายตัวเองทั้งสิ้น แต่หน้าชื่นอกตรมนะ เวลาหน้าชื่นบาน ฉันเป็นชาวพุทธ ฉันมีอำนาจวาสนามียศถาบรรดาศักดิ์

นี่ไง กรรมคือการกระทำ มโนกรรมๆ นั่นสำคัญ เธออย่าย้ำคิดย้ำทำ มันจะเป็นจริต เป็นนิสัยของเธอ แต่ย้ำคิดย้ำทำยังกระทำอยู่อย่างนั้น ทำแล้วทำเล่าไง ทำแล้วทำเล่าเพราะอะไร เพราะเราไม่สามารถควบคุมตัวเราได้ไง

ถ้าเราไม่สามารถควบคุมตัวเราได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ อนุปุพพิกถาพูดเรื่องระดับของทาน ระดับของทานถ้าทุกคนรู้จักมีเสียสละ รู้จักเห็นคนอื่น รู้จักสังคมขึ้นมา ถ้ามันรู้จักๆ ขึ้นมา มันเบาบางในหัวใจของตนไง

อนุปุพพิกถาเรื่องของทาน ถ้าเธอมีการเสียสละมีความเห็นน้ำใจของคนอื่น จิตใจของเธอเปิดกว้างขึ้นมา นี่ไง เธอได้บุญกุศล บุญกุศลเป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามเวลามันเบามันก็ลอยสูงขึ้นไป อกุศลความเคียดแค้น ความทุกข์ความยากต่างๆ มันเป็นหิน มันเป็นของมีน้ำหนัก มันก็กดลงต่ำ กดหัวใจนั่นน่ะ

แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันเป็นสาธารณะ มันฟังธรรมอนุปุพพิกถา ถ้าถึงเวลาแล้วได้ไปเกิดบนสวรรค์ ถ้ามันเป็นจริง ถ้าถึงเวลาของเขา แต่ถ้าในปัจจุบันๆ ไง ถ้าใจของเขาเป็นธรรมๆ

ถือเนกขัมมะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงเรื่องอริยสัจแล้ว ถ้าพูดถึงการแสดงธรรมๆ นะ จะปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์

แต่สัตว์โลก สัตว์โลกเป็นไปตามกรรมด้วยอำนาจวาสนา เห็นไหม ดูสิ เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาในเมืองไทยของเรา ในเมืองไทยเพราะปู่ย่าตายายของเรานับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเวลาถ้าเป็นเนื้อแท้ไง ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมคือกราบสัจธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลารื้อค้นๆ เวลาที่ไหนเขามีการประพฤติปฏิบัติ ที่ไหนเขามีสิ่งต่างๆ ก็ไปประพฤติปฏิบัติกับเขาตามแนวทางของเขาไง แล้วมันไม่มีทางๆ มันเป็นไปไม่ได้มันเป็นไปไม่ได้

เวลาเอาจริงๆ ขึ้นมา ก็ต้องมาประพฤติปฏิบัติของท่านเอง เวลาท่านนึกถึง นึกถึงตอนท่านเป็นราชกุมาร อานาปานสติกำหนดลมหายใจเข้าออก

กำหนดลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าออกเพื่ออะไร?

หายใจเข้าออก มันมีคำบริกรรมขึ้นมา เพื่อเข้าสู่ใจของเจ้าชายสิทธัตถะไง เวลาเข้าสู่ใจบุพเพนิวาสานุสติญาณ เวลาเข้าไปเกิดญาณ เกิดความหยั่งรู้ ความรู้ความเห็นในใจมันเป็นจริง

คนมีชีวิตมันก็มีความคิดความรู้สึกความนึกคิดทั้งนั้น แต่มันรู้สึกนึกคิดโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยากไง เวลากำหนดอานาปานสติขึ้นมา จิตใจมันเป็นอิสระไง อิสระขึ้นมาก็บุญกุศลที่ได้กระทำมาตั้งแต่พระเวสสันดรไป รู้เห็นจิตใจของตน ถ้ารู้เห็นจิตใจของตนมันก็รู้เห็นไง แต่มันรู้เห็นก็รู้เห็นตลอดไปไม่มีต้นไม่มีปลาย ไม่มีที่สิ้นสุดไง ดึงกลับมาจุตูปปาตญาณมันก็ไปของมันไป

เวลาอาสวักขยญาณ อาสวักขยญาณเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาในใจอันนั้น ถ้าเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปแสดงธัมมจักฯ กับปัญจวัคคีย์

“อยู่ด้วยกันมา ๖ ปี ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้” เวลาคนอยากจะประพฤติปฏิบัติ อยากให้ชี้ทางก็บอกไม่ได้

แต่คราวนี้เห็นไหม จะแสดงธรรม ปัญจวัคคีย์ดื้อดึงด้วยเพราะว่าพฤติกรรมทางโลก พฤติกรรมของโลกมันเข้าใจไม่ได้ มันเข้าใจไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันเห็นเจ้าชายสิทธัตถะมา ๖ ปี อุปัฏฐากอุปถัมภ์มาตลอด คำว่า “อุปัฏฐากอุปถัมภ์” มันใกล้ชิดกันใช่ไหม ทำทุกรกิริยาขนาดไหนก็แล้วแต่ เพื่อจะบรรลุธรรมๆ แต่มันไม่บรรลุเสียที

เวลาพิจารณาของท่านเอง ทำทุกรกิริยาขนาดไหน อดอาหาร ๔๙ วัน จนขนร่วงขนหลุดหมด สลบถึง ๓ ครั้ง เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา มัชฌิมาปฏิปทามาค้นคว้าในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ปัญจวัคคีย์ทิ้งไป ทิ้งไปเพราะอะไร เพราะไปฉันอาหารของนางสุชาดา "เจ้าชายสิทธัตถะกลับมามักมาก ขนาดทำทุกรกิริยาขนาดนั้น ทำเคร่งครัดขนาดนั้นมันยังไปไม่ได้ แล้วถ้ามาฉันอาหารของนางสุชาดาแสดงว่ากลับมามักมากในกาม" ทิ้งไปเลย

ภาพนั้นมันฝังใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปเพื่อที่จะโปรด มันคัดค้านในใจ นี่กิเลสของคน กิเลสของคน ภาพฝังใจของคน คนที่รู้ที่เห็นไง มันร้ายกาจนักๆ กิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของคนไง ทั้งๆ ที่ปรารถนานะ แต่ด้วยอำนาจวาสนาด้วยความเคยชินก็นิมนต์ให้นั่ง

เวลาเห็นอาการดื้อดึง กระด้างกระเดื่อง มันไม่เปิดหัวใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "เธอจงเงี่ยหูลงฟัง ฟังธรรมๆ" พอฟังธรรมขึ้นมาเห็นไหม **เทฺวเม ภิกฺขเว** ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ สิ่งต่างๆ เห็นไหม ทางสายกลางๆ เวลาทางสายกลางขึ้นมา ทางสายกลางมันคืออะไร ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความระลึกชอบ มรรค ๘ แล้วเวลามรรค ๘ ขึ้นมา เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันทางสายกลาง ก็ทางสายกลางคือความพอใจของเราไง ถ้าพอใจก็ใช่ ถ้าไม่พอใจก็ไม่ใช่

ทางสายกลาง ทางสายกลางของธรรมมันต้องเป็นสัจธรรมจริงๆ แล้วสมัยนั้นมันยังไม่มีใครพูดถึง ปัญจวัคคีย์เวลาได้ยินได้ฟังขึ้นมา พอได้ยินได้ฟังขึ้นมา ปัญญามันเกิดไง ปัญญามันเกิดพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมๆ

นั่นน่ะ นั่นสัจธรรมขึ้นมา เป็นผู้ชี้บอกเป็นผู้ชักผู้นำไง แล้วสติปัญญามันใคร่ครวญตามไป มันมีสติปัญญามันทะลุออกไป มันทะลุออกไปก็เป็นสงฆ์องค์แรกของโลกไง ความที่เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เป็นสัจจะ เป็นความจริงขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมาเพราะมีสติมีปัญญา

นี่พูดถึงอำนาจวาสนา ถ้าอำนาจวาสนานี่คนเหมือนกัน ในปัจจุบันนี้เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมแต่ละข้อที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมขึ้นมาเป็นพระอรหันต์ พระอัสสชิไปแสดงกับพระสารีบุตรเห็นไหม "ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ"

เย ธมฺมา นั่นน่ะ ท่องกันทุกวัน แต่เวลาทำไมพระสารีบุตรฟังแล้วมันทะลุไปได้ ทะลุไปได้ด้วยสติด้วยปัญญาที่เขามีอำนาจวาสนาไง

นี่ไง เวลาคนเกิด เกิดมาด้วยอะไร เวลาคนมีบุญมากน้อยแค่ไหน แม้แต่การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เกิดมามีโอกาสมาก มนุษย์เกิดมาแล้วจะเป็นความยิ่งใหญ่ทางโลกขนาดไหนก็เป็นได้ มนุษย์นี่ยิ่งใหญ่มาก

สิ่งในโลกนี้ที่ว่าเจริญๆ มา ใครเป็นคนสร้าง น้ำมือมนุษย์ทั้งนั้น แต่ทำความชั่วทำร้าย สงครามโลกมันทำลายเมืองทั้งหมดมันก็มนุษย์ทั้งนั้น มนุษย์ทำได้ทั้งดีและชั่ว เวลาทำความดีก็ดีได้มากมายมหาศาล ทำความชั่วก็ทำร้ายทำลายทั้งสิ้น กิเลสมันร้ายกาจอย่างนั้น

แต่ถ้าเราเกิดมาเห็นไหม เกิดมากึ่งพุทธกาล สิ่งที่เป็นสัจธรรมๆ เวลาเกิดมาแล้ว สิ่งนั้นเราพิจารณาของเรา เราพิจารณาของเราแล้วเห็นไหม เรามีสติมีปัญญาของเรา เราพยายามขวนขวายของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา

เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในกึ่งพุทธกาลหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านวางแนวทางของท่านไว้ เวลาวางแนวทางของท่านไว้ มันเป็นความเชื่อไง มันเป็นความเชื่อเป็นศรัทธาของสังคม

ถ้าสังคมไม่เชื่อไม่ศรัทธามันต่อต้าน เวลามันมีภาพเห็นไหม ภาพความประพฤติสิ่งที่ไม่ดีงามของสงฆ์ขึ้นมาในสังคม ทุกคนร้าวรานในหัวใจทั้งสิ้น พอร้าวรานในหัวใจทั้งสิ้น เราก็แบบว่ามันคงจะไม่มีมรรคมีผลอยู่แล้วล่ะ ถ้ามันมีมรรคผลขึ้นมา ผู้ที่อยู่ในศีลในธรรมมันควรจะมีมรรคมีผลในหัวใจ แต่ไม่ได้คิดหรอกว่าคนที่เขาเข้ามาเป็นสงฆ์นั้นน่ะ เขามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน

ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนานะ เขาก็ตั้งเป้าหมายของท่านเห็นไหม ท่านพยายามจะทำของท่าน อย่างเช่น หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านบวชแล้ว ท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านขวนขวายของท่าน ท่านพยายามพิสูจน์ในใจของท่าน พยายามปฏิบัติของท่าน

แต่บางองค์ขึ้นมา เวลาบวชขึ้นมาแล้ว ก็บวชขึ้นมาเพื่อความสุขความสบาย บวชขึ้นมามันมีเป้าหมายที่แตกต่างกันไปไง มันถึงเวลาการกระทำมา มันถึงได้ไม่เท่ากันไง แล้วความได้ไม่เท่ากัน มันก็อยู่ที่จริตนิสัยแล้วอยู่ที่อำนาจวาสนาที่การเกิดเป็นมนุษย์ไง

อย่างพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ท่านสร้างอำนาจวาสนามา เพราะความปรารถนาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา ปัญจวัคคีย์นี่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาเกิดขึ้นมาพราหมณ์พยากรณ์ตั้งกี่ร้อยน่ะ เวลาเอาจริงๆ แล้วเหลือห้า เวลาจะตามเจ้าชายสิทธัตถะออกมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่ดีงามมันก็ดีงามเห็นไหม

ในสมัยพุทธกาลนะ ฉัพพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์ ทำปาฏิโมกข์ ๒๒๗ มันมาจากนี้ทั้งสิ้น เวลาพระบวชมาแล้วดีก็มี พระบวชเข้ามาเพื่อเสวยสุขก็มี พระบวชเข้ามาด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยากก็มี

แต่เวลาคนที่มีอำนาจวาสนา อยู่ที่อำนาจวาสนาๆ เขาก็ขวนขวายของเขา การขวนขวายของเขา จริตนิสัย ถ้าจริตนิสัยมีศรัทธามีความเชื่อแล้วยังแยกแยะอีกว่าอะไรควรไม่ควร สิ่งที่ควรไม่ควรจะทำมากน้อยแค่ไหนเห็นไหม ถ้าทำความดี ฉะนั้นเวลาทำความดีๆ ทำให้สังคมมีผู้นำ ถ้าไม่มีผู้นำ เราก็อ่อนแอ

แล้วสิ่งที่เป็นความจริงๆ เห็นไหม เวลาธรรมะในสมัยพุทธกาลนะ สัจธรรมในสมัยพุทธกาลที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาผู้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ใครทรมานมาๆ” ท่านจะถาม “ใครทรมานมา” ใครทรมานมาคือใครฝึกฝนมา ใครอบรมมาไง แล้วถ้าเราเป็นจริง เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา ด้วยความเป็นจริงของเรามันจะทะลุปรุโปร่งไปได้มากน้อยแค่ไหน

ดูสิ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่มีครูบาอาจารย์ๆ มีแต่ตำรับตำรา มีแต่ที่ปรึกษา ท่านพยายามขวนขวายของท่าน มีการกระทำของท่านจนเป็นที่น่าเชื่อถือที่ยกย่องของสังคม พอสังคมขึ้นมา มันก็มีแนวทางประพฤติปฏิบัติใช่ไหม สังคมทุกคนก็ปรารถนาดี ตัวเองปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหนก็อยากจะชักชวนคนอื่นมาปฏิบัติ สำนักปฏิบัติมีมากมายขึ้นมามหาศาล เวลามีสำนักปฏิบัติขึ้นมามากมายมหาศาลมันเป็นประโยชน์ไง ประโยชน์นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ไง "อานนท์ เธอบอกบริษัท ๔ นะ ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสเลยๆ"

สิ่งที่เป็นอามิส สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากปัจจัยเครื่องอาศัย เขาบูชากันๆ ก็ด้วยหัวใจของคนที่มันเป็นชาวพุทธทำได้แค่นั้นไง ทำได้แค่นั้นเห็นไหม

แต่เวลาปฏิบัติบูชาๆ มันต้องขวนขวายเอาร่างกายและจิตใจมาเพื่อดัดแปลงตนๆ การดัดแปลงตนๆ เห็นไหม องค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลารื้อสัตว์ขนสัตว์ก็รื้อในหัวใจนั่น หัวใจที่มันปรารถนา หัวใจที่มันดีงาม หัวใจที่มันจะเป็นสัจธรรมขึ้นมาได้ มันต้องมีเจตนาของมัน เวลามีเจตนาของมัน แล้วเจตนามันเกิดที่ไหนล่ะ

มันเกิดที่ใจ ถ้าใจมันเจตนา มันขวนขวายนะ มันมีการกระทำขึ้นมา สำนักปฏิบัติต่างๆ เขาเวลาปฏิบัติขึ้นมาแม้แต่เขาฝึกหัด มันก็เป็นเรื่องดีงามของเขา ความดีงามของเขามันก็

เป็นแบบโลกๆ ไง

เวลาครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านมีการกระทำของท่าน ท่านทำแล้วนะ ท่านทำแล้วเพราะว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว ท่านพูดเอง ท่านไปอยู่วงในของพระ ท่านต้องการสร้างธรรมทายาทๆ

คำว่า "ธรรมทายาท" คือผู้นำ คำว่า "ธรรมทายาท" ดูสิ เวลาหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น **"แก้จิตนี้แก้ยากนะ ผู้เฒ่าจะแก้ว่ะ"** แก้จิตมันแก้ยากนะ ทิฏฐิมานะของคนมันล้นฟ้า กิเลสในใจของคนมันล้นฟ้าไง นี่พูดถึงว่าถ้าคนที่ปรารถนาเห็นไหม

แต่เวลาคนที่เป็นธรรมๆ สำนักปฏิบัติต่างๆ เขาก็มีการให้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาคนฝึกหัดปฏิบัติเขาก็มาฝึกหัดของเขา เวลาเขามาฝึกหัดของเขา นั่นก็เป็นการอบรมบ่มเพาะหัวใจของเขา

ถ้ามันเป็นการอบรมบ่มเพาะหัวใจของเขา แม้แต่เด็กๆ เวลามันจะภาวนาของมัน สิ่งที่พ่อแม่ที่ดีงามนะ ถ้าพ่อแม่ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกันบังคับขับไส บังคับขับไสมันก็มีแรงต้าน บังคับขับไสขึ้นมา มันก็มีความเครียดความกดดันไง มันไม่เป็นประโยชน์ไง

แต่ถ้ามันเป็นที่ดีงามเขาไปทำนะ เด็กๆ มันไปทำกัน ดีก็มี เวลาทำแล้วไม่ได้ประโยชน์สิ่งใดก็มี เวลาดีขึ้นก็มี ยังพูดเลย เวลามาปฏิบัติเห็นไหม สิ่งที่เคยมีความกังวล มีความวิตกกังวลในใจ เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมี เมื่อก่อนเป็นคนที่ขี้กลัว เป็นคนที่เคร่งเครียด เดี๋ยวนี้ก็เบาบางลง นี่มันมีประโยชน์ ถ้าทำจริงๆ แล้วมีประโยชน์ไง

แต่ทำให้มันเป็นความจริงของมัน แต่ที่มันไม่ได้จริง ไม่ได้จริงขึ้นมาเพราะกิเลสในใจของคนมันไม่เท่ากัน สิ่งที่มาไง นี่พันธุกรรมของจิต เวรกรรมที่สร้างมาแตกต่างกันไป

ถ้าแตกต่างกันไป ดูสิ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย แล้วดูสิคนที่นับถือพระพุทธศาสนาในทะเบียนบ้านมีมหาศาล แล้วสิ่งที่นับถือพระพุทธศาสนานับถืออย่างไร นับถือไว้เป็นประโยชน์ นับถือไว้เป็นธุรกิจ นับถือไว้เพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ นับถือไว้เพื่อขวนขวาย แสวงหา ขวนขวายเพื่อให้ใจเราเป็นธรรม นี่มันมีแตกต่างกันไปเป็นชั้นๆ ขึ้นไป

ถ้ามีแตกต่างกันเป็นชั้นๆ ขึ้นไป ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมานี่ เริ่มต้นการกระทำถึงว่าพยายามทำความสงบของใจเข้ามาก่อน การทำความสงบของใจเข้ามาก่อน สำนักปฏิบัติต่างๆ ที่เขาฝึกหัด ผู้ที่ฝึกหัดใหม่ เขาก็ให้ทำความสงบของใจ คือทำสมาธิ ทำสมาธิๆ ไง

เวลาคนทุกข์คนยากนะ เวลาคนทุกข์คนยากมันทุกข์ที่ไหน มันทุกข์ที่ใจนะ เวลามันทุกข์ที่ใจขึ้นมา หน้าที่การงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ นั้นเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าใจมันทุกข์มันยาก หน้าที่การงานนั้นมันกดดันมาก

แต่ถ้าจิตใจมันเป็นธรรม เป็นธรรมขึ้นมาหน้าที่การงานก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ แต่ถ้าหน้าที่การงานถ้าประสบความสำเร็จก็ดีไป ถ้าไม่ประสบความสำเร็จ เราก็ทำของเราใหม่ เพราะจิตใจมันเป็นธรรมไง

คำว่า "จิตใจเป็นธรรม" จิตใจมันมีสติเห็นไหม ถ้ามีสติขึ้นมานี่เราศึกษาธรรม ศึกษาธรรมมันเป็นเรื่องภายนอกนะ ศึกษาธรรม ศึกษา

ดูสิ เวลาการส่งเสริมในการศึกษา นี่ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ การศึกษาธรรมะ ศึกษาธรรมะเพราะอะไร เพราะศึกษาไว้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ ศึกษาไว้ทรงจำธรรมวินัยไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เวลาศึกษา ศึกษาเป็นปริยัติ เวลาปริยัติขึ้นมาศึกษามาแล้วศึกษามาเพื่อมาปฏิบัติ เวลาจะปฏิบัติขึ้นมานี่แล้วปฏิบัติอย่างไร เวลาปฏิบัติจะปฏิบัติอย่างไร เห็นไหม

นี่ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามามันจะเป็นประโยชน์กับใจดวงนี้ ใจดวงนี้ถ้ามันสงบระงับ ถ้ามันเป็นสมาธิได้ แต่ถ้ามันเป็นสมาธินะ มันมีความสุขของมันๆ

แต่เวลาปฏิบัติเห็นไหม ดูสิ ดูความรู้สึกนึกคิดของคนเรามีเพื่อน ทุกคนมีเพื่อนหมด แล้วเพื่อนเราแต่ละคนมีความคิดเหมือนกันไหม เพื่อนเราแต่ละคน ความรู้สึกนึกคิดไม่มีใครเหมือนใครเลย แตกต่างกันไป แต่เราก็คบกันได้

ใจก็เหมือนกัน ใจเวลามันจะทำความสงบๆ มันจะสงบหรือไม่ ถ้ามันทำความสงบมันเป็นความสงบของใคร ถ้ามีความสงบขึ้นมาเห็นไหม เขาบอกว่า "ถ้าหลับตาทำสมาธิ สมาธิหลับตาสมาธิลืมตา ถ้าสมาธิหลับตามันเป็นเรื่องเห็นนิมิต เรื่องกำหนดจิต เรื่องการกดจิต เป็นเรื่องฤทธิ์เรื่องเดช"

อันนั้นมันเป็นมิจฉาสมาธิ มันไม่มีหรอกสมาธิหลับตา สมาธิลืมตา สมาธินะ มันเป็นมิจฉาหรือสัมมา ถ้ามันเป็นมิจฉา มิจฉาเพราะอะไร มิจฉาเพราะเรามีกิเลสไง

กิเลสมีความเชื่อ เรามีความพอใจใช่ไหม เวลาจิตสงบขึ้นมา นี่มันก็เหมือนความคิด ความคิดของคนเห็นไหม เวลาความคิดของคน ทุกคนมีความคิดที่แตกต่าง พอจิตสงบไปแล้ว ถ้ามันเป็นมิจฉา มันก็เชื่อความคิดของตน เชื่อความรู้ความเห็นของตน ถ้าเชื่อความรู้ความเห็นของตนมันเป็นอะไร มันก็เป็นมิจฉาไง มันเป็นมิจฉาเพราะเราไปเชื่อมันไง เราเชื่อกิเลสของเราไง ถ้าเราเชื่อกิเลสของเรา เขาบอกนั่นน่ะถ้าสมาธิหลับตา

สมาธิมันไม่มีหลับตาลืมตาหรอก สมาธิคือสมาธิ แต่มันไม่เป็นสมาธินี่สิ มันไม่ได้เป็นสมาธิ มันเป็นอุปาทาน

เวลาเด็กๆ ที่มันประพฤติปฏิบัติ เราทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบระงับได้ ถ้าใจที่สงบระงับได้เด็กคนนั้นจะมีความสุข เด็กนั้นมันมีความวิตกกังวลมาก แต่ถ้าเขากำหนดลมหายใจ เด็กมันจะควบคุมตัวมันเองได้ เด็กถ้าควบคุมตัวมันเองได้ เด็กจะทำงานได้ เด็กถ้ามีการศึกษานะ เขาใช้จิตของเขาศึกษาค้นคว้ามันจะดีขึ้น

แล้วเราเป็นผู้ใหญ่ เราเป็นผู้ใหญ่เรามีหน้าที่การงาน เรามีความรับผิดชอบ เรามีภาระของเรา ทีนี้พอมาทำสมาธิ ทำสมาธิไอ้หน้าที่การงานของเรา ภาระรับผิดชอบของเรา มันจะมากดดัน มันจะมีทุกเรื่องที่เข้าไป เพราะจิตนี้มันรับรู้ทั้งสิ้น จิตของเรา

นี่แหละเป็นผู้รับรู้ จิตของเรานี่เป็นผู้แบกรับ

เหมือนคนบ้า บ้าหอบฟาง หอบอารมณ์ต่างๆ ไว้ในหัวใจทั้งหมดเลย ถ้าหอบฟาง หอบอารมณ์ต่างๆ ในหัวใจทั้งหมด เวลาไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็ไอ้บ้าหอบฟางนั่นล่ะไปศึกษา

ศึกษามันก็แบกสิ่งนั้นมาว่าเป็นสมบัติของตน ท่องธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่องจำๆ ท่องจำแล้วมันก็มาขยายความไง มันบอกว่า “นี่ไง นี่สมาธิลืมตา” เพราะอะไร เพราะว่ามันท่องจำไง เพราะมันท่องจำ ท่องจำของมัน สมาธิลืมตา

“ถ้าสมาธิหลับตานี่สมาธิหลับตา สมาธิหลับตาจะเป็นเรื่องของฤทธิ์ของเดช เรื่องของความเป็นอุปาทาน เรื่องของนิมิต ติดนิมิตไป”

มันเป็นที่จริตนิสัยของคน ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาแล้ว ถ้ามันเป็นความจริงนะ ให้มันเป็นสัมมาทิฏฐิ

ไอ้นี่มันเป็นมิจฉาไง ถ้าเป็นสมาธิก็มิจฉาสมาธิ แต่เขาไม่ได้ว่าเป็นมิจฉาสมาธิหรือสัมมาสมาธิ เขาไปบอกว่า “เป็นสมาธิหลับตา” เพราะอะไร

เพราะเวลาพระกรรมฐาน พระป่าเขาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา “การนั่งสมาธินี่มันเสียเปล่า การนั่งสมาธิมันสูญเปล่า ถ้าการนั่งสมาธินั้น มันเป็นสมาธิ นั้นเป็นสมาธิหลับตา ถ้าสมาธิ

หลับตามันจะไม่เกิดปัญญา” ถ้าไม่เกิดปัญญา... นี่ปัญญาอะไร!

แล้วก็บอกว่า “สิ่งที่เราเปิดตา ถ้าเราใช้ปัญญาของเราขึ้นมานี่มันจะเป็นโลกุตตระ ไอ้สมาธิหลับตานี่มันเป็นเรื่องของโลกไง มันเป็นโลกียะ” โลกียะ โลกุตตระ มันเป็นแค่การให้ชื่อให้ความอย่างนั้นหรือ

นี่ไง สิ่งที่มันจะเป็นจริงๆ ถ้ามันมีสติปัญญานะ มันจะไม่เป็นมิจฉาทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิเพราะสิ่งที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ธรรมและวินัยเป็นการดำรงชีพ เป็นการใช้ชีวิตของบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา แล้วก็ตั้งกติกาขึ้นมาให้ดำรงชีพอย่างนั้น แล้วบอก “การดำรงชีพอย่างนั้นมันเป็นโลกุตตระ ถ้าใครดำรงชีพตามปกติเป็นชาวพุทธเราธรรมดานี่เป็นโลกียะ”

มันเป็นโลกียะทั้งหมด ผลของวัฏฏะๆ การเกิดในกามภพ รูปภพ เป็นของวัฏฏะทั้งสิ้น ถ้าผลของวัฏฏะนี่มันเป็นโลกๆ ทั้งสิ้น มันเป็นโลกทั้งสิ้น ความรู้สึกนึกคิดเกิดจากจิต มันก็เป็นเรื่องของโลกๆ เรื่องของโลกียะทั้งสิ้น มันเป็นโลกียะทั้งสิ้น

แต่ด้วยความเป็นมิจฉาทิฏฐิ ความเห็นผิดไปจากธรรม เห็นผิดไปจากธรรมเพราะความรู้ความเห็นของตนไง แล้วเพราะอะไร เพราะไม่มีครูบาอาจารย์ ไม่มีผู้นำที่ดี ถ้ามีผู้นำที่ดีเขาก็ไม่เชื่อ เขาไม่เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อแต่กิเลสของตน

ถ้าเชื่อกิเลสของตนเห็นไหม สิ่งที่มีการศึกษา ศึกษามามากน้อยขนาดไหนก็แล้วแต่ เวลาในสมัยพุทธกาล โปฐิละ โปฐิละ

เห็นไหม เขามีการศึกษา เขาสั่งสอนลูกศิษย์ได้ ๕๐๐ ด้วยอำนาจวาสนาของเขานะ ด้วยอำนาจวาสนาของเขาที่เขามีวาสนาเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารอบรู้ไปทั้งสิ้น พอรอบรู้ไปทั้งสิ้น เวลาเข้ามากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยลูกศิษย์ลูกหามาคารวะไง

"โปฐิละใบลานเปล่ามาแล้วหรือ"

"โปฐิละใบลานเปล่าจะกลับแล้วหรือ"

ใบลานเปล่าๆ แต่เขาศึกษาค้นคว้าแล้วถูกต้องด้วยนะ สิ่งที่ถูกต้องดีงาม การจดจำตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นเขาจดจำ จดจำมาทำไม จดจำมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ถ้าจดจำแล้วไม่ได้ปฏิบัติขึ้นมาเป็นชิ้นเป็นอัน นี่สูญเปล่า คำว่า "สูญเปล่า" คือใบลานเปล่าๆ เวลาใบลานเปล่าไง

การศึกษามาก็ศึกษามาให้ประพฤติปฏิบัติ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาเห็นไหม แล้วทำสมาธิ สมาธิหลับตา อ้าว! การทำสมาธินะ ถ้าเราลืมตา เราเห็นภาพต่างๆ เราเห็นความรู้สึกต่างๆ เห็นไหม มันจะควบคุมจิตใจได้ยาก เวลาจิตใจ เวลาเรานั่งสมาธิขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย แล้วหลับตาลงๆ หลับตาลงหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เพราะอะไร

เพราะเราจะค้นคว้าหาหัวใจของเรา เราจะทำสมาธิ สมาธิคือจิตเป็นสมาธิ ถ้าจิตเป็นสมาธิ ถ้ามันเป็นสมาธิ แล้วถ้ามันเด็กน้อย เด็กน้อยเวลาไปฝึกหัดเขากำหนดอานาปานสติ เขาก็

หลับตาลง ถ้าไม่หลับตาลง เถ่อมองอย่างนั้น มันอายตนะไง มันรับรู้ไง มันส่งออกไง เราจะรักษาใจของเราไง ถ้ารักษาใจของเราไม่ให้รู้เห็นสิ่งใดเลยเห็นไหม

เวลาพระโปฐิละใบลานเปล่าๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก "ใบลานเปล่ามาแล้วหรือ ใบลานเปล่ากลับแล้วหรือ"

เขามีอำนาจวาสนาของเขาเห็นไหม เขามาใคร่ครวญคำนึงถ้าเราทำอย่างนี้ เราทำอยู่อย่างนี้ ลูกศิษย์ ๕๐๐ ใครๆ ก็ชื่นชมเราทั้งสิ้น ไปไหนมีคนล้อมหน้าล้อมหลังทั้งหมดเลย แต่ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ชมเราเลย ทำไมบอกใบลานเปล่าๆ มันเปล่าอย่างไร

ตัดสินใจทิ้งหมู่คณะ เวลาจะออกประพฤติปฏิบัติ จากที่ใบลานจดจำได้ สิ่งที่ธรรมวินัยเข้าใจหมด แล้วสั่งสอนคนอื่นได้ด้วย แต่มันเปล่าประโยชน์จากตนไง มันเปล่าประโยชน์จากหัวใจไง มันเปล่าประโยชน์

มันเปล่าประโยชน์ มันวิเคราะห์วิจัยคนอื่นได้หมด แต่ความจริงในใจมันไม่มี ถ้าความจริงในใจไม่มีมันบอกสมาธิหลับตาสมาธิลืมตา หลับตาลืมตาอะไร ใครลืมตา ใครหลับตา ใครเป็นโลกียะ ใครเป็นโลกุตตระ โลกียะ โลกียะที่ไหน โลกุตตระ โลกุตตระอย่างไร

นี่ไง เวลาไปสำนักปฏิบัติ สำนักปฏิบัติ วัดปฏิบัติ กรรมฐานพระอรหันต์ทั้งวัดเลย พระอรหันต์เห็นไหม การปฏิบัติมันปฏิบัติโดยหัวใจ มันปฏิบัติด้วยประสบการณ์ตรงของจิตแบบหลวงปู่เสาร์

หลวงปู่มั่น แล้วถ้าปฏิบัติขึ้นมาแล้วเห็นไหม การปฏิบัตินั้นองค์ความรู้มหาศาล แต่เวลาพูดออกมามันจะตรงกับธรรมวินัย สิ่งที่ว่าเป็นปริยัติคัมภีร์ใบลานหรือไม่

ท่านบอก “เราเป็นผู้ปฏิบัติมีการศึกษาน้อย เราไม่มีอำนาจวาสนาจะสอนท่านได้หรอก” ปฏิเสธไป องค์ที่หนึ่งปฏิเสธไป องค์ที่สอง “ลองดู” องค์ที่สองพระอรหันต์ทั้งนั้นๆ องค์ความรู้พร้อมหมด

นี่มรรค ๘ **เทฺวเม ภิกฺขเว** องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักฯ ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ความติดอยู่ในสุขกับการกระทำที่ไม่เป็นประโยชน์กับจิตนั้น แล้วถ้ามันเป็นจริงๆ เป็นอย่างไร

เป็นจริงๆ มัชฌิมาปฏิปทา ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรมอันนี้ต่างหาก ถ้าความชอบธรรมอันนี้ต่างหากที่เกิดขึ้น เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะใช้สติปัญญาใคร่ครวญต่อไป มันจะเกิดญาณ เกิดปัญญา เกิดจักษุ เกิดความรู้ความเห็นในใจของตน เกิดปัญญา ปัญญาที่มันเกิด นี่ไงความจริงๆ มันเกิดจากจิตไง

เพราะจิตมันเกิดมาแล้ว จิตมันเกิดมาเพราะว่าปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ ทำสมถกรรมฐานทำความสงบของใจ ทำสมาธิมามากมายมหาศาลขนาดไหน เวลามันเกิดปัญญาๆ มันรู้แจ้งมันแทงตลอดในใจของพระอัญญาโกณฑัญญะเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาไปหาพระกรรมฐาน พระอรหันต์ทั้งวัด สุดท้ายแล้วปฏิเสธไปเรื่อยๆ ความรู้ความเห็นในหัวใจมันเป็นความจริง แต่ถ้าแสดงให้ตามคัมภีร์ใบลานให้เข้าใจ มันเกิดทิฏฐิมานะ มันเข้าใจเพราะมันรู้มาก ปฏิเสธไปเรื่อยจนไปถึงสามเณรน้อย สามเณรน้อยก็เป็นพระอรหันต์อีก เอ้า! ถ้าอย่างนั้นสามเณรน้อยก็เป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนได้ก็ลองดู

นี่ลองดู ถ้าเกิดทิฏฐิมานะ นี่ไง ถ้าเกิดทิฏฐิมานะนี่มิจฉาทิฏฐิ ทั้งๆ ที่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมอบรมสั่งสอนคนอื่นแต่ใบลานเปล่าๆ ไอ้ตรงที่ใบลานเปล่ามันจะเขียนอะไรก็ได้ ใบลานเปล่ามันจะพลิกแพลงอย่างไรก็ได้ เวลาถ้ามันมีสติปัญญาอยู่ มันก็ยังอบรมสั่งสอนด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดี๋ยวมันจะบวกกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ใบลานเปล่ามันเขียนได้ทุกๆ อย่างเลย

สามเณรน้อยถึงบอกว่า “ถ้าจะศึกษาก็ได้ แต่ต้องมาเตรียมความพร้อมก่อน”

เตรียมความพร้อมก่อนเห็นไหม เราจะเอากอไผ่ เข้าไปตัดไผ่พร้อมกับผ้าจีวรมันขาดอยู่แล้ว เวลาเข้าไป ยอมไหม เพราะว่ามันขัดแย้งกับความเป็นจริงไง จะเข้าไปตัดไผ่ เราก็ควรจะเข้าไปด้วยตัวเปล่าใช่ไหม เพื่อไม่ให้หนามมันเกี่ยวผ้าขาด เวลาเข้าไปมันต้องขาดอยู่แล้วโดยวิทยาศาสตร์ แต่เขาจะดูทิฏฐิมานะ ความอหังการที่ไม่เชื่อฟังธรรม ใบลานเปล่าๆ ใบลานเปล่าๆ มันจะทำอย่างไรก็ได้ตามความพอใจของมัน ทิฏฐิมานะของมันไง

แต่ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมมา บ่มเพาะมา แล้วมีสติปัญญายอมรับแล้ว เอ้า! ตัดก็ตัด เข้าไปตัดเลย พอจะเข้าไปถึงจะเข้าไปใกล้ บอกไม่เอา ไม่เอา เราหยุดแล้วแหละ เราจะเอาน้ำ ให้ห่มผ้าลงไป สุดท้ายแล้วก็ไม่เอา ไม่เอาแล้วแหละ

สุดท้ายแล้วพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติเห็นไหม เริ่มต้นการอบรม "ร่างกายนี้เปรียบเหมือนจอมปลวก ให้นั่งลงหลับตา ตา หู จมูก ลิ้น ให้ปิดซะ เปิดหัวใจไว้ๆ เปิดหัวใจทำความสงบของใจเข้ามา" ถ้าเป็นสัมมาสมาธิไง นี่สมาธิหลับตาหรือสมาธิลืมตาล่ะ สมาธิหลับตา ลืมตายังทำไม่ได้เลย แล้วหลับตาจะทำอย่างไร

ถ้าหลับตา หลับตาก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของคนนะ อยู่ที่อำนาจวาสนาของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินะ อำนาจวาสนาของคนมันมีมากมีน้อยแค่ไหน แม้แต่ปัญจวัคคีย์นะ เวลาองค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม มีพระอัญญาโกณฑัญญะองค์เดียวเท่านั้นที่บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน เป็นสงฆ์องค์แรก

ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ พระอัสสชิ พระมหานาม ก็อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาพร้อมกับพระอัญญาโกญฑัญญะเหมือนกัน แต่เวลาด้วยบุญกุศล ด้วยอำนาจวาสนาเห็นไหม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมองค์เดียว อีก ๔ คนนั้นยังไม่ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมซ้ำๆ จนพระปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมด องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าแสดงอนัตตลักขณสูตร ถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เนี่ย

อนัตตลักขณสูตรนะ

“ขันธ์ ๕ เป็นสุขหรือทุกข์”

“เป็นทุกข์พระเจ้าข้า”

“รูปเป็นสุขหรือเป็นทุกข์”

“เป็นทุกข์พระเจ้าข้า”

“แล้วถ้าเป็นทุกข์ไปยึดไปถือมันทำไม”

ด้วยสติ ด้วยปัญญา อนัตตลักขณสูตร ถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เวลาเป็นจริงมันเป็นจริงขึ้นมา โดยสัจจะเป็นความจริงมันมีเหตุมีผลของมันโดยข้อเท็จจริง

มันจะมาสมาธิลืมตาสมาธิหลับตาล่ะ มันเป็นมิจฉาสมาธิต่างหาก มันเป็นมิจฉาหรือเป็นสัมมา ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิคือไปติดในสมาธินั้น เวลาไปยึดมั่นถือมั่นในความเห็นของตน ถ้าในความเห็นของตนเพราะมันมีกิเลส กิเลสมันบวกเข้าไป

บอกว่า “ใช้ปัญญาๆ” ปัญญากิเลสพาใช้ทั้งสิ้น เวลามันใช้ปัญญาๆ ต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะรู้ว่าอะไรเป็นปัญญา อะไรเป็นสัญญา

ถ้าเป็นสัญญาขึ้นมา ปัญญามันเกิดจากอะไร สิ่งที่เป็นสัญญาสัญญานั่นล่ะหลับตา ถ้าเป็นปัญญาๆ นั่นล่ะลืมตา ถ้าลืมตาขึ้นมาแล้วสิ่งที่จะเป็นโลกียะ โลกุตตระมันจะเกิดตรงนี้ เวลาเกิด

ทำความสงบของใจเข้ามาถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาได้

เวลาสามเณรน้อยบอกร่างกายนี้เปรียบเหมือนจอมปลวก ปิดตาจมูกหูลิ้นกายใจก็คือหลับ หลับเพื่อจะทำให้มั่นคง ลืมตา ลืมตาก็ได้ ลืมตาเดินจงกรมเขาก็ลืมตา พระที่เขาทำ ลืมตา มหาศาล แต่มันติดอยู่ที่วาสนาของคน มันไม่ใช่ลืมตาหลับตา มันเป็นมิจฉาหรือเป็นสัมมาต่างหาก ถ้ามันเป็นมิจฉาๆ แล้วเวลา มิจฉาขึ้นมา มิจฉาคือหลงผิดไง มิจฉาไปตามกิเลสไปไง

เวลาเราปฏิบัตินี่กิเลสมันนอนหลับใช่ไหม กิเลสมันไม่ยุ่ง กับเราเลยหรือ ปฏิบัติแล้วจะเป็นธรรมทั้งสิ้นใช่ไหม

ที่เราปฏิบัติ เราทุกข์เรายากอยู่นี่ ก็เพราะกิเลสตัณหา ความทะยานอยากของเราเอง อวิชชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้มัน ก็พอกพูนขึ้นมาด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะไม่รู้ ไม่รู้ยังฉลาดอีกนะ ไม่รู้ยังถือตัวถือตนอีกนะ ไม่รู้ในธรรมะของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ศึกษามามีข้อมูลมาก พอข้อมูลมากสิ่งนั้นกิเลสมันบังเงา มันเอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องมือ ทำลายในความเพียรของเราอีกต่างหาก ทั้งๆ ที่มันจะเป็นประโยชน์ กับเรา ธรรมะควรเป็นประโยชน์กับเรา กิเลสมันพลิกแพลงมา เป็นโทษกับเรา มาทำลายเราทั้งสิ้นเลย ทำลายอะไร ทำลาย...

“ปฏิบัติมาตั้งนานแล้ว ไม่เห็นได้อะไรเลย ปฏิบัติมาตั้ง หลายปีแล้ว...” มันกลับมาทำลาย เขาเดินจงกรม เราก็เดินจงกรม เขานั่งสมาธิ เราก็นั่งสมาธิ จิตเขาสงบ จิตเราไม่สงบ จิตเขาดีงาม

จิตของเราชั่วร้าย ชั่วร้ายทำลายตัวเอง ทำลายเราทั้งสิ้น

นี่ไง เวลากิเลสมันพลิกแพลงขึ้นมาเพราะอะไร เพราะว่าหลับตาหูจมูกลิ้นกายเปิดหัวใจไว้ พยายามคอยดู คนเรามีทวาร ๖ อายตนะ เวลาอายตนะสัมผัสนะ เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ “อายตนะภายนอก อายตนะภายใน อายตนะภายในสัมผัสอายตนะภายนอก มันจะเกิดจักขุวิญญาณ โสตวิญญาณ ฆานวิญญาณ” ท่องจำท่องได้ ท่องได้แต่ชื่อ แต่เวลามันโลภ มันโกรธ มันหลง ไม่รู้ เวลามันลุกเป็นไฟไม่เห็น เวลาเป็นไฟเผาตัวเองไม่รู้ “อันนี้คือการปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมมันก็ต้องเผาผลาญอย่างนี้แหละ”

มิจฉาทิฏฐิ มันเป็นมิจฉา! ทำเป็นว่าเข้าใจธรรมะ เอาธรรมะมาแยกมาแยะ มันเป็นอายตนะภายนอก อายตนะภายใน แต่ไม่เห็นกิเลส บอกเลยนะ **เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกเลยนะ เวลาทำความสงบของใจเข้ามา เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบบ่อยครั้งเข้าๆ จนจิตตั้งมั่น เวลาทำความสงบของใจ ใจมันสงบระงับเข้ามา มันก็มีที่พออยู่พอกิน จิตใจที่มันสงบระงับบ้าง เราพออยู่พอกิน เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราลงทุนลงแรงขนาดไหน เราลงทุนลงแรงด้วยเจตนาจากหัวใจของเรา**

ถ้าใจของเรามีเจตนาที่ดีงาม เราพยายามจะฝึกฝน ฝึกฝนของเรา ค้นคว้าหาใจของเรา ถ้าค้นคว้าหาใจของเราถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามามันก็มีความสุขนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันจะลืมตามันจะหลับตาขึ้นมา เราค้นคว้าหาใจของตน เพราะ

จิตตภาวนา เราจะเอาจิตของเรายกขึ้นสู่วิปัสสนา ไม่ใช่ว่าเราอยู่กับโลก เราอยู่ของเราแล้วก็บอกว่านั่นเป็นปัญญา เป็นโลกุตตระ

โลกุตตระเพราะความเชื่อ โลกุตตระเพราะชื่อเขียนว่าโลกุตตระ แต่ความจริงมันโลกียะทั้งสิ้น มันเรื่องโลกๆ เพราะความเกิดเป็นมนุษย์มันยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่เพราะมีกายกับใจ กายกับใจเพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดำรงชีพของเราว่าเป็นอย่างนั้นไง แล้วบอกว่านี่เป็นโลกุตตระ โลกุตตระตรงไหน?

โลกุตตระมันเป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญามันเกิดจากการภาวนา

ถ้ามันเกิดจากภาวนา จิตมันไม่เคยสงบระงับขึ้นมา มันเอาอะไรเกิดขึ้น มันเอาอะไรไปเป็นปัญญา มันเอาอะไรไปเป็นปัญญาเกิดจากภาวนามยปัญญา เพราะมันไม่ได้ภาวนา มันเป็นการท่องบ่น เป็นการท่องจำ มันเป็นเรื่องคัมภีร์ใบลาน

สิ่งที่ธรรมะมันจะเกิด มันเกิดจากจิต จิตคืออะไร สัมมา-สมาธิ หลับตาทำสมาธิ หลับตาทำสมาธิมันยังเป็นสมาธิแสนยาก การหลับตาทำสมาธินะ เขาบอกว่าสมาธิหลับตา สมาธิหลับตาคือจิตใจที่มันเรรวน จิตใจที่มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ สมาธิหลับตาหลับเพราะหลับใหลไง

เวลาเป็นสมาธิ สติมันพร้อมไง แล้วถ้ามันสมาธิหลับตาหลับตาอะไร หลับตาเป็นสมาธิหรือ ถ้ามันเป็นกรรมฐานก็บอกนั่นน่ะ สติมันอ่อน

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะแก้ไขนะ เวลาทำสมาธิ ถ้ามีสติสมบูรณ์ขึ้นมา ถ้าสติสมบูรณ์เวลาภาวนาขึ้นมา ทบทวนศีลของตน ถ้าศีลของตน ทบทวนร่างกายของตน ร่างกายของตนนะ ธาตุขันธ์ทับจิตหรือไม่

จิตของเราเห็นไหม ดูสิ พลังงานที่มันมีมาก เวลานั่งไปสัปหงกโงกง่วง เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านสอนนะ สอนอะไร สอนการประพฤติปฏิบัติสอนเข้าไปสู่จิตของตนไง ถ้าสอนเข้าไปสู่จิตของตน ถ้าจิตมันวางได้ จิตมันวางได้ๆ วางอะไร วางสัญญาอารมณ์ไง วางสิ่งที่ว่ารู้ว่าไง นี่ไงๆ ใบลานเปล่าๆ ไง

ใบลานที่ศึกษามา คัมภีร์ใบลานเราศึกษามาแล้ว เวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเป็นสัจจะเป็นความจริงที่เกิดจากจิต เวลาเกิดจากจิตขึ้นมาเวลาปฏิบัติแล้วเขาไม่สนใจคัมภีร์ใบลานนั้น คัมภีร์ใบลานมันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามันเป็นจริง มันจะเป็นจริงขึ้นมาในใจของเรานี่ ถ้ามันเป็นจริงของเรานี่มันไม่ต้องการใบลานนั้น

แต่นี่ไม่เป็นอย่างนั้น ความจริงไม่มีในใจของตนมีแต่ใบลาน เวลาเห็นไหม ดูสิ เวลาผู้ที่คัมภีร์ใบลานทำสมาธิก็สมาธิในสมุดในดินสอ เวลาปฏิบัติก็ปฏิบัติในสมุดในดินสอ มันไม่มีความจริงขึ้นมาเลย ใจไม่รู้จักใจจริง

นี่ไง ที่หลวงปู่มั่นท่านพูดไง "แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ" แต่พวกนี้ไม่รู้จักจิต ไม่รู้จัก เขาบอกว่า "ต้องเป็นสมาธิลืมตา" ลืมตาก็เป็นความรู้สึกของโลก ลืมตาเนี่ย ลืมตาๆ

ไว้ ความคิดไง สมองไง แล้วมันก็คิดเท่านั้นไง แต่ไอ้เรื่องดีเรื่องชั่วนั้นเป็นเรื่องหนึ่ง เวลาคิดดีคิดชั่วนั้นมันเป็นเรื่องหนึ่งนะ แต่ว่าถ้าเป็นโลกุตตระ โลกียะ นั้นไม่มีอยู่จริงเลย

ถ้ามันมีอยู่จริงเห็นไหม ดูสิ โปฐิละ โปฐิละใบลานเปล่า เวลาสามเณรน้อยสอนเห็นไหม ปิดรูทวารทั้ง ๕ เหลือไว้ ๑ เหลือไว้หัวใจนั้น นี่ไง หลับตา แล้วค้นคว้าหาใจของตนให้เจอ เวลาเจอนะ เจออะไร ในจอมปลวกนั้น ในร่างกายของคน ในร่างกายของมนุษย์ที่พระอรหันต์ทั้งวัดที่สามเณรน้อยอยู่ ตั้งแต่อาจารย์ลงมาถึงสามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด

ในจอมปลวกคือร่างกายของคนมันมีเหี้ยตัวหนึ่งอยู่ในนั้น คอยจับเหี้ยตัวนั้น คอยจับเหี้ยตัวนั้นก็คอยจับกิเลสไง คอยจับอวิชชา คอยตรวจสอบ คอยค้นคว้าหาให้เจอไง

แต่เขาบอกว่า “กิเลสเป็นนามธรรม มันจะเห็นได้อย่างไร” แต่เวลาสมาธิลืมตาของเขานะ เวลาของเขา เขาใช้ใบลาน ใช้คัมภีร์ แล้วบอกว่า “ถ้าขันธ์ ๕ พิจารณาของมันแล้ว แล้วมันพิจารณาไปบ่อยครั้งเข้าแล้วมันจะฆ่ากิเลสได้” แล้วกิเลสมันอยู่ไหน เพราะอะไร เพราะมันเป็นสัญญา มันเป็นความจำ มันเป็นโลกียะ มันเป็นเรื่องโลก เพราะอะไร เพราะทำสมาธิไม่เป็นไง

ถ้าทำสมาธิเป็น นี่ไง เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนนะ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบใจเข้ามาก่อน พอใจสงบระงับแล้วพยายามรักษาของเรา รักษาของเราให้จิตมันตั้งมั่น ถ้าจิตตั้งมั่นขึ้นมา เวลาจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา

การยกขึ้นสู่วิปัสสนาคือจิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต จิตจะเห็นสติปัฏฐาน ๔ เวลาจิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นไหม จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ เวลาจิตที่มันจับได้ จิตที่มันจับได้ จิตเห็นอาการของจิต จิตมีการกระทำ ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธินะ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ

ถ้าไม่เป็นสัมมา ถ้าอย่างที่เขาพูดถึงว่า "พระที่ประพฤติปฏิบัติ พระป่านี่มีแต่หลับหูหลับตา สมาธิหลับตา สมาธิหลับตา มันจะไปเห็นผีเห็นสาง มันจะถือฤกษ์ถือชัย มันจะไปเรื่องการพยากรณ์"

การทำอย่างนั้นมันเป็นที่พระ พระที่ประพฤติปฏิบัติมันก็มีหลายฝักหลายฝ่าย มันก็มีหลายสำนัก สำนักที่ไม่มีครูบาอาจารย์ สำนักที่เขาเชื่อถือกันอย่างนั้นก็มี สำนักที่ปฏิบัติอย่างสายหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แล้วปฏิบัติครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านก็มีสิ่งที่ก็มีนะ สิ่งที่ว่าทำไปแล้วมันจะไปเรื่องที่ว่าไปรู้ไปเห็นต่างๆ เรื่องนิมิตต่างๆ อันนั้นมันเป็นเรื่องอภิญญา

การที่เป็นอภิญญาเพราะจิตมันเป็นได้หลากหลายนัก แล้วจิตอำนาจวาสนาของจิตมันไม่เท่ากัน ถ้าอำนาจวาสนาของจิตไม่เท่ากัน เหมือนความคิด ทุกคนมีความคิดไม่เท่ากัน ทุกคนมีความคิดร้อยแปด แล้วพอจิตสงบขึ้นมามันก็มีความคิดเกิดจากจิต พอจิตสงบขึ้นมามันก็ไปรู้ไปเห็นเหมือนกับเห็นที่ความคิดนั้น

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนะ ท่านจะกลับเข้ามาสู่ที่ผู้รู้นั้น สิ่งที่เกิดขึ้นคือผู้รู้มันไปรู้ ผู้รู้คือตัวจิต ตัวจิตที่มันจะรู้

จะเห็นสิ่งใดก็แล้วแต่ นี่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านต้องแก้ตรงนี้ แก้ที่ว่าจิตมันส่งออก ส่งออกไปรู้ต่างๆ เห็นไหม เขาเรียกจิตส่งออกนอก

ถ้าจิตส่งออกนอกมันก็จะไปรู้ไปเห็นนิมิตต่างๆ แล้วความรู้เห็นนิมิตต่างๆ มันก็อยู่ที่กำลังของจิต อยู่ที่จิตที่มีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าจิตที่มีอำนาจวาสนาของมัน มันก็จะไปรู้ไปเห็นสิ่งต่างๆ ที่มันจะเห็นนิมิต การเห็นนิมิตนี้มันจะดึงกำลังออกไป ดึงจิตนี้ออกไป ส่งออกไปใช้พลังงาน แล้วพอส่งพลังงานออกไป พอไปรู้ไปเห็น ภาพนั้นก็คลาดเคลื่อน ภาพนั้นก็ไม่จริง ภาพนั้นเห็นขึ้นมาก็ไปสำคัญตน นี่จิตผู้ที่ไม่มีอำนาจก็สำคัญตน

แต่ผู้ที่จิตที่มีกำลังของเขา เขาไม่สำคัญตน สิ่งที่รู้ที่เห็นนี้มันก็เป็นอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกนี้ก็เป็นอนิจจัง การนั่งสมาธิของเราก็เป็นอนิจจัง เรานั่งลงอยู่ เราก็นั่งลงอยู่ ถ้าเราลุกขึ้นมันก็พ้นจากการนั่งสมาธิ จิตสงบแล้วมันไปรู้ไปเห็นสิ่งใดมันยิ่งเป็นนามธรรม ยิ่งเป็นอนิจจังมากกว่าธาตุ มากกว่าร่างกาย มากกว่าสิ่งที่เป็นวัตถุธาตุ เพราะมันเป็นนามธรรม

สิ่งที่เป็นนามธรรมแต่เราไม่รู้ เราไม่หลง ไม่หลงไปนามธรรมนั้น ไม่ให้นามธรรมนั้นสำคัญให้มันเป็นความยึดมั่นถือมั่นของใจขึ้นมา ผู้ที่มีสติมีปัญญาเขาใคร่ครวญเท่าทันกับอารมณ์ที่ส่งออกที่ไปรู้ไปเห็น เขากำหนดสติ กำหนดพุทโธ กำหนดลมหายใจให้มันชัดเจนขึ้น พยายามดึงจิตกลับมาให้เข้าสู่ผู้รู้ของตน

ถ้าเข้าสู่ผู้รู้ของตนเห็นไหม เวลาวิธีการแก้ไขของครูบาอาจารย์ที่ท่านแก้จิตๆ ไง เวลาจิตที่มันส่งออก ส่งออกไป ส่งออกไปคือมันส่งออกไปตามแต่กิเลส ส่งออกไปตามความโลภ ความโกรธ ความหลง ความโลภ ความโกรธ ความหลงมันจอมทัพไง จอมทัพคืออวิชชา ความโลภ ความโกรธ ความหลงนี่เป็นแม่ทัพ แล้วอุปาทานความยึดมั่นถือมั่นของใจ แล้วสิ่งที่เป็นลูกเป็นหลานของมัน มันยังพัวพันไปกับกิเลส ไปกับวัฏฏะ ไปกับพญามารมหาศาลเลย

นี่เห็นไหม นี่หรืออย่างนี้หรือเขาเรียกสมาธิหลับตา อันนี้จิตมันส่งออก แล้วไม่มีครูบาอาจารย์แก้ไข เขาเคยเป็นอย่างนั้น เขาบอก "เขาเคยทำๆ แล้วมันเป็นอย่างนั้น นี่สมาธิ" **ก็มันส่งออกก็ไม่มีครูบาอาจารย์แก้ไขให้กลับเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าไม่กลับมาสัมมาสมาธิ ไม่มีสัมมาสมาธิ มันก็ไม่ใช่มัชฌิมาปฏิปทา**

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักฯ ไง **เทฺวเม ภิกฺขเว** ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ทางสายกลางตั้งแต่สัมมาทิฏฐิเห็นไหม สัมมาทิฏฐิ สัมมากัมมันโต สัมมาสมาธิ สัมมาสติ ถ้าเป็นสัมมา สัมมาเห็นไหม

แล้วถ้าสมาธิไม่จำเป็นไม่ต่างๆ มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ที่จะยกขึ้นสู่โลกุตตรธรรม เพราะสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน จิตที่มันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันไม่มี เพราะว่าต้องสมาธิลืมตา ลืมตาก็เป็นปกติ ลืมตาก็เป็นโลกไง แล้วสมาธิมันอยู่ไหน แล้วสมาธิไม่มี เพราะก็ไม่มีไง ก็จะมีที่ใบลานไง ก็จะมี

อยู่ที่เวลาพระไตรปิฎกเขียนหนังสือเลย เขียนหนังสือเป็นชิ้นเป็นอันนะ เป็นตำรับตำรา เป็นโอ้โฮ! มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ ชอบของเขา ชอบที่กระดาษ ชอบที่ใบลาน เวลาชอบไปชอบในใบลาน แต่เวลาทำขึ้นมามันไม่มีสัจจะไม่มีความจริงขึ้นมา ไม่มี

ถ้ามี ถ้ามีจะไม่บอกว่าสมาธิไม่สำคัญ สมาธิไม่ต้อง เขาพูดเลย “สมาธิไม่สำคัญ ไอ้พวกทำสมาธิๆ ไอ้พวกนี้ไอ้พวกพระกรรมฐาน พวกพระป่านี่ดักดาน ไม่มีความเจริญก้าวหน้า”

ความเจริญก้าวหน้าของจิต ความเจริญนะ อำนาจของจิตนะ จิตพ้นจากวัฏฏะ ความเจริญก้าวหน้าของจิต จิตมันสงบระงับเข้ามาแล้ว พอจิตสงบระงับเข้ามา “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา คนที่ทำสมาธิได้นะ ขณิกสมาธิ อุปาจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ขณิกสมาธิมีความสุขบ้างเล็กน้อย เหมือนกับคนที่ประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ คนที่ประพฤติปฏิบัติ คนที่พยายามขวนขวายกันอยู่นี้ในสำนักปฏิบัติต่างๆ ที่เวลาทำสมาธิๆ นั้นยังไม่เข้าถึงสมาธิ อันนั้นเป็นขณิกะคือความสบายใจ พอความสบายใจก็เห่อเหิมนะ “อุ้ย! สบายๆ อุ้ย! นี่ไง นิพพานเป็นเช่นนั้นเอง” เพราะอะไร เพราะอำนาจวาสนาของคนมันเบาบาง จิตของคนมันไม่มั่นคง

จิตที่มั่นคง ดูสิ เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา การที่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา ต้องเป็นผู้ที่สร้างอำนาจ

วาสนามา คำว่า “สร้างอำนาจวาสนามา” เห็นไหม ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาสร้างอำนาจวาสนามาเพราะว่าเขามีอำนาจวาสนา พระสารีบุตรฟังธรรมพระอัสสชิ เพราะอำนาจวาสนา เพราะสิ่งที่ได้สร้างสมมาในหัวใจมันมีหลักเกณฑ์ พอฟังมันมีปัญญาทะลุเลย

นี่ไง นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มีอำนาจวาสนา เวลามันสงบมันมีกำลัง มันจะพิจารณา มันจะตรวจสอบ แต่ถ้ามันไม่มีวาสนาถึงว่าเวลาผู้ที่ปฏิบัติ สบายๆ พอสบายๆ อ๋อ! นิพพานเป็นเช่นนั้นเอง นี่อำนาจวาสนามันเบาบาง มันเบาบางแต่เขาก็เป็นชาวพุทธนะ แต่เขาเป็นชาวพุทธ เขาก็อยากจะประพฤติปฏิบัติไง

แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านทำตัวท่านเองให้พ้นจากกิเลสไปแสนยาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญกุศลที่สร้างอำนาจวาสนาสร้างสมกันมา หลวงปู่เสาร์เป็นผู้ที่พาหลวงปู่มั่นเวลาออกบวชแล้วยังกลับมาเยี่ยมญาติ เพื่อนฝูงมาชวนเล่นชวนคุย หลวงปู่เสาร์เห็นท่าไม่ดีพาเข้าป่าอีกเลย

นี่เห็นอะไรที่มันผิดแผก ท่านพยายามจะหลบหลีกๆ ท่านจะทดสอบใจของท่านประจำเพราะอะไร เพราะวาสนาของจิตนี่ไง ไม่ใช่คนที่เบาบางไม่มีวาสนาแล้วก็ไหลลอยไปตามแต่กิเลสที่มันจะชักนำไป แล้วชักนำไปมันก็เป็นการบอกไง มันเป็นการบอกถึงความรู้ของตนไง

ศีลจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ด้วยกัน ธรรมะจะรู้ได้ต่อเมื่อแสดงธรรม แล้วพอแสดงธรรมนี่ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมเขารู้หมดล่ะ ถ้ามันจะเป็นจริง

จิตที่สงบ พอจิตสงบระงับเข้ามาเห็นไหม ถ้ามีวาสนาเห็นไหม จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต เห็นอาการของจิตแล้วถ้ามันเห็นอาการของจิต เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้ามันเห็นจริง ถ้ามันเห็นจริงเห็นไหม

นี่ไง สิ่งที่ว่า "กิเลสจะเห็นมันได้อย่างไร กิเลสจะรู้มันได้อย่างไร" เพราะความหลงผิด สักกายทิฏฐิ ทิฏฐิความเห็นผิด เห็นผิดโดยจิตใต้สำนึกว่าเป็นเรา ว่าเป็นเรา แล้วเรามาอยู่ที่ไหน ถ้าจิตมันไม่สงบมันหาไม่ได้หาไม่เจอ หาไม่ได้หาไม่เจอมันเจออะไร

มันเจออุปาทานไง เจอการสร้างภาพไง นี่ไง พิจารณากายๆ เห็นกายๆ ใครก็เห็น หมอก็เห็น เราขับถ่ายทุกวันไม่เห็นกายเราหรือ ถ่ายออกมาของเหม็นทั้งนั้น เห็นทุกคน แต่เห็นจนเคยชิน เห็นโดยโลก ไม่ได้เห็นโดยธรรม

แต่เวลาเห็นโดยธรรมนะ เห็นโดยธรรมเห็นจากจิต ถ้าเห็นจากจิต เห็นจากจิตเพราะอะไร เห็นจากจิตเพราะจิตมันมีพื้นฐาน จิตมันมีสัมมาสมาธิ ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสัมมาสมาธิเพราะอะไร เป็นสัมมาสมาธิเพราะกิเลสไม่รู้เท่าทันจิตอันนี้

จิตอันนี้คืออะไร คือผู้รู้ ธาตุรู้ ธาตุรู้ที่ไม่มีกิเลสครอบงำ ถ้ามีกิเลสครอบงำ ธาตุรู้ที่มันเห็นของมันตามความเป็นจริง ถ้าเห็นของมันตามความเป็นจริงมันสะเทือนกิเลสไง มันสะเทือน

กิเลสมันก็จับกิเลสได้ไง

พอมันจับกิเลสได้ มันก็โอ้โฮ! โอ้โฮ! แล้ววิปัสสนาไป มันก็ยังคลาดเคลื่อน การวิปัสสนา เวลาถ้ามันเป็นจริงไง ถ้ามันไม่เป็นจริงมันไม่รู้จริงเห็นจริงอย่างนี้หรอก แล้วถ้ามันรู้จริงเห็นจริงเพราะการรู้จริงเห็นจริงนี้มันรู้จริงเห็นจริงโดยข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงคือการกระทำ คือศีล คือสมาธิ คือปัญญา ศีล สมาธิ คือมรรค ๘ ถ้ามรรค ๘ มันเกิดขึ้น คนที่มีมรรค ๘ เกิดขึ้นเห็นไหม จากปุถุชนเป็นกัลยาณชน จากปุถุชนคนหนา คนหนาจะเป็นคนดีคนเลวอย่างไรแล้วแต่เป็นปุถุชน คนในโลกนี้ส่วนใหญ่แล้วเป็นปุถุชน

ถ้าเป็นกัลยาณชนนะ เป็นกัลยาณชนจะมีสถานะใดก็แล้วแต่ จะสูงจะต่ำ จะดำรงชีพอย่างไร ถ้าเป็นกัลยาณชนนะ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เขาจะรักษาจิตของเขาได้ กลับมาสู่ความสงบ คือรักษาจิตของเขาไม่ให้ รูป รส กลิ่น เสียง ชักจูงไปได้ง่าย นี่เป็นกัลยาณชน เพราะกัลยาณชนทำรักษาใจของตนได้ง่าย

ถ้าทำรักษาใจของตนได้ง่ายมันทำสมาธิได้ง่าย ถ้าทำสมาธิได้ง่ายมันจะรักษาหัวใจของตนได้มั่นคงขึ้น ถ้าหัวใจของตนมั่นคงขึ้น ถ้ามีอำนาจวาสนามีครูบาอาจารย์นะ ท่านจะบอกให้น้อมไป ถ้าคนมีวาสนานะ

มีครูบาอาจารย์หลายองค์มาก พอจิตสงบแล้วเห็นภาพกายมาทันทีเลย ถ้าเห็นภาพกายมาทันที พวกนี้พวกเจโตวิมุตติ

เจโตวิมุตติคือจิตสงบแล้วมันเห็นของมัน พอเห็นของมัน มันจะสะเทือนหัวใจมาก สะเทือนหัวใจเพราะอะไร นี่ไง เพราะกิเลสอยู่ที่นั่นไง

เวลาเราพูดเห็นไหม ว่าไดโนเสาร์อยู่ที่ใจๆ มีคนเขียนปัญหามาถามนะ ไดโนเสาร์มันคืออะไร ไดโนเสาร์คือสัตว์ดึกดำบรรพ์ กิเลสตัณหาความทะยานอยาก อวิชชามันฝังอยู่ที่ใจ อยู่ที่จิตใต้สำนึก เปรียบเหมือนไดโนเสาร์ ไดโนเสาร์มันยังเป็นสัตว์สมมุติอยู่ข้างนอกนะ แต่เวลาพูดถึงไดโนเสาร์ๆ นี่เปรียบเทียบๆ ยังมีคนเขียนมาถามนะ หลวงพ่อ ไดโนเสาร์มันคืออะไร

ไดโนเสาร์ก็คือสัตว์ดึกดำบรรพ์ คืออวิชชา คือพญามารที่ครอบงำจิตใจนี้มาไม่มีต้นไม่มีปลาย ใจดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย ใครจะปฏิเสธ ใครจะไม่ปฏิเสธนั่นมันเรื่องของเขา สัจจะความจริงมันเป็นสัจจะความจริงวันยังค่ำ

เพราะมีธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นผู้พิสูจน์เท่านั้น เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าเวลามันพิจารณาไปแล้ว เวลามันสิ้นสุดแห่งทุกข์มันจะรู้เห็นครบทุกๆ กระบวนการของมัน กระบวนการของจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเพราะอะไร แล้วถ้ามันจะพ้นจากกิเลสๆ โดยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า นี่ไง

เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา สัจธรรมๆ ที่มันมี

อยู่มันต้องมีผู้ที่มีอำนาจวาสนาบารมีมารื้อค้น พอรื้อค้น รื้อค้นที่ไหน ก็รื้อค้นในใจของท่าน รื้อค้นในธรรมธาตุ เพราะมันต้องทำลายอวิชชา ทำลายพญามารในดวงใจนั้นให้สูญสิ้นไป ถ้าไม่สูญสิ้นไปมันจะทะลุปรุโปร่ง มันจะเข้าใจรู้รอบขอบชิดได้อย่างไร

ถ้ามันเป็นความจริงเห็นไหม ถ้ามันเป็นความจริง คนที่เป็นความจริง ธรรมะนี่มันฟังออก ถ้าบอกสมาธิไม่สำคัญ สมาธิไม่ต้อง เพราะเวลาคำสั่งสอนของเขา บางคราวเขาบอก “สมาธิๆ มรรค ๗ ก็ได้ สมาธิไม่สำคัญ”

ถ้าสมาธิไม่สำคัญ ตัวตนก็ไม่สำคัญ ตัวเองก็ไม่สำคัญ จิตก็ไม่สำคัญ ถ้าจิตไม่สำคัญ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่รู้จัก ถ้ามันจะรู้จัก จิตมันต้องสงบเข้ามา พอจิตมันสงบเข้ามา จิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วจะยกขึ้นวิปัสสนาไม่ได้นะ แม้แต่โดยปัจจุบันนี้ โดยสามัญสำนึกนี้ เขาก็ปฏิเสธอยู่แล้ว

ถ้าโดยนักวิทยาศาสตร์จะปฏิเสธถึงพลังงานในโลกนี้ไม่ได้ พลังในโลกนี้มี ดวงอาทิตย์มี จักรวาลมี แต่มันจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร มันเป็นเรื่องของธรรมชาติ แต่ถ้าปฏิเสธว่าไม่มีนี้ แล้วจักรวาลมันอยู่กันอย่างไร แรงโน้มถ่วงมันเกิดมาจากอะไร สิ่งใดที่เป็นศูนย์กลางของจักรวาลนี้

นี่ก็เหมือนกัน บอกสมาธิก็ไม่ต้อง กิเลสก็ไม่รู้จัก กิเลสเป็นนามธรรมก็หาไม่ได้ กิเลสเป็นนามธรรมต้องไปเจอมันด้วยหรือ แต่ฉันสิ้นกิเลสหมดแล้วนะ ฉันเป็นพระอรหันต์นะ แล้วเขาไม่เชื่อว่าฉันเป็นพระอรหันต์ด้วย

แต่ไม่รู้จักกิเลส สมาธิก็ไม่จำเป็น พื้นฐานสมาธิหลับตา สมาธิลืมตา มันก็น่าขำแล้วแหละ สมาธิไม่มีหลับตาและไม่มีลืมตา ถ้าเป็นสมาธิ ถ้าหลับตาแล้วลืมตานั้นไม่ใช่สมาธิ ไม่ใช่ มันเป็นอารมณ์ความรู้สึกเท่านั้น

ถ้าเป็นความจริงๆ มันเป็นข้อเท็จจริงนะ มรรค ๘ คือ มรรค ๘ นี่ไง ธรรมจักร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เครื่องหมายของธรรมคือธรรมจักร ธรรมจักรมี ๘ ซี่ ๘ ซี่นั้นขาดซี่ใดซี่หนึ่งไม่ได้ ถ้าขาดซี่ใดซี่หนึ่งเห็นไหม มรรคไม่สามัคคีรวมเป็นหนึ่งไม่ได้ รวมเป็นมรรคสามัคคีชำระล้างสมุจเฉทปหานกิเลสไม่ได้

มันเป็นไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้สักอย่างในทางปฏิบัติ แต่ในทางคัมภีร์ใบลานเปล่า เขาก็วิตกวิจารณ์ของเขา เขาก็ว่าของเขาไป ว่าเขาไปแล้ว เขาว่าถูกต้องดีงามของเขา เพราะมันเป็นไปไม่ได้ตั้งแต่เริ่มต้นไง

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปคุยกับหลวงปู่แหวนก็อย่างนี้ คำถามแรก คำถามแรกนี่ นี่ไง จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา มรรค ๘ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ถ้ามันเป็นไปได้จริงหรือเปล่า ถ้ามันเป็นไปไม่ได้จริง มรรคไม่สมบูรณ์แบบ ภาวนามยปัญญาไม่มี ถ้าภาวนามยปัญญาไม่มี มันไม่มีโลกุตตรธรรม

ที่เขาคุยปากเปียกปากแฉะว่า “โลกุตตรปัญญา เป็นโลกุตตระ ไอ้พวกชาวพุทธทางโลกเป็นโลกียะ ไอ้ข้างนอกโลกียะ

ทั้งนั้น ไม่มีโลกุตตระทั้งที่เลย ยิ่งพระกรรมฐาน ยิ่งพระป่าด้วย ยิ่งหลอกลวง ว่างเปล่า ไม่มีคุณธรรม ไม่มีสัจจะความจริง” แต่ไม่รู้ว่าตัวเองใบลานเปล่า ใบลานเปล่าๆ ไม่มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย เพราะความจริงมันไม่มี

ถ้าความจริงมีนะ คนที่ไม่ใช่คนตาบอด เราเห็นโลกเหมือนกัน คนตาบอดมันไม่เคยเห็นโลก มันก็ว่าโลกตามแต่ที่มันจินตนาการ คนตาดี โลกนี่ทุกคนเห็นเหมือนกัน มรรค ๘ มรรคสามัคคี มันแตกต่างกันไม่ได้ ถ้ามันแตกต่างกันไม่ได้เห็นไหม ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับแล้วจากโลกียะ จากการเกิดเป็นมนุษย์เป็นโลกสมมุติ เป็นเรื่องโลกียะ เราก็ฝึกหัดของเรา จนกว่ามันจะสงบระงับเข้ามา

เวลามันสงบระงับเข้ามาเห็นไหม สงบระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาคือเห็นกิเลส เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ทุกข์ สมุทัย สมุทัยคือตัณหาความทะยานอยาก กิเลสมันคืออะไร คือสมุทัย สมุทัยตัณหาความทะยานอยาก ตัณหา วิภวตัณหานี่คือตัวกิเลส แล้วมันเป็นอย่างไรล่ะ กิเลสตัวเป็นๆ ตัวอ้วนๆ ตัวผอมๆ กิเลสเจ้าเล่ห์เจ้าเหลี่ยมอย่างไร มันก็ใช้ปัญญาวิปัสสนาแยกแยะ

พอแยกแยะกัน นิโรธ นิโรธคือการดับทุกข์ นิโรธคือขณะของจิต ขณะจิตมันมรรคสามัคคี ขณะจิตที่มันขาด นิโรธด้วยมรรค มรรค ๘ เกิดนิโรธ นิโรธะ นิโรธจากโสดาบัน จากสกิทาคาฯ จากอนาคาฯ จากสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์ นิโรธเป็นชั้นๆ ขณะจิตถ้ามันไม่มี มันไม่เป็น แต่ครูบาอาจารย์เรา

เป็น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็น หลวงตาพระมหาบัว ท่านไปถามหลวงปู่แหวนท่านเป็น

แล้วบอกว่า "พระกรรมฐานสอนว่างเปล่า พระกรรมฐานสอนผิด พระกรรมฐานไม่มีคุณธรรม เพราะสมาธิหลับตา"

หลับตาหรือลืมตาไม่มี มีแต่มิจฉาหรือสัมมา และมิจฉา-ทิฏฐิ ทิฏฐิเห็นผิดจากกิเลสของตน โดยที่ไม่มีอำนาจวาสนา

ถ้ามีอำนาจวาสนาเหมือนหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านค้นคว้าขวนขวาย เปรียบเทียบ พยายามเอาจนตัวท่านเป็นจริง เป็นจริงแล้วเปรียบเทียบมาในคัมภีร์ใบลาน ไม่ใช่ใบลานเปล่า

ใบลานคัมภีร์เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า ความรู้จริงเห็นจริงในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นความจริง ความจริงอันนี้กับคัมภีร์ใบลานเป็นอันเดียวกัน

หลวงปู่มั่นท่านพูดถึงหลวงตาพระมหาบัวไง **"ประพฤติปฏิบัติไปแล้วถึงที่สุดแล้ว ปริยัติ ปฏิบัติมันจะเป็นอันเดียวกัน"** ปริยัติกับปฏิบัติเห็นไหม มันเป็นอันเดียวกันจากคุณธรรมในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น เอวัง

ถ้าคนทำสมาธิได้ ต้องพูดสมาธิถูก

ถ้าคนทำสมาธิได้ ต้องรู้จักสมาธิ

ขณิกสมาธิ อุปาจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธิเป็นอย่างไร

ศีล สมาธิ ปัญญา

ถ้าไม่มีสมาธิ ภาวนามยปัญญาเป็นไปไม่ได้

๒

ลืมตาทำสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต
เทศน์บนศาลา วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อจะประพฤติปฏิบัติธรรม ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะปฏิบัติให้เข้าสู่สัจจะความจริง แต่การจะปฏิบัติให้เข้าสู่สัจจะความจริงเพราะเราไม่รู้ ทั้งๆ ที่เรามีการศึกษานะ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาเข้าใจทะลุปรุโปร่งหมดล่ะ

เวลาโต้แย้งธรรมะ **ธมฺมสากจฺฉาฯ** เข้าใจทั้งนั้น โต้แย้งทั้งสิ้น แต่ความโต้แย้งนั้น โต้แย้งด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โต้แย้งด้วยความเห็นของเราไง ถ้าความเห็นของเรา ความเห็นของเรามันปิดตัวตนอันนั้นไว้ มันปิดตัวเราไว้ ถ้ามันปิดตัวตนเราไว้นั่นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์วิจัย

แต่สัจจะความจริง สัจจะความจริงเห็นไหม ถ้าสัจจะความจริงขึ้นมานี้ สัจจะความจริงในใจของเรา เราไม่รู้ ทั้งๆ ที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่อวิชชาๆ อวิชชาคือความไม่รู้ แต่เพราะความไม่รู้ ไม่รู้ในใจของตน ไม่รู้ตัวของตน

แต่รู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นทฤษฎี มันเป็นคัมภีร์ใบลาน ถ้าเป็นคัมภีร์ใบลาน คัมภีร์ใบลานนี้มาจากไหน คัมภีร์ใบลานนี้มาจากธรรมะขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีความเคารพบูชาไหม มี

เวลาหลวงปู่มั่นเห็นไหม ถ้าเป็นตัวอักษรท่านไม่นั่งเสมอเลย ยิ่งถ้าเป็นหนังสือธรรมะท่านยกไว้สูงส่งมาก เพราะมันสื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้

ถ้ามันสื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การสื่อสารเห็นไหม สื่อมานี่เป็นคัมภีร์ใบลานมานะ ให้เราศึกษาค้นคว้า ศึกษาค้นคว้ามาเพื่ออะไร

ดูสิ ประเพณีวัฒนธรรมๆ ถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ชาวพุทธเห็นไหม เรามีประเพณีวัฒนธรรมด้วยความชื่นชมบูชาของเรา ประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นเรื่องของโลกๆ นี่ไง เรื่องของโลกๆ เราเกิดมาเห็นไหม มีวัฒนธรรมประเพณี

แต่ถ้าเรามีวัฒนธรรมประเพณี เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้ามีศรัทธามีความเชื่อของเรา ถ้าเราไม่มีทุกข์ ไม่มีความทุกข์ความยาก แต่เราก็อยากจะพ้นจากทุกข์ ถ้าใครมีความทุกข์ความยาก สิ่งที่ทางโลกๆ ถ้าเราประกอบสัมมาอาชีวะ ถ้ามันประสบความสำเร็จของเรา เราก็มีความสุขของเราพอสมควร มีปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยดำรงชีวิตนี้ไป แล้วชีวิตนี้มีชราคร่ำคร่าแน่นอน ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นถึงที่สุด เวลาจะพลัดพรากขึ้นมานั้นเราจะเอาอะไรมาแก้

นี่สัจจะความจริงมันก็เป็นสัจจะความจริง จริงๆ นั่นแหละ แต่ใจเรารู้ไม่ได้ ถ้าใจเรารู้ไม่ได้ขึ้นมาเห็นไหม เราถึงมาวัดมาวากัน เราจะประพฤติปฏิบัติ แสวงหาครูบาอาจารย์ๆ นะ

เวลาหลวงตาท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ ท่านมุ่งตรงสู่หลวงปู่มั่น ท่านมุ่งตรงสู่หลวงปู่มั่นเพราะอะไร เพราะหลวงปู่มั่นท่านมีชื่อเสียงกิตติศัพท์ กิตติคุณของท่านมา ตั้งแต่ท่านเป็นเด็กๆ มันเนิ่นนาน มันเนิ่นนานขึ้นมานี่สังคมได้การรับรู้ ได้ความร่มเย็นจากครูบาอาจารย์ที่ท่านออกประพฤติปฏิบัติ

แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติในป่าในเขาของท่าน ท่านเผชิญกับความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากเพราะอะไร เพราะมันขัดสนไง แต่ความอัตคัดขัดสนนั้นมันก็เป็นเรื่องธรรมดา เพราะสังคมมันเป็นอย่างนั้น ถ้าสังคมมันเป็นอย่างนั้นแต่ท่านต้องการหัวใจของท่าน ท่านต้องการความจริงของท่าน ถ้าท่านต้องการความจริงของท่าน ท่านแสวงหาที่สงบสงัดเพื่อการประพฤติปฏิบัติ

ในการประพฤติปฏิบัติไง อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด ความคิดความเห็นของเรานั่นน่ะ เราไปอยู่ในป่าในเขา ดูสิ เวลาสัตว์มันก็อยู่ในป่าในเขาเหมือนกัน เวลาไปอยู่กับเสือ อยู่กับช้าง อยู่กับสัตว์ต่างๆ สัตว์ต่างๆ นั่นมันก็อาศัยป่าเขาอยู่เพื่อดำรงชีพของมัน เพราะเป็นสัตว์เป็นสัญชาตญาณของสัตว์

แต่เราเป็นมนุษย์ เราออกมาจากเมืองๆ เมืองที่อุดมสมบูรณ์ไง เวลาบวชเป็นพระ เป็นพระอยู่ในเมืองเขาเคารพบูชา ปัจจัย

เครื่องอาศัยมันมากมายมหาศาล แล้วออกมาสู่ป่าทำไม

ออกมาสู่ป่าเพื่อดัดสันดานของตนไง เพื่อความแสวงหาความเป็นจริงๆ ในใจอันนี้ไง ถ้าแสวงหาความจริงในใจอันนี้ ความจริงในใจอันนี้เห็นไหม แล้วพยายามทำความสงบของใจเข้ามา การทำสมาธิๆ คนบวชใหม่ๆ คนบวชใหม่เวลาพยายามจะเอาใจของตนไว้ในอำนาจของตนนี้แสนยาก

แค่ถือศีลๆ นี่ แค่ศีล ๕ ศีล ๕ สังคมเขายังบอกว่าขอศีล ๔ ได้ไหม ขอสุราไว้ก่อน มันต่อรองไปทั้งสิ้น แล้วยิ่งโลกมันเจริญ ความเจริญมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ รสเลิศ รสมันสุนทร มันมีความสุข มันสุนทรีของมัน แล้วมันก็อยากเป็นอย่างนั้น มันเป็นค่าสังคมๆ ไง

แต่ว่าความจริง ความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา เราถือศีลของเรา เราจะมาประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะเอาความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้า ผู้บวชใหม่ ผู้บวชใหม่ธุดงควัตรจะทำอย่างไร ศีลจะทำอย่างไร เวลาธุดงควัตร ธุดงควัตรไปทำไม ธุดงควัตรไปเพราะปฏิปทาของสายกรรมฐาน ปฏิปทาของสายหลวงปู่มั่นไง หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนพาทำ ท่านเป็นคนพาทำนะ

เราก็อยากจะทำ แต่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ ไม่มีครูบาอาจารย์เป็นแบบอย่าง เราก็ต้องทำของเราเอง ดั้นด้นทำของเราเองๆ ถ้ามันเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของสังคม สังคมเขาก็

ส่งเสริม แต่ถ้าสังคมเขาไม่เห็นด้วย คำว่า "ประเพณีวัฒนธรรม" วัดเห็นไหม ตามเมืองต่างๆ เขาก็อยากจะส่งเสริมเป็นค่าสังคมๆ แต่มันไม่เป็นความจริง

ความจริงๆ สิ่งที่เป็นความจริง ชีวิตของสงฆ์ของพระมันเรียบง่าย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ภิกษุเป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่เรื่องมาก ไม่ตอแย ไม่ต้องมีทิฏฐิมานะอะไรต่างๆ ขึ้นมา เพื่อยกตน ธงของตนขึ้น ไม่ต้อง นี่ภิกษุเป็นผู้เลี้ยงง่ายเลี้ยงง่ายมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สิ่งต่างๆ ท่านทำให้เรียบง่าย ถ้าเรียบง่ายขึ้นมาแต่มันก็มีข้อวัตรกติกาขึ้นมา เพราะว่าเป็นของของสงฆ์ ถ้าของของสงฆ์ให้มีอายุ อายุของมันว่าใช้ได้เท่าไร ใช้อย่างไร เพื่อไม่ให้สะสม ไม่ให้เป็นเถ้าแก่ มันทำมาตั้งแต่อย่างนั้นไง

ถ้ามันเป็นความเชื่อถือศรัทธาของสังคมเขา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา เวลาเราอยู่วัดอยู่วามันก็มีภาระหน้าที่ต้องดูแลรักษา นี่ไง ถึงได้ออกวิเวกๆ หาความสงบสุขในใจของตนไง เวลาออกวิเวกหาความสงบสุขของใจของตน เวลาจะทำสมาธิทำความสงบของใจ ไม้ดิบๆ มันยากนะ จุดไฟไม่ติดหรอก ไม้ดิบๆ เวลาเราโค่นต้นไม้สดๆ จุดไฟไม่ค่อยติดหรอก

นี่ก็เหมือนกัน ฆราวาส จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เรามาเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีศักยภาพ มนุษย์มีศักดิ์ศรี มนุษย์มียศถาบรรดาศักดิ์ แล้วเวลาบวชเป็นพระๆ สิ่งนั้นเราเคย ความ

เคยชินๆ ฆราวาสธรรมๆ เวลาบวชมาแล้วขอนิสัยครูบาอาจารย์

เวลาขอนิสัยครูบาอาจารย์ ถ้า ๕ พรรษาขึ้น พ้นจากนิสัย ต้องเป็นผู้ฉลาด เป็นผู้ฉลาดขึ้นมาท่องปาฏิโมกข์ได้ มันมีธรรม มีวินัยคุ้มครองตัวเอง ถ้ามีธรรมวินัยคุ้มครองตัวเองออกธุดงค์ เพื่อหาความสงบของใจเข้ามา ถ้ามันทำความสงบของใจเข้ามา ถ้า ใจมันสงบของมันได้ไง แต่มันทำได้ยาก มันทำได้ยากการกระทำ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน ให้ทำความสงบของใจเข้ามา ก่อน ทำสมาธิๆ แต่ผู้ที่ไม่เคยประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่ไม่มีความรู้ ความเห็น เห็นไหม เวลาปฏิบัติขึ้นมาสมาธิลืมตา สมาธิหลับตา สมาธิหลับตาที่ไหนมันมี สมาธิเป็นสมาธิ มันหลับตาอย่างไร ถ้าหลับตามันก็ง่วงเหงาหาวนอนไง มันก็ตกภวังค์ไง ถ้าหลับตา ก็หลับใหลไปเลย ใจก็หลับใหล มันมีสมาธิที่ไหน ไม่มี

ลืมตาๆ ลืมตาโพลงอยู่นี่มันเห็นรูป รส กลิ่น เสียง มัน อยากรู้อยากเห็น ตาค้างอยู่นั่นน่ะ มันก็ไม่มีสมาธิอีกล่ะ สมาธิเป็น สมาธิ สมาธิเกิดที่ไหน ไม่ใช่สอเสือ มอม้าสระอา ธอธงสระอิ นั่น มันชื่อสมาธิ แล้วสมาธิๆ ก็ชื่อ ก็พูดสมาธิ มันไม่เป็นสมาธิหรอก

เวลาจะเป็นสมาธิมันเป็นที่ใจ ใจเรามันฟุ้งซ่าน ใจเรามัน กดดันโดยมันมีความคิดต่างๆ เวลาบริกรรมพุทโธๆ อานาปานสติ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ด้วยหลับตาและลืมตามันเป็นสมาธิ ได้ทั้งสิ้น สมาธิเป็นสมาธิไม่มีลืมตาและหลับตา แต่อิริยาบถ ๔ ยืนเดินนั่งนอน ยืนก็ทำสมาธิได้ เดินก็ทำสมาธิได้ นั่งก็ทำสมาธิ ได้ นอนก็ทำสมาธิได้ ยืนเดินนั่งนอนเป็นอิริยาบถ ๔ อิริยาบถที่

ทำสมาธิทั้งสิ้น

แต่เวลาเป็นสมาธิขึ้นมามันเป็นที่จิต มันไม่ได้เป็นที่ตา มันไม่เป็นหรอกตา ตาไม่เป็นสมาธิขึ้นมาได้ ลืมตาหลับตา คนตาบอดตาใสมันก็ลืมตาโพลงอยู่อย่างนั้น แต่มันก็ไม่เห็น คนที่ตาดีเวลาลืมตาขึ้นมามันก็เห็นแต่ภาพ จักขุวิญญาณมันกระทบก็จบเท่านั้น มันก็เป็นความรับรู้ มันเอาสมาธิมาจากไหน สมาธิเป็นสมาธิไง

ในครั้งสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศาสนานี้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมามาก พระเณรบวชมามหาศาลๆ

วัด วัดหนึ่งเห็นไหม มันมีพระวินัยธร พระวินัยธรคือพระปฏิบัติ พระปฏิบัติพระพยายามค้นคว้าหาความเป็นจริงในใจของตนนี่พระวินัยธร เวลาธรรมกถึก พระธรรมกถึกเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ พระธรรมกถึกปฏิบัติมาเพื่อค้นคว้าหาความจริงนี่พระปฏิบัตินี่พระธรรมกถึก วินัยธรๆ มีการศึกษาไง ศึกษาคัมภีร์ขึ้นมา

นี่อยู่ร่วมกันเห็นไหม พระธรรมกถึกไปเข้าวัจจกุฎีวัตร เข้าส้วม เวลาเข้าส้วมแล้วส้วมมันสาธารณะไง เวลาถ่ายเสร็จแล้วกระบอกน้ำมันมีน้ำค้างอยู่ พระวินัยธรเข้าไปแล้วเห็นกระบอกน้ำอยู่ กระบอกน้ำคือขันน้ำในวัจจกุฎีวัตรในส้วม ถ้าเป็นสาธารณะเวลาใช้แล้วต้องคว่ำ เพราะมันมีน้ำเหลืออยู่ มันเฉพาะบุคคล

แต่ถ้าเป็นของส่วนตัวของกุฏิเรา ในของของเรา ใช้อยู่คนเดียว เราทำได้ เพราะเป็นของส่วนตัวเราเป็นคนทำ แต่ถ้าเป็นสาธารณะไม่ได้ ใช้เสร็จต้องคว่ำ นี่ธรรมกถึกเข้าไปในส้วมแล้ว

มันไม่ได้คว่ำไว้ เหลือน้ำก้นขันไว้

พระวินัยธรเข้าไปนะ "เอ๊ะ! นี่ใครมาเหลือเศษน้ำไว้" เข้าส้วมเสร็จแล้วออกมาถามพระธรรมกถึก "ท่านเข้าห้องน้ำแล้วท่านเข้าส้วมแล้ว น้ำในขันไม่ได้คว่ำใช่ไหม"

"อือ! เราไม่รู้ เราลืมไปนะ เออ! ถ้าเป็นอาบัติ เราจะปลงอาบัติ"

"โอ! ถ้าไม่รู้หรือลืมไปไม่ต้องก็ได้ ไม่เป็นอาบัติ"

แล้วไม่เป็นอาบัติก็แล้วกันไป พระวินัยธรไปพูดกับลูกศิษย์ลูกหาของตนไง พระธรรมกถึกไม่รู้จักวินัย เข้าห้องน้ำแล้วน้ำก้นขันก็ไม่คว่ำไว้ เป็นอาบัติทุกกฏ เป็นอาบัติๆ ไง ลูกศิษย์ก็พูดต่อเนื่องไป ลูกศิษย์กระจายข่าว โอ! อาจารย์ฉันยอดเยี่ยม อาจารย์ฉันแน่ดีกว่าธรรมกถึกไง

พระธรรมกถึก พอกระจายข่าวไปถึงลูกศิษย์ ลูกศิษย์ได้ยินข่าวมา ก็มาบอกอาจารย์ "เอ๊ะ! ก็บอกว่าถ้าเป็นอาบัติเราก็จะปลงอาบัติไง ก็เขาบอกว่าไม่เป็นนะ ถ้าไม่มีเจตนา ลืมไม่เป็นอาบัติ ถ้าไม่เป็นอาบัติแล้วโจทก์เป็นอาบัติ แสดงว่ามุสามุสาก็เป็นอาบัติ"

ต่างฝ่ายต่างโจทก์อาบัติกันล่ะทีนี้ ต่างฝ่ายต่างโจทก์อาบัติกันไป โจทก์จนพระนี่แตกกระสานซ่านเซ็น จนพระทะเลาะเบาะแว้ง จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามเท่าไรก็ไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนีไปเลยนะ หนีไปอยู่ป่าเลไลยก์

เห็นไหมพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ ป่าเลไลยก์นั่นน่ะหนีจากพวกนี้ไป

ชาวบ้านเขาไม่ใส่บาตร เพราะเขาปรารถนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาอยากทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาไม่ชอบทำบุญกับพระธรรมกถึก ไม่ชอบทำบุญกับพระวินัยธรพวกนี้ เพราะพวกนี้พวกนักเลง นักเลงกล้ามใหญ่ มีความรู้เยอะ เขาไม่ใส่บาตร

หน้าซีด ต้องไปนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมา กว่าจะให้พระอานนท์ไปนิมนต์กลับมาได้ เวลากลับมาแล้วเทศนาว่าการ ลงสามัคคีอุโบสถนะ เสร็จแล้วเทศนาว่าการถึงจะได้มีคุณธรรมขึ้นมาในใจ

นี่ก็เหมือนกัน สมาธิหลับตา สมาธิลืมตา มันลืมตาหลับตามาจากไหน มันมีใครหลับตามีใครลืมตา ลืมตาก็ลืมตาเถ่ออยู่อย่างนั้น ดูสิ พระกรรมฐาน พระกรรมฐานหลับตาทำสมาธิเดินจงกรมลืมตาทำสมาธิเป็นสมาธิบ้างขึ้นมาหรือไม่ ถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมามันจะมีความสุขความสงบความระงับในใจของตน ความสุขความสงบความระงับในใจของตนเห็นไหม ดูสิ คนทำสมาธิได้ ถ้าไม่มีอำนาจวาสนามันถึงติดสมาธิของมันนะ “โอ้! นิพพานเป็นเช่นนี้เอง”

เวลามันทุกข์มันยากในหัวใจ มันทุกข์มันยากมาก แต่เวลาถ้ามันมีอำนาจวาสนาขึ้นมานะ เวลาทำประพฤติปฏิบัติในทางโลก เวลาพระพุทธศาสนาในชาวโลกมีกี่ร้อยล้านคนที่นับถือพระพุทธศาสนา แล้วพวกที่นับถือพระพุทธศาสนาแล้วมีเท่าไรที่ออก

ประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาได้ ความจริงขึ้นมาได้ไง

เพราะเวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมา ปู่ ย่า ตา ยาย นับถือพระพุทธศาสนา เวลาปู่ ย่า ตา ยาย ก็แนะนำสั่งสอนขึ้นมาให้ไปวัดไปวา มันไม่มีเวลา งานมันรัดตัว มันไปไม่ได้ทั้งสิ้นนะ

แต่เวลามันไปขึ้นมาแล้วนะ ถ้ามันไปแล้วมันมีสติปัญญาควบคุมใจของมันได้แล้วนี่อุบาสก อุบาสิกา เวลาเป็นอุบาสกๆ สามารถระงับยับยั้งใจของตนได้ อุบาสิกาๆ ทำใจให้มันร่มเย็นได้ ร่มเย็นได้ที่ไหน ร่มเย็นได้เพราะด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ามันร่มเย็นด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ร่มเย็นด้วยสัปปายะ ๔ ที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะด้วยความรื่นเริงของหัวใจ แค่ธรรมะๆ ใจมันได้สัมผัส ใจมันได้คิดได้ค้นคว้าของมันนะ ได้วิเคราะห์วิจัยนะ มันก็มีความสงบของมัน มันก็มีความร่มเย็นเป็นสุขของมัน นี่ไง ก็แค่นี้อุบาสก อุบาสิกาเป็นอุบาสกไง

เวลาพระเรา พระเรามาบวชเห็นไหม ถ้าบวชมามันเริ่มต้นขึ้นมามันอิ่มบุญของมัน เวลามีบุญกุศลของมัน เออ! ฉันนี้เป็นพระนะ เป็นสมมุติสงฆ์ๆ ไง ญัตติมาด้วยญัตติจตุตถกรรมเป็นสงฆ์โดยวินัยกรรม

คำว่า "วินัยกรรม" พระสงฆ์ยกเข้าหมู่ๆ มันมีบุญมีกุศลในหัวใจ มันมีความพอใจของมันไง แล้วเราก็พยายามจะประพฤติ

ปฏิบัติ

เวลาจะประพฤติปฏิบัติ อุบาสก อุบาสิกาเขาปฏิบัติขึ้นไป เวลามันไม่เป็นสมาธิๆ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพิจารณาของท่านนะ บางคนศีลมันอ่อนไป ศีลมันไม่บริสุทธิ์ ศีลมันไม่เป็นพื้นฐานไง

แล้วเวลาเรามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระนี่ศีล ๒๒๗ ถ้าศีล ๒๒๗ ขึ้นมานี่เวลาพิจารณาไป มันจะเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา ถ้ามันเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา ถ้ามันมีความสงบระงับเข้ามา มันมีความตั้งใจๆ ไง ถ้ามันเป็นขึ้นมาๆ เป็นที่ไหน หลับตาสิ หลับตาสมาธิ ถ้าสมาธิหลับตาๆ

เป็นสมาธิเถอะ มันจะหลับ มันจะลืม ขอให้มันเป็นสมาธิ มันจะรู้ของมัน ไอ้สมาธิหลับตา สมาธิลืมตา แสดงว่ามันไม่เคยเป็นสมาธิ เขาบอก “เขาเคยทำนะ ทำสมาธิหลับตามาแล้วทำไป แล้วมันเป็นเกจิอาจารย์ มันเป็นขลัง มันจะมีการส่งออก”

นั่นเป็นเรื่องธรรมดา คนที่มีวาสนา อำนาจวาสนานะ จะหลับตาลืมตา ทำสมาธิได้นะ โดยธรรมชาติเวลาเราทำสมาธิ สมาธิกันนะ ตั้งใจไม่ตั้งใจ ตั้งใจแบบโลกๆ พอเริ่มกระทำไปนะ เดี๋ยวสติมันเบาบางแล้ว เดี๋ยวเถอะเดี๋ยวสัปหงกแล้ว เดี๋ยวส่ายไป ส่ายมา แล้วทำไมมันยากเย็นขนาดนั้นนะ มันทำง่ายๆ ไม่ได้หรือ ก็ของของเราเอง

ก็ไม่ทำให้มันง่ายล่ะ นี่มาบวชเป็นพระเห็นไหม พระนี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกภิกษุผู้เลี้ยงง่ายในการปฏิบัติให้มันเรียบง่ายๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-

สัมพุทธเจ้าเป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีฤทธิ์มีเดช มีอภินิหารทั้งสิ้น

คำว่า "มีฤทธิ์มีเดชมีอภินิหาร" มันเป็นเรื่องอภิญญาทั้งสิ้น เรื่องอภิญญาเห็นไหม บอกโลกียปัญญาๆ แล้วเอาอะไรเป็นโลกียะ เอ็งรู้จักโลกียะ โลกุตตระหรือ ถ้าโลกุตตระมันเกิดที่ไหน

นี่ไง ถ้าทำสมาธิลืมตา สมาธิลืมตาก็เป็นสมาธิได้ เดินจงกรมเห็นไหม เดินจงกรม ๗ วัน ๗ คืน เดินจงกรมตลอดเวลา นี่จิตก็ลงสงบระงับได้ ลืมตาก็เป็นสมาธิได้ ลืมตาทำสมาธิๆ ถ้าลืมตาทำสมาธิ ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันจะเป็นสมาธิได้

เวลาเดินจงกรมนี้ โอ้โฮ! มีผู้ที่มาประพฤติปฏิบัติบ่อยเดินจงกรมๆ เวลาจิตมันสงบมันลอย เบา ตัวเบานี่เห็นเป็นโครงกระดูกอยู่ข้างหน้าเลย เห็นเป็นโครงกระดูกอยู่ข้างหน้า นั่นน่ะเป็นนิมิต ถ้าเป็นนิมิตก็คือนิมิต เห็น ถ้าสติมันดีอยู่มันเห็นเป็นโครงกระดูก เห็นโดยนิมิตของตนก็เห็นไป ถ้ามันเห็นขึ้นมา ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราให้มันชัดเจนขึ้นมา

พอชัดเจนด้วยสตินะ ถ้ามีคำบริกรรม พุทโธก็พุทโธชัดๆ ถ้ามีลมหายใจก็ลมหายใจชัดๆ ถ้าเดินจงกรมก็เดินจงกรมชัดๆ เดินจงกรมบางคนเดินด้วยฝ่าเท้าไง กำหนดลงที่เท้า แต่บางคนกำหนดลงที่ปลายจมูก นั่นลืมตาทั้งนั้น ลืมตาก็เป็นสมาธิได้ หลับตาก็เป็นสมาธิได้ ถ้ามันเป็นสมาธิ สมาธิคือสมาธิ ไม่เกี่ยวกับตา

แล้วถ้า **จกฺขุํ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญา อุทปาทิ** อันนั้นเวลามันยกขึ้นสู่ปัญญา ทำสมาธิมันเป็นบาทฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน การทำสมาธิทำเพื่อเป็นบาทเป็นฐาน

พระกรรมฐานๆ พระกรรมฐานเห็นไหม ไม่ใช่พระเข้าถาน พระเข้าถานก็ถ่ายอยู่ในถานนั้นมีแต่ขี้ ถ้ากรรมฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ค้นคว้าหาฐานของตน ค้นคว้าหาฐานของตนเห็นไหม

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลามันเวียนว่ายตายเกิด มันมาเกิดเป็นเรานี่ไง พอมาเกิดเป็นเรา เรามีสติปัญญาเห็นไหม เรามีสติปัญญา เรื่องโลกๆ ใครก็ทำหน้าที่การงานได้ งานของโลกแบ่งปันกันได้ ช่วยเหลือเจือจานกันได้ แต่เวลาจะค้นคว้าหาใจของตน ค้นคว้าหาใจของตนทำแทนกันไม่ได้ มันไม่มีใครทำแทนใครได้

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สามเณรราหุล ขอสมบัติเห็นไหม เวลาขอสมบัติๆ ก็ขอสถานะการสืบทอดอำนาจ การเป็นกษัตริย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา พิจารณาแล้วสมบัติๆ มันควรเป็นสมบัติอะไร องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าจะให้สถานะความเป็นกษัตริย์ความปกครองโลก เรื่องโลกๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ปรารถนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก "ถ้าอยากมาขอสมบัติ อยากได้สมบัติ ให้พระสารีบุตรบวชให้"

เวลาพระสารีบุตรบวชให้เห็นไหม ให้พระสารีบุตรเป็นผู้อบรมสั่งสอน สุดท้ายเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ถ้าอยากได้สมบัติ สมบัติอัตตสมบัติกับใจดวงนั้น ถ้าอัตตสมบัติกับใจดวงนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานให้ไง

เวลาพระเจ้าสุทโธทนะก็หวัง เวลาลูก องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าบวชไปแล้ว ก็อยากได้หลานเพื่อปกครองไป แต่สุดท้ายแล้วนะ เวลามันมีความคิดทางโลกขนาดไหน องค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศนาว่าการ จนพระเจ้าสุทโธทนะก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน นี่อัตตสมบัติในใจดวงนั้น ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันเป็นธรรมในหัวใจ นี่สามเณรราหุลขอสมบัติ ขอสมบัติๆ เป็นโลกไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาบอกว่าเป็นอุบาสก อุบาสิกา อุบาสก อุบาสิกาเขาจะประพฤติปฏิบัติของเขา เวลาประพฤติปฏิบัติมันควรจะมีเวลาปฏิบัติ สัปปายะ ๔ สถานที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ทิฏฐิเป็นสัปปายะ ความคิดเสมอกัน ความเห็นเสมอกัน แล้วครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ถ้าครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์จะไม่คลุกคลีกัน

การค้นคว้าหาจิตๆ หลับตาสมาธิ ลืมตาสมาธิ สมาธิเป็นของทำง่ายๆ หรือ ถ้าเป็นของทำง่ายๆ ขึ้นมา สมาธิมันต้องอยู่ในหัวใจนั้น ถ้าสมาธิมันอยู่ที่ใบลานเปล่าๆ มันอยู่ที่สมุดอยู่ที่ปากกาอยู่ที่ดินสอ มันจะเป็นสมาธิได้อย่างไร เวลาธรรมะๆ ขึ้นมาใบลานเปล่าทั้งนั้น เอาแต่บาลีแล้วมาโต้มาแย้งกัน มาโต้มาแย้งกันว่าไอ้นั่นถูก ไอ้นั่นผิด แต่ไม่มีความเป็นจริงเลย

เพราะสมาธิหลับตา สมาธิลืมตา สมาธิมันยังไม่รู้จัก ถ้ามันรู้จักสมาธิมันไม่กล้าพูดว่าหลับตาหรือลืมตา สมาธิเป็นสมาธิไม่มีหลับตาลืมตา มีแต่มิจฉาหรือสัมมาเท่านั้น

ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิเห็นไหม มิจฉามันติด มิจฉามันส่งออก มิจฉามันขลัง มิจฉามันมีทิฏฐิมานะในตัวของมัน แล้วมันไปโทษคนอื่นนะ ไปโทษไอ้พวกหลับตาว่าหลับตานี่มันเป็นพวกเครื่องรางของขลัง มันเป็นพวกเทวนิยม มันเป็นพวกเรื่องเทวดา มันไม่เข้ามาสู่ใจ

แล้วเข้าจริงหรือ ลืมตาเข้าจริงหรือ ลืมตาอยู่ไหน สมาธิอยู่ไหน ถ้าคนเคยทำสมาธิได้ จะไม่กล้าพูดว่าลืมตาหลับตา เพราะสมาธิไม่มีลืมตาและหลับตา ลืมตรงไหน หลับตรงไหน หลับก็ตกภวังค์ไง ลืมตา ลืมตาก็ส่งออกไง แล้วมันเป็นสมาธิตรงไหน สมาธิยังทำไม่เป็น ยังทำไม่ได้

ถ้าคนทำสมาธิได้ ต้องพูดสมาธิถูก ถ้าคนทำสมาธิได้ ต้องรู้จักสมาธิ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธิเป็นอย่างไร ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิ ภาวนามยปัญญาเป็นไปไม่ได้

เราไม่เกิดเป็นคน เราจะเป็นคนมาได้อย่างไร เพราะเราเกิดเราถึงเป็นคน แล้วสถานะของคนมันดีหรือชั่ว มันอยู่ที่พฤติกรรมของคนคนนั้น แล้วเวลาจิตที่มันมีศรัทธาความเชื่อมากน้อยแค่ไหน มันอยู่ที่พฤติกรรมของจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นมันมีอำนาจวาสนา มันไม่เชื่ออะไรที่ไร้เหตุผลอย่างนี้หรอก ถ้ามันไม่เชื่ออะไรที่ไร้เหตุผล มันต้องพิสูจน์กัน

เวลาครูบาอาจารย์ของเรานะ เวลาท่านอบรมสั่งสอน เห็นไหม อิริยาบถ ๔ คนเราเกิดมา ผลของร่างกาย ถ้าทาง

การแพทย์เพราะครูบาอาจารย์ท่านก็เกิดมากับโลกทั้งสิ้น ร่างกายของมนุษย์มันทนได้แค่ไหน ร่างกายของมนุษย์ ร่างกายของมนุษย์มันจะทนกับการเผชิญ เผชิญกับความทุกข์ความยากได้มากน้อยแค่ไหน

ถ้ามากน้อยแค่ไหนก็ต่อสู้กับมัน เวลาต่อสู้กับมัน ไม่เอาร่างกายนี้เป็นใหญ่ เอาหัวใจนี้เป็นใหญ่ ถ้าหัวใจนี้เป็นใหญ่เพราะอะไร เพราะการประพฤติปฏิบัติค้นคว้าหาใจของตน ค้นคว้าหาหัวใจของตนทั้งสิ้น

ถ้าค้นคว้าหาหัวใจของตนนะ การเริ่มค้นคว้าหาหัวใจของตนก็เริ่มต้นไง เริ่มต้นขึ้นมาพยายามทำความสงบของใจเข้ามาแต่นี่ “ไม่ต้องทำ ไม่ต้องทำ เรื่องไปทำนี่มันเป็นเรื่องอิทธิฤทธิ์ มันเป็นเรื่องอภินิหารไป”

สมาธิลืมตาก็ลืมตาเถ่อกันอยู่อย่างนั้น ลืมตาอยู่กับโลก แล้วบอกนี่โลกุตตระ ถ้าถือศีล ๕ นี่เป็นพระโสดาบัน ศีล ๕ สมบูรณ์เป็นพระโสดาบัน “ฮ้า! ศีล ๕ สมบูรณ์เป็นพระโสดาบันหรือ” ถ้าศีล ๘ เป็นพระสกิทาคา “ฮ้า! มันเป็นขึ้นมาได้อย่างไร”

ศีล สมาธิ ปัญญา เรื่องศีล เรื่องศีลพระกรรมฐานของเรา เวลาประพฤติปฏิบัตินะ เวลาพระนี่วิบัติ ๔ อุปัชฌาย์วิบัติ กรรมวาจาวิบัติ อักขรวิบัติ สีมาวิบัติ วิบัติ ๔ วิบัติ ๔

เวลาพระเราบวชมาแล้วนี่เวลาภาวนานี่ต่อสู้ขนาดไหน ถ้ามันพิจารณาแล้วมันไม่ลงใจ ทัฬหีกรรมบวชซ้ำๆ เพื่อตัดความเป็นอุปัชฌาย์ที่มันเกี่ยวเนื่องกันมา เพราะมันไม่ขาวสะอาดไง

ถ้าไม่ขาวสะอาดขึ้นมานี่มันก็ลังเลสงสัยในการกระทำของตน อดนอนผ่อนอาหารขนาดไหนแล้วสมาธิมันลงไม่ได้ พอจิตมันจะลงเห็นไหม พอมันจะลงขึ้นมา มันเด้งออกๆ นี่เวลาเขาทำสมาธิ เขารู้กันขนาดนั้น

เวลาสมาธิมันจะลง จิตเรามันละเอียด ถ้าสติไม่ทันกับจิตของตน ถ้าสติไม่ทันกับจิตของตน แวบ! หลับไปเลย หาย หาย แวบ! หายแวบไปแล้วนั่งเถ่ออยู่อย่างนั้นนี่ตกภวังค์ จะกี่ชั่วโมงก็ได้ กำหนดเวลาออกก็ได้ อย่างนี้เป็นสมาธิหรือ มิจฉา จะว่าไม่เป็นสมาธิก็เป็น เพราะมันนั่งหลับไป นั่งหลับไป หลับไปโดยไม่รู้ตัว เวลารู้สึกตัวสะดุ้งเลยนะ ตื่น อู้ฮู! นั่งภาวนาตั้งหลายชั่วโมง โอ้ย! สุดยอดๆ นี่หลับตาสมาธิ นี่เป็นสมาธิไหม เป็นมิจฉา

แต่ถ้าเป็นสัมมาๆ เวลาหายใจเข้า หายใจออก เวลากำหนดพุทโธๆ ถ้ามันลงเห็นไหม เวลาถ้ามันลง มันจะลงมากลงน้อย ลงแล้วค้างไว้ ลงแล้วลงไม่ลง เวลาลงแล้วกลัวมากหวาดเสียวไปหมดเลย เพราะอะไร

เพราะรสชาติไง รสของธรรม รสของสมาธิธรรม รสของสติ ถ้าสติสัมปชัญญะมันสมบูรณ์แบบ มันไม่คิดไปวอกแวกวอแวขนาดไหน พุทโธก็พุทโธได้ สมาธิก็ทำได้ นี่กำหนดอะไรก็ได้ กำหนดแล้วกำหนดต่อเนื่องไปๆ

ถ้ากิเลสมันรู้เท่าทันแล้ว มันก็คาอยู่อย่างนั้น ไม่ลงหรอก เวลามันคา มันทำอย่างไร ทำอย่างไรก็ขยับก็เปลี่ยนอิริยาบถก็ได้ เดินก็ได้ นั่งก็ได้ ยืนก็ได้ เปลี่ยนขยับมัน ถ้าขยับมันแล้วพุทโธ

ต่อเนื่องไป การพุทโธต่อเนื่องคือคำบริกรรม

เวลาคนที่ทำแล้วไม่ได้ผล ไม่ได้ผลนะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูด มันไม่มีคำบริกรรม ไม่มีคำบริกรรม มันไม่มีนวกรรม มันไม่มีการกระทำในใจนั้น ใจนั้นไม่มีการกระทำมันจะลงสู่สมาธิได้อย่างไร ถ้าไม่ลงสู่สมาธิมันคาอยู่อย่างนั้น มันคาเพราะอะไร

มันคาเพราะอารมณ์ความรู้สึกของตนไง นี่ไง เวลาทิฏฐิมานะในหัวใจไง มันมีของมันอยู่ทั้งสิ้น การกระทำความสงบของใจเข้ามา มันก็ต้องมีสติมีสัมปชัญญะ การดูแลรักษามันก็ต้องมีการกระทำ ลืมตาเถ่ออยู่อย่างนั้น สมาธิลืมตา มันจะได้ไม่มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ถ้ามีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์นั้น นั่นน่ะเป็นความผิดไง มันเป็นเรื่องไสยศาสตร์

มันเป็นเรื่องวาสนาของคนนะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดไอ้พวกจิตที่มันคึกคะนอง จิตที่คึกคะนองเวลาลงสู่สมาธิแล้ว โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ หลวงปู่เสาร์เวลาลงแล้วลอย ตัวลอย ท่านต้องพิสูจน์ว่าลอยจริงหรือเปล่า หลวงปู่เสาร์

เพราะครูบาอาจารย์ท่านต้องสร้างบุญกุศลของท่านมา มันถึงย้อนกลับเข้ามาค้นคว้าหาใจของตน แล้วเวลาค้นคว้าหาใจของตน ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเห็นไหม เพราะมันแค่สงบได้มันก็มีความสุข พออยู่พอกินไง

หลวงตาพูดประจำ ทำสมาธิได้พออยู่พอกิน พออยู่พอกินคือมีความสงบสุขในใจนี้ ใจนี้ไม่เร่าร้อน

ดูสิ เวลาความรู้สึกนึกคิดเวลามันฟุ้งซ่าน มันคิดนะ คิดโทษตัวเอง คิดโทษสังคม คิดโทษเขาไปทั่ว มันบ้าหอบฟาง มันทุกข์ขนาดไหน แล้ววันไหนถ้ามันปล่อยวางหมดเลย มันเป็นอิสระของมัน โล่งโถงไปหมดเลย **สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี มันมีความสุขของมัน แต่ความสุขนี้เกิดขึ้นมาจากเหตุ เกิดขึ้นมาจากคำบริกรรม เกิดขึ้นมาจากปัญญาอบรมสมาธิ**

มันเกิดขึ้นจากเหตุ มันต้องมีเหตุผลของมัน ถ้ามีเหตุผลของมัน นี่ไง สัมมาทิฏฐิ ความเห็นถูกต้องดีงาม ถ้าความเห็นถูกต้องดีงามขึ้นมา เราจะทำได้ง่ายทำได้ยากก็แล้วแต่ มันก็เป็นอำนาจวาสนาของเรา ถ้ามันเป็นอำนาจวาสนาของเรา เราก็พยายามทำของเราให้มันดีขึ้นมา ถ้าทำดีขึ้นๆ ถ้ามีสติสัมปชัญญะ มันก็เป็นประโยชน์กับเราไง ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนนะ

เทวทัต เทวทัตเวลาบวชมาเป็นญาติโดยสายเลือดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาบวชมาแล้วมีศักดิ์ศรีมีความยิ่งใหญ่นัก เวลาทำสมาธิๆ เห็นไหม นี่ๆ สมาธิลืมตาไง ทำสมาบัติไง พอทำฌานสมาบัติขึ้นมาได้ มีฤทธิ์มีเดช กำหนดแปลงร่างเป็นพญานาค เป็นงู เป็นอะไร เป็นได้หมดเลย ถ้ามันเป็นอภิญญาเป็นได้หมด ก็เป็นอภิญญา ก็เป็นได้ พอเป็นได้ขึ้นมาก็สำคัญตน มันไม่ทวนกระแสกลับเข้ามาไง

นี่ไง สมาธิลืมตา ลืมตาแต่ขาดปัญญา พอขาดปัญญาขึ้นไปก็สำคัญตนไง คิดแล้วคิดเล่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็อายุมากแล้ว สงฆ์นี่ให้ข้าพเจ้าปกครองแทน” องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า “เทวทัต แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เรายังไม่ให้ปกครองเลย เราจะให้เทวทัตปกครองได้อย่างไร”

นี่ไง นี่สมาธิลืมตา ฌานสมาบัติแต่มันไม่ได้ชำระล้างกิเลสในใจไง มันก็มีทิฏฐิมานะ อยากจะยึดครอง อยากจะปกครอง สุดท้ายแล้วก็ไปคิดวางแผนเห็นไหม ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าไม่ให้ทำ เราก็พยายามจะสร้างผลงานไง เวลาสร้างผลงานก็มาขอพรองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างผลงานไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามีพระประพฤติผิดในธรรมและวินัย หรือประพฤติผิดโดยทำให้ศรัทธาไทยตกล่วง ศรัทธาชาวพุทธนี่ก็มาฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์นั้นทำผิดอย่างนั้น พระองค์นี้ทำผิดอย่างนี้ องค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเรียกองค์นั้นมา ท่านทำอย่างนั้นจริงๆ หรือถ้าทำจริงเห็นไหม นี่ก็เป็นบัญญัติ ถ้าบัญญัติมีอยู่แล้วยังหลีกเลี่ยงก็เป็นอนุบัญญัติที่ธรรมและวินัยที่มีมา ๒๐,๐๐๐ กว่าข้อ

เทวทัตก็มาขอ ต่อไปนี้นะ พระไม่ให้รับกิจนิมนต์ ให้อยู่โคนไม้ แล้วไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ นี่ขอพร ๕ ข้อ องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุญาต เพราะการอนุญาตมันเป็นการปิดกั้นโอกาสของคน นี่ปิดกั้นโอกาสของคน ต้องทำอย่างนี้ๆ แล้วจิตใจของคนที่มันอ่อนด้อยมันทำไม่ได้ มันควรจะได้ประโยชน์ขึ้นมา มันไม่ทำอย่างนี้ก็ได้ประโยชน์เหมือนกัน

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเห็นว่า ถ้าเทวทัตขอพร สิ่งที่ว่ามันเข้มงวด เข้มข้น ไม่ฉันเนื้อสัตว์ ไม่รับกิจนิมนต์ ห้ามอยู่ในเรือนในกุฏิให้อยู่โคนไม้ ๕ ข้อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าถ้าใครปรารถนาทำ ใครปรารถนาจะทำ คำว่า “ใครปรารถนาจะทำ” คือเขาเห็นและพร้อมใจและมีความอยากกระทำ ให้ เราอนุญาต แต่ไม่ใช้บังคับทุกๆ คน ไม่ใช้บังคับสังคมทั้งหมด แต่ถ้าใครอยากจะเข้มข้นเข้มแข็งทำเพื่อประโยชน์ของตน เราอนุญาต

เทวทัตได้โอกาสเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอ่อนแอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เข็มแข็ง สู้เราไม่ได้ ไปโฆษณาชวนเชื่อ เอาพระไปอีก ๕๐๐ องค์ แยกสงฆ์ตั้งแต่บัดนี้ไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สารีบุตร พระโมคคัลลานะไปเอากลับมา

ประกาศ เจอพระอานนท์ บอกพระอานนท์ “อานนท์เธอบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ตั้งแต่บัดนี้ไป เราจะลงอุโบสถของเราเอง เราจะไม่ลงอุโบสถร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” นี่ทำสงฆ์แตกแยก นี่เป็นอนันตริยกรรม ไอ้ที่ว่าได้ฌานสมาบัติ ได้อภิญญาหมดเกลี้ยง นี่ไง สมาธิลืมตาสมาธิลืมตาเลยไม่เป็นสมาธิอีกเลย เพราะอะไร เพราะมันเสื่อมสภาพหมดเลย เสื่อมสภาพเพราะอะไร เพราะทำตีตนเสมอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวลามันทำตนตีตัวเสมอนะ เสื่อมหมดนะ สมาธิลืมตา สมาธิลืมตา สมาธิหลับตา

สมาธิจะลืมตาหรือหลับตานี่เป็นสมาธิ แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมาธิเป็นสมาธิ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องอริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ การดับทุกข์ด้วยมรรค องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องอริยสัจ เรื่องสัจจะความจริงในพระพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนาสอนเรื่องทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ภิกษุบวชมาแล้วให้อยู่เรียบง่าย ให้พยายามค้นคว้าหาใจของตน ให้พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยอริยสัจ ด้วยสัจจะความจริงในใจของตน

ไม่ใช่ไปเที่ยววิภาคสังคม ไปเชิดชูบูชาสังคม เรื่องโลกๆ นั่นเป็นเรื่องอุบาสก อุบาสิกา เป็นเรื่องของอุบาสก อุบาสก อุบาสิกาเขาอยู่กับโลก เขาก็หาอยู่หากินแบบโลกๆ การหาอยู่หากินแบบโลก อุบาสก อุบาสิกา เขาอาศัยพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องบรรเทาทุกข์เท่านั้น

นักรบๆ นักบวชผู้ที่เอาสัจจะเอาความจริงในใจของตน พยายามหาที่สงบสงัด หาที่วิเวก ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกมากมายมหาศาล ไม่ให้คลุกคลีกัน ให้ต่างคนต่างดูแลรักษาใจของตน

ทางของฆราวาสเป็นทางที่คับแคบ อุบาสก อุบาสิกาเขาคับแคบ เขาต้องทำหน้าที่การงานของเขา เขาต้องมีอาชีพของเขา เขามีเวลาภาวนาไม่เหมือนกับภิกษุ

ภิกษุเป็นทางกว้างขวางๆ ภิกษุเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เช้าขึ้นมาก็บิณฑบาตเลี้ยงชีพ ๒๔ ชั่วโมง ๒๔ ชั่วโมงนี่ มีโอกาสประพฤติปฏิบัติได้มากมายมหาศาล สิ่งที่มีโอกาสมากมายมหาศาล ภิกษุไม่คลุกคลีกัน เพราะภิกษุเป็นนักรบ รบกับอะไร รบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ไม่ใช่รบกับสังคม ไม่ใช่รบกับกระแสสังคมให้เขายกย่องบูชา ไม่ใช่รบให้คนยอมรับ ไม่ใช่รบกับหมู่สงฆ์ ไม่ใช่

รบกับใจของตน ไม่มีสมาธิลืมตา สมาธิหลับตา มีแต่สัมมาสมาธิหรือมิจฉาสมาธิ มีแต่มิจฉาหรือสัมมา ถ้ามิจฉาก็มิจฉาโลกๆ โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา สังคมเป็นโลก โลกียปัญญา นักบวชทั่วไปก็เป็นโลกียปัญญา

"เขาหลับตามันเป็นเรื่องอภิญญา เป็นเรื่องของขลัง ไอ้พวกเราลืมตาเป็นโลกุตตระๆ"

โลกุตตระตอนลืมตามันไม่มีอยู่จริง มันเป็นคัมภีร์ใบลานเปล่าๆ มันเป็นใบลานเปล่า เป็นคัมภีร์นะ เป็นบาลีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันเปล่าประโยชน์ในหัวใจนั้น ในหัวใจว่างเปล่าถึงไม่มีที่มาที่ไป ไม่มีเหตุ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาท่านทำความสงบในใจของท่าน เวลาทำความสงบในใจของท่านยกขึ้นสู่วิปัสสนา พิจารณากายแล้วพิจารณากายเล่า พิจารณากาย พิจารณากายนะ พิจารณากายไปแล้วออกมาแล้วท่านก็เป็นปกติของท่าน สุดท้ายเลยนะ

ท่านมาพิจารณาในใจท่าน

เวลาไปปรึกษาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์เห็นไหม "ผู้มีปัญญามาก ปัญญาน้อย อำนาจวาสนาคนมันแตกต่างกัน" เวลาไปปรึกษาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า "ท่านมีปัญญามาก ท่านต้องแก้ตัวท่านเอง"

เวลาท่านมาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา สุดท้ายแล้วมาลาสิ่งที่อำนาจวาสนาสร้างสมบุญญาธิการมาอันนั้น ที่ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ๆ เวลาท่านลาพระโพธิสัตว์แล้วกลับไปทำความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาพิจารณากาย พอจิตสงบแล้วมันเห็นกายโดยอำนาจวาสนา ถ้าจิตสงบแล้ว นี่ไงน้อมไปสู่กาย จิตสงบแล้วน้อมให้มันเห็นกาย รำพึงให้มันเห็นกาย เพราะจิตมันสงบไง ไม่มีสมาธิลืมตา สมาธิหลับตาหรอก

สมาธิเป็นสัมมาสมาธิ ไม่ใช่เป็นอภิญญาที่ออกไปรับรู้สิ่งต่างๆ ให้เป็นสมาธิด้วยความมั่นคงของมัน เวลาเป็นสมาธิความมั่นคงของมัน เพราะเอกัคคตารมณ์จิตตั้งมั่น จิตมีกำลังของมันแล้วน้อมไปๆ พอน้อมไปสู่กาย พอเห็นกายขึ้นมาพิจารณากาย

พิจารณากายไม่ใช่พิจารณาด้วยกล้อง ด้วยการวิเคราะห์วิจัย ด้วยอุปาทาน ด้วยจินตนาการ เต็มไปหมดเดี๋ยวนี้ พิจารณากายๆ กายอะไรของมึง!

แต่ถ้าเป็นสติปัฏฐาน ๔ จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงขณะที่เห็น เห็นโดยจิตของตน แต่เขาว่า "ไม่ใช่ มันเป็นเจโต มัน

เป็นอภิญญา มันไม่ใช่สมาธิลืมตา มันเป็นไปไม่ได้”

ธรรมกถึก วินัยธร มันเถียงกัน ด้วยมันผิดทั้งคู่ มันไม่รู้ทั้งคู่ มันเถียงกันปากเปียกปากแฉะ ทำให้สงฆ์แบ่งเป็นสองฝักสองฝ่าย เพราะความไม่รู้นั่นล่ะ

แต่ถ้าเป็นความรู้ๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเอาแต่หัวใจของท่าน ท่านพิจารณาในใจของท่าน เวลาใจของท่านที่มันพิจารณาแล้วมันไม่ได้ผล คือมันไม่ได้ผล เวลาพิจารณาไม่ได้ผล มันต้องมีเหตุมีปัจจัยของมัน ก็หาเหตุหาผลของตน ลาความเป็นโพธิสัตว์นั้น เวลาจิตสงบแล้วน้อมไปสู่กาย ยกกายขึ้นสู่วิปัสสนา จิตที่มันสงบแล้วจิตที่มันตั้งมั่นแล้ว สมาธิที่มันตั้งมั่น สมาธิมีกำลังแล้ว เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา เวลาฝึกหัดใช้ปัญญาใช้ปัญญาในอะไร

นี่ไง ไม่รู้จักกิเลส แก้กิเลสไม่ได้ “โอ! ใครจะไปเห็นกิเลสได้ กิเลสมันเป็นนามธรรม ใครจะไปรู้ไปเห็นมัน” ไม่มีเหตุมีผลอะไรเลย แต่ชอบพูดบาลีนะ เอาบาลีมาแยกมาแยะมาแจกแจง คัมภีร์เปล่า ใบลานเปล่า ใบลานเปล่าๆ

เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูด “บวชเปล่าๆ หัวโล้นเปล่าๆ ห่มผ้าเหลืองเปล่าๆ เวลาวิเคราะห์โดยกิเลสเปล่าๆ ใบลานเปล่า ไม่มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย”

แต่มันเป็นกระแสโลก มันเป็นตรรกะ พอเป็นตรรกะโลกเข้าใจได้ไง ถ้าเป็นนิยายธรรมะ “โอ้โฮ! มันแทงทะลุได้ มันเข้าใจได้” นี่มันเป็นนิยายธรรมะ เป็นนิยามเป็นนิยายที่เอาบาลีมันเลยกลายเป็นใบลานเปล่า ใบลานเปล่าคือหัวใจว่างเปล่า ไม่มี

ความเป็นจริงในใจ ไม่มี

ถ้ามีมันต้องพูดถูก มันต้องรู้จักที่มา เหตุและผล แล้วมันเป็นจริงได้ ถ้ามันไม่มีที่มา ไม่มีเหตุไม่มีผล มันเป็นไปไม่ได้ ไม่มีอยู่จริง ไม่มีอยู่จริงก็ไม่รู้จักกิเลสไง

แต่เวลาหลวงปู่มั่นนะ จิตสงบแล้วพิจารณากาย ยกกายขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาคือปัญญาที่รู้แจ้ง วิปัสสนาใช้ปัญญาแยกแยะให้เป็นไตรลักษณ์ เวลาพิจารณามันปล่อยของมัน เวลาออกจากการวิปัสสนามา เออ! อย่างนี้ใช่ อย่างนี้ใช่เพราะอะไร

รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง เวลาเป็นสมาธิจิตสงบระงับ "อ้อ! นิพพานเป็นเช่นนั้นเอง" ไม่ใช่ มันยังไม่ได้ก้าวเดิน ไม่ได้ทำสิ่งใดเลย แต่ถ้ามันจะทำ ทำอะไร ทำที่ใบลานเปล่าใช่ไหม ทำที่ว่าข้างในว่างเปล่าไม่มีหลักเกณฑ์ "แต่มันละเอียด ละเอียดมาก โอ้ย! มันละเอียดสุดๆ" จินตนาการได้ทุกเรื่อง ไม่มีเหตุผลเลย ว่างเปล่า

สมาธิหลับตา สมาธิลืมตา แล้วลืมตาทำอะไรต่อ "โอ๊ย! มันละเอียดมันลึกซึ้ง โอ๊ย! สังโยชน์เป็นอย่างนั้นเอง นี่ไง รูปราคะ อรูปราคะ มานะเป็นอย่างนั้น"

ใบลานเปล่า เอาใบลานมาวิเคราะห์วิจัย ของมันว่างเปล่า ว่างเปล่านะ คนเป็นหนี้ จิตนี้เป็นหนี้เวรหนี้กรรม จิตที่เป็นหนี้เวรหนี้กรรมมีเจ้ากรรมนายเวร ถ้าเจ้ากรรมนายเวร การกระทำนั้น พอมีการกระทำนั้นจิตของคนมันแตกต่างกันด้วยเวรด้วยกรรมของจิตดวงนั้น อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกันๆ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านสอนเฉพาะบุคคล เวลารักษาคนไข้ ถึงจะเป็นโรคมะเร็งเหมือนกัน แต่เขาก็รักษาแตกต่างกัน มะเร็งมันเป็นคนละที่ มะเร็งมันรู้ขั้น ๑ ขั้น ๒ ขั้น ๓ ขั้น ๔ ขั้น ๑ รักษาให้หายได้ง่ายดาย ขั้น ๒ ก็ยังพอจะรักษาหาย ขั้นที่ ๓ และขั้นที่ ๔ มันรักษาได้ยากขึ้นมา รักษาอย่างไรก็ต้องรักษา เพราะรักษาให้หายไง มันจะรักษาให้เหมือนกัน มันเป็นไปไม่ได้หรอก

นี่ก็เหมือนกัน คัมภีร์ใบลานเปล่า ใบลานเปล่า เหมือนกันหมดเลย ทำอะไรมันก๊อปปี้เอาเลย แล้วเหมือนกันทั้งสิ้น เออ! อย่างนี้ก็มีด้วยเนอะ

ในการประพฤติปฏิบัติ ประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธเราไปวัดไปวาเราก็ไปเหมือนกัน ตักบาตรเราก็ตักบาตรเหมือนกัน แต่เจตนาเราก็ไม่เหมือนกัน เจตนาเราก็ไม่เท่ากัน ความมุมานะความบากบั่นของคนก็ไม่เหมือนกัน อำนาจวาสนาของคนมันก็ไม่เหมือนกัน

ทีนี้คำว่า “เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน” มันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของเราทั้งสิ้น เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เราก็ต้องทำความเป็นจริงของเรา **ธมฺมสากจฺฉา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ** เวลาเราปรึกษาหารือกันก็ปรึกษาหารือกัน ปรึกษาหารือเสร็จแล้วก็เป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเรา เราทำแล้วมันดูดดื่มหรือไม่มันทำแล้วมันเป็นประโยชน์กับเราหรือไม่ ถ้าไม่เป็นประโยชน์กับเรา เราพยายามทำที่เป็นประโยชน์กับเรา

นี่เวลาภาวนา นี่ไง อิริยาบถ ๔ ยืนเดินนั่งนอน ผู้ที่ถนัดนั่งเขาก็ถนัดของเขา ผู้ที่ถนัดเดินก็เดินของเขา ผู้ที่ยืนพิจารณาก็เยอะแยะไป ทำสิ่งใดถ้ามันทำแล้วจิตมันสงบได้ ทำสิ่งใดแล้วจิตเรามีกำลัง ทำสิ่งใดแล้วจิตมันสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ เราต้องทำอย่างนั้นๆ แล้วเวลาทำอย่างนั้นแล้วเวลากิเลสมันรู้เท่า เวลาหลวงตาท่านกระหนาบประจำ “เวลาภาวนาโง่ยิ่งกว่าหมาตาย” โง่ยิ่งกว่าหมาตายก็ทำซ้ำๆ ซากๆ ไง

เวลาทำแล้วทำได้ เวลาเคยทำได้แล้ว กิเลสถ้ามันรู้เท่าทันนะ กิเลสมันอยู่ที่ความดำริความคิดของเราอยู่ภวาสวะอยู่ในภพนี่สถานที่อยู่ของกิเลส ภวาสวะภพของเรานี้ สถานที่ในใจนี้ มันอยู่ในนี้ แล้วเวลาทำสิ่งใดมันก็รู้หมด ถ้ามันรู้รอบ ๒ รอบ ๓ เดี๋ยวมันพลิกแพลง มันเอาตายหมดล่ะ เราก็ต้องหาหนทางพิจารณาของเราไป นี่พูดถึงเวลายกขึ้นสู่วิปัสสนานะ

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติในสมัยพุทธกาล มันมีพระเดินจงกรมอยู่ไง เวลาพระเดินจงกรมอยู่มันมีสามีคู่หนึ่ง สามีภรรยาเขามีปัญหากัน ภรรยาเขาหนีออกจากบ้านไป สามีเขาตามไปไง เห็นพระเดินจงกรมอยู่ เขาถามพระเลย

“เห็นเมียข้าพเจ้าไหม มาทางนี้”

“ไม่เห็น เห็นแต่โครงกระดูกมันเดินผ่านไป”

ถ้าเห็นแต่โครงกระดูกมันผ่านไปนะ แสดงว่าพระองค์นั้นท่านภาวนาของท่าน นี่สมาธิลืมตาๆ ลืมตาเดินจงกรมอยู่ ไม่ลืมตามันจะเดินจงกรมได้อย่างไร แต่เวลาเดินจงกรมแล้วถ้าจิตมันสงบ

ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นขั้นเป็นตอนมา ถ้ามันมีกำลังขนาดนั้น เวลามันมองคนเห็นเป็นโครงกระดูก มันผ่านเข้าไป นั่นน่ะ มหาสติมหาปัญญาเชียวล่ะ

เวลาคนพิจารณาอสุภะ อสุภะอย่างไร แค่ไหนอสุภะ แค่ไหนพิจารณากาย พิจารณากาย กายนอก กายใน กายในกายพิจารณาอย่างไร เห็นไหม เวลาพูดในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย จิตสงบระงับแล้วหลวงปู่มั่นเวลาท่านจิตสงบแล้วท่านยกกายขึ้นมาสู่วิปัสสนา ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย แต่ในกายไม่มีสติปัฏฐาน ๔ ในกายก็ร่างกาย โครงร่างกายของเรา กระดูก เนื้อ มันมีสติปัฏฐาน ๔ ตรงไหน แล้วตรงไหนมันเป็นสติปัฏฐาน ๔

นี่ไง สมาธิลืมตานี่แหละ เห็นกายอย่างไร เขาเห็นกายก็เห็นนี่ไง ฮู้ฮู! เห็นกายนี่ แหม! ไม่เห็นแล้วล่ะ มันชราคร่ำคร่าโอ้โฮ! ปากเปียกปากแฉะนะ ปฏิภาณไหวพริบนี่ดีมากใบลานเปล่านี่ใบลานเปล่าๆ พูดเปล่าๆ ไม่มีเหตุมีผล มันเลื่อนลอย ถ้าเป็นประชาชนฟังก็ “โอ้โฮ! มันละเอียดมันลึกซึ้ง ละเอียดมากๆ”

แต่เราฟังแล้วละเอียดจนเป็นฝุ่นเลยแหละ ไม่มีพื้นฐานอะไรเลย ไม่มีพื้นฐานก็ไม่มีที่มาที่ไป ไม่มาจากจิตมันก็ไม่เป็นสมบัติของจิตดวงนั้น **จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะถ้าทำความสงบของจิตนั้นไม่ได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้**

การที่จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าจิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต

มีธรรม ในสติปัฏฐาน ๔ ไง

มันเป็นทางโลก ทางวิทยาศาสตร์ อนิจจัง สรรพสิ่งในโลกมีอยู่แล้วมันเปลี่ยนแปลงออกมาเป็นอนิจจัง แต่อนัตตาในโลกนี้ไม่มี ใครภาวนาไม่เป็น ไม่มี คนที่ภาวนาเป็น จิตสงบจิตตั้งมั่นเกิดขึ้น อนัตตาเห็นไหม เกิดขึ้น มันมีที่ไหนที่จะเกิด

จิตนี้อุบัติใช่ไหม ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำครำ ในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ จิตนี่กำเนิด ๔ ในวัฏฏะ แล้วเวลาถ้าจิตมันสงบ จิตสงบก็จิตของเราไง มีภวาสวะไง สัมมาสมาธิคือตัวจิตไง แล้วถ้าจิตสงบแล้วถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเกิดขึ้นตั้งอยู่คือวิปัสสนา ตั้งอยู่คือปัญญา เวลามันแปรสภาพของมันไปนี่ไตรลักษณ์ เวลาจะทำลายกิเลส เวลาจะต่อสู้กับกิเลส เวลาจะเห็นกิเลส เขาเห็นกันตรงนี้

นี่สมาธิลืมตาเถ่อเลย ลืมตาจนไม่เห็นอะไรเลยหรือ ลืมตาส่งออกข้างนอกใช่ไหม ลืมตาแต่อบรมสั่งสอนคนอื่นใช่ไหม แต่ไม่ลืมตาดูหัวใจของตนหรือ ไม่ลืมตาดูกิเลสใช่ไหม ไม่ลืมตา

สติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นไหม สติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ มันมี ถ้าในกายไม่มีสติปัฏฐาน ๔ “โอ้ย! จิตสงบแล้วจับเวทนา พิจารณาเวทนานะ ถ้ารู้เท่าทันเวทนาแล้วมันจะเท่าทันกิเลส” ว่าไปนั่นเลยนะ เวลาพูดมันคัมภีร์เปล่า ใบลานเปล่าๆ เพราะอะไร เพราะไม่รู้จักสมาธิ ไม่รู้จักจิตของตน เริ่มต้นจากที่จิตไม่ได้ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตไม่สงบเข้ามาถึงฐานที่ตั้งแห่งสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้ง

แห่งการงาน งานมันเกิดอย่างไร

"โฮ้! หลับตาขึ้นมารู้ไปหมดเลย เห็นเทวดา อินทร์ พรหม เห็นไปหมดเลย" ฝัน คนเขาฝันดีกว่านี้อีก แล้วนักเขียนเขาเขียนนวนิยายเห็นไหม ๒ ภพ ๓ ภพนั่นน่ะ ทวิภพนั่นน่ะ มันก็กฎแห่งกรรม กฎแห่งกรรมตอนนี้เขียนเป็นนิยายกำลังมาแรง

แต่ความจริงๆ เรามีเวรมีกรรมนะ เรามีเวรมีกรรม คำว่า "มีเวรกรรม" สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม แล้วเรามีเวรมีกรรม กรรมความรู้สึกนึกคิดของเรามันมีมากน้อยแค่ไหน แล้วเวลาที่เรามาเกิดเป็นมนุษย์ เวลาอายุขัยเรามีเท่าไร แล้วเวลามาบวชเป็นพระ อายุพรรษาเรามากขึ้นๆ อายุพรรษามากขึ้น เราก็ต้องพยายามฝึกหัดหาความจริงในใจของตน ทั้งๆ ที่จิตวิญญาณมันมีอยู่แล้ว

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ชีวะสิ่งมีชีวิตในร่างกายเรานี้ ชีวะนี้มันเป็นตัวพลังงานที่มหัศจรรย์ที่สุด ธาตุรู้ๆ ปฏิสนธิจิต แล้วปฏิสนธิจิตเวลาเกิดมาแล้วด้วยอำนาจวาสนาของคนนะ คนที่มีอำนาจวาสนามากมันมีสติมีปัญญามีปฏิภาณ มีการศึกษาทางโลก มีวิชาการมาก ก็เลยลืมตัวลืมตนเป็นว่าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมไปนู่น

ไอ้คนที่มีสติปัญญาระลึกได้ก็พยายามจะฝึกหัด พยายามจะประพฤติปฏิบัติ พยายามจะฝึกหัดให้ได้ความจริงขึ้นมา แต่ไม่ได้ เพราะร่มมันกางออก มันไม่หุบเข้ามาไง ร่มมันกางออกเลย ความรู้มาก ศึกษามายิ่งใหญ่ มียศถาบรรดาศักดิ์ มันเลยหุบไม่เข้า ทำสมาธิได้ยาก ยากมาก พอยากมากขึ้นมาเห็นไหม ก็ท่องพุทโธ

ไม่ได้ ทำสิ่งใดไม่ได้เพราะอะไร

เพราะความรู้มันเยอะ พลังงานมันมาก มันขับดันเต็มที่เลย ก็ต้องใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ความคิดไง ความคิดไล่ความคิดไง ความคิดไล่ความคิดไปนี่คือปัญญาอบรมสมาธินะ ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิมีปัญญาไล่ต้อนความคิดของตนที่มันคิด ที่มีความยิ่งใหญ่ ที่ทางวิชาการรอบรู้นั้นมันคืออะไร เพราะอะไร เพราะพลังงานของเรา ชีวะมันส่งมันขับดันไปตรงนั้น

เวลากำหนดพุทโธๆ ก็เหมือนกัน เวลาพุทโธๆ สิ่งที่พลังงานที่มันขับดันไปให้ขับดันไปที่พุทโธ พุทโธเป็นสถานที่กั้นให้พลังงานมันย้อนกลับ พุทโธๆๆๆ พุทโธจนพุทโธไม่ได้ไง พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ เวลามันคิดทางวิชาการคิดทางโลกไป มันเป็นวิชาการ มันเป็นทางโลกไป ยิ่งคิดมันยิ่งฟุ้งซ่าน ยิ่งคิดมันยิ่งรื่นเริง ยิ่งคิดมันยิ่งพอใจ ยิ่งคิดมันไปไม่หยุดหรอก

แต่พุทโธๆๆ มันไปไม่ได้ พุทธะ ธรรมะ สังฆะ เทวดา มรณานุสติ คิดตายๆๆๆ นี่มันไปไม่ได้ ตายๆๆๆ หดหมดล่ะ เพราะพลังงานชีวะมันส่งออกโดยธรรมชาติของมัน พอมันตายๆๆๆ มันก็สลดสังเวชเข้ามา หดตัวมันเข้ามา หดตัวเข้ามาจนมันพูดไม่ได้ นี่สมาธิไง

ร่มที่มันกางออกหุบได้ไหม มันจะหุบได้ด้วยสติของคนนั้น ด้วยสติ ด้วยปัญญาของคนนั้น มันจะหุบเข้ามาได้ คนอื่นหุบให้ไม่ได้ คนอื่นทำให้ไม่ได้ ผู้ที่มีอำนาจวาสนาถ้ามันคิดได้ มันทำได้ มันจะทำเพื่อตัวของมันไง ถ้าคนที่ไม่มีวาสนา ก็ใช้ชีวิตมนุษย์

หมดอายุขัยไป

นี่ไง พันธุกรรมของจิต จิตก็ได้มาตบแต่งในชาตินี้ ชาตินี้ทำดีทำชั่วมากขนาดไหน มันก็ตกลงที่ใจเท่านั้นน่ะ ความลับไม่มีในโลก มโนกรรม เจตนาเกิดจากจิต จิตเป็นผู้กระทำทั้งหมด แล้วเวรกรรมก็ลงสู่จิตทั้งหมด พันธุกรรมของจิตก็ได้ตบแต่งชาติหนึ่ง แต่ถ้าสติปัญญาเดี๋ยวนี้ นี่ไง **ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่าทำสมาธิหนหนึ่ง สมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่าเกิดปัญญาหนหนึ่ง** ปัญญาที่เราภาวนากันนี่ ปัญญามันเกิดขึ้นมามากมายมหาศาลขนาดไหน นั่งสมาธิ นั่งสมาธิจนเป็นจริตนิสัย เวลาฝึกหัดภาวนาๆ นี่

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านได้สร้างบุญกุศลของท่านมา **หลวงตาท่านพูด หลวงปู่มั่นท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ หลวงปู่เสาร์พระปัจเจกพุทธเจ้า** ท่านสร้างของท่านมากมายขนาดไหน พอสร้างมามากมายขนาดไหน พอมาชาตินี้ เวลาท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ เวลาจะออกประพฤติปฏิบัติพวกนี้เขาจะอธิษฐานไง

เวลาหลวงปู่มั่นได้ข้ามขอนภพชาติ ขอนภพขอนชาติได้ข้ามคือว่าสำเร็จ ขี่ม้าขาวเพียงแต่ยังไม่ได้เปิดตู้พระไตรปิฎก ถ้าเปิดตู้พระไตรปิฎก หลวงปู่มั่นท่านจะแตกฉานมากกว่านี้อีก ความแตกฉานๆ นี่เฉพาะท่าน เพราะอย่างนั้นถึงได้มีอำนาจวาสนามาอบรมบ่มเพาะลูกศิษย์ลูกหาขึ้นมาไง ธรรมทายาทๆ ไง มันเป็นบุญกุศลของชาติ มันถึงมีผู้มีบุญอย่างนี้มาเกิด

เวลาเกิดขึ้นมาแล้ว เวลาทำขึ้นมา ธรรมมาจากไหน ธรรมมาในใจของท่านด้วยความสมบุกสมบัน สมบุกสมบันด้วยร่างกายนะ เพราะจิตนี้มันอยู่ในร่างกายนี้ คนที่เกิดมามีกายกับใจ แล้วก็อยู่ที่วาสนา อำนาจวาสนารูปสมบัติรูปมันจะดีเด่นสมดุลแค่ไหน ก็จากศีล ๕ มนุษย์สมบัติ แล้วพอเกิดมาแล้วถ้ามีอำนาจวาสนาได้ย้อนกลับมา

งานของเรา งานของโลกเป็นงานของโลก แต่เวลาเกิดมาเป็นมนุษย์เห็นพระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองแล้ว บวชเรียนเข้ามาแล้วเป็นใบลานเปล่าๆ พูดเปล่าๆ อบรมบ่มเพาะเปล่าๆ ไม่มีข้อเท็จจริง ไม่มี ไม่มีข้อเท็จจริง

เวลาเด็กๆ มันไปฝึกหัดอานาปานสติ เมื่อก่อนเคยกลัว เดี๋ยวนี้ก็หายกลัวแล้ว เมื่อก่อนโกรธมาก เดี๋ยวนี้หายโกรธแล้ว ไอ้พวกนี้พูดเหมือนกันหมดเลย เดี๋ยวนี้ไม่โกรธใครเลย ไม่กลัวอะไรทั้งสิ้น ไม่มีกิเลส อย่าไปแหย่ใจดำมันนะ หลุดผลัวะเลย ไม่มีแล้วมันมาจากไหน มันเป็นไปไม่ได้หรอก

ถ้ามันเป็นจริงๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นกิริยาจะฉุนเฉียวขนาดไหน มันฉุนเฉียวโดยธรรมๆ หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาท่านพูดนะ เวลาบอกกิเลสมา ท่านฉันข้าวอยู่ ท่านผลักบาตรทิ้งเลย “ไหน กิเลสอยู่ไหน” เอากิเลสก่อน เพราะอะไร

เพราะท่านโกรธแค้นกับกิเลสในใจของท่าน เวลาท่านพูดนะ ท่านพูดบอกไว้เป็นบุคลาธิษฐาน โกรธแค้นกิเลสมาก มันทำเจ็บแสบมาก มันทำให้เราหลงใหล มันทำให้เราหัวปักหัวปำ

มันทำให้เราไม่ลืมหูลืมตา เวลาจะต่อสู้กับมันแต่ละชั้นละตอนขึ้นมา เราได้ทุ่มเทไปขนาดไหน เวลาทุ่มเทขึ้นมา มันอยู่ไหนเอามันก่อน งานอย่างอื่นวางไว้ สู้กับกิเลสก่อน กิเลสเอาให้มันอยู่ก่อน ทำกิเลสจบสิ้นแล้วค่อยกลับมาทำงานใหม่ ท่านพูดอย่างนี้ประจำ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านทุ่มเทของท่านอย่างนั้น ท่านมีอำนาจวาสนาอย่างนั้น ถ้าทางโลก ทางโลกเขาบอก "ไอ้พวกนี้โง่ ไม่รู้จักหาความสุข เกิดมาแล้วบวชเป็นพระมีชื่อเสียงแล้ว โยมเยอะแยะไป ทันทีเลย"

แต่ถ้าเป็นทางธรรมมันสังเวช อสรพิษเห็นไหม มันเป็นเรื่องอสรพิษขบกัดเจ็บแสบ แล้วมันขบกัดประชาชนมันเจ็บแสบอยู่แล้ว แล้วมาบวชเป็นพระต่อสู้กับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน ถ้ามันทำลายกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน แล้วยังจะไปทำตัวอย่างนั้นให้เป็นแบบอย่างที่เลวทรามใช่ไหม

เวลาถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดีนะ มันทำให้เจ็บแสบ กิเลสในใจนั่นน่ะ มันทำลายคนทั้งสิ้น แล้วเวลามันทำลายในหัวใจแล้ว สิ่งที่แสดงออกๆ นี่แสดงออกเวลาเป็นธรรมขึ้นมานั้นเป็นคุณธรรมในใจของท่าน มันจะฉุนเฉียวรุนแรงขนาดไหน มันก็เป็นเรื่องธรรมทั้งสิ้น ถ้ามันเป็นธรรม

ถ้ามันเป็นกิเลสมันกิเลสวันยังค่ำ จะนุ่มนวลอ่อนหวานอ่อนช้อย กิเลสทั้งนั้น กิเลสทั้งนั้น แต่ถ้ามันเป็นธรรมไปแล้วมันจะรุนแรงอย่างไร นุ่มนวลอ่อนหวานอย่างไร มันก็เป็นธรรม

แล้วเป็นธรรมมันรู้ได้ มันเป็นสัจธรรมวันยังค่ำ ถ้ามันรู้จริงมันจะไม่มีสมาธิลืมตา สมาธิหลับตา

วันนี้ วันนี้ลืมตาทำสมาธิ ลืมตาทำสมาธิก็ได้ หลับตาทำสมาธิก็ได้ แต่สมาธิลืมตา สมาธิหลับตา ไม่มี มีแต่มิจฉาสมาธิหรือสัมมาสมาธิ

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ทำสมาธิเพื่อความสงบระงับในใจของตน ความสงบระงับนี่เป็นสุข เรามีความทุกข์ความยาก เวลากิเลสมันบีบคั้น เจ็บแสบทั้งสิ้น เวลาประพฤติปฏิบัติก็ทุกข์ยากทั้งสิ้น ถ้าจิตสงบระงับแล้วมันเป็นผ่อนคลาย มันเป็นความสุขที่ให้เราได้ที่พึ่งที่อาศัย ถ้าทำสมาธิได้นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย

ใครทำความสงบของใจได้ เหมือนกับมีบ้านหลังหนึ่ง ตอนนี้พวกเราไม่มีบ้านไม่มีเรือนเลย ถึงจะมีบ้านมีเรือนในโลก มีบ้านมีเรือนที่เราซื้อหาเองก็ได้ นั้นก็บ้านเรือนของเราในโลกนี้

แต่ถ้าทำสมาธิได้มันบ้านเรือนของหัวใจ หัวใจมีที่พึ่งที่อาศัย หัวใจได้มีที่พักผ่อน หัวใจได้มีที่หลบร้อน เวลามีสิ่งใดมาหลบในบ้านในเรือนของเรา **ทำสมาธิๆ คือจิตความรู้สึกย้อนกลับเข้ามาสู่ใจของตน มันย้อนกลับเข้าไปสู่บ้านเรือนเดิมแท้ของตน คูหาของใจไง คูหาของจิต นี้คือสัมมาสมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ต้องอาศัยสมาธิเป็นบาทฐานมันถึงจะเข้าสู่โลกุตตรธรรม**

ไอ้ที่ว่า “โลกุตตระๆ” โลกุตตระที่ไหน “ในโลกนี้เขาหลงใหลกัน เขาเป็นโลกียะ ไอ้พวกเราพวกมีศีลมีธรรมเป็นโลกุตตระ”

ความคิดทั้งหมดเป็นโลกียะ ไม่มีโลกุตตระที่ไหน โลกุตตระเกิดจากสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนานั้นถึงจะเป็นโลกุตตระ โลกุตตระคือภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

ไม่ใช่เกิดจากการศึกษา การศึกษาเป็นสุตมยปัญญาเป็นโลกียปัญญา เพราะมีการศึกษาจากภวาสวะจากภพจากโลกทัศน์จากความรู้สึกที่เราศึกษานี้เป็นโลกียะทั้งสิ้น สิ่งที่มีการกระทำเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของเรานี้ เป็นโลกียะทั้งหมด

โลกุตตระจะเกิดขึ้นต่อเมื่อจิตสงบแล้ว แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนานั้นแหละคือโลกุตตรธรรม

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ธรรมจักร จักรที่มันหมุนติ้วๆๆๆ นั่นล่ะ ธรรมจักรเกิดจากภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากการหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จนจิตเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสัมมาทิฏฐิ ความเห็นที่ถูกต้องดีงาม เป็นสัมมาสมาธิแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ในวิปัสสนามีสติปัฏฐาน ๔ จิตสงบแล้วจิตเป็นสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนานี้ถึงเป็นสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม มีจิตมีธรรมเพราะมีสัมมาสมาธิ เพราะสัมมาสมาธิเวลายกขึ้นสู่วิปัสสนามันถึงเป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญาปัญญาเกิดจากการภาวนา ไม่ใช่เกิดจากสัญญา ไม่ใช่เกิดจากสมอง ไม่ใช่เกิดจากการจดจำ ไม่ใช่เกิดจากการวิเคราะห์วิจัย

เกิดจากการวิเคราะห์วิจัย มีตัวมีตนเราเข้าไปบวก มีความเห็นมีสมุทัยเจือปนเข้าไป มีสมุทัยเจือปนเข้าไปมันจะไม่เป็น

โลกุตตรธรรมโดยสะอาดผ่องใส ถ้ามันไม่เป็นโลกุตตรธรรมโดยสะอาดผ่องใส มันจะเป็นมัชฌิมาปฏิปทาไปไม่ได้

สัมมาสมาธิมันเป็นการตัดตัวตน ตัดโลกียะ ตัดความเห็นของตน ตัดการวิเคราะห์วิจัย ตัดความชอบไม่ชอบของเรา มันตัดออกแล้วให้มันเกิดเป็นมัชฌิมาปฏิปทาโดยสัจจะ นี่ไง ธรรมชาติไงเป็นธรรมชาติเป็นสสารที่สะอาด เป็นสสารที่เป็นธรรม เป็นสสารที่เป็นการกระทำของหัวใจ เป็นสสารของการกระทำของพลังงานของเรา แล้วพลังงานของเรามันไม่มีหลับตาลืมตาหรอก มันมีความจริงมีการกระทำในใจ นี่ไง ภาวนามยปัญญาไง

โลกุตตระๆ เอ็งรู้จักโลกุตตระหรือยัง โลกุตตระคือสังคมของเราไง สังคมของเรามันเข้มงวดเข้มข้น ไอ้พวกนั้นมันอ่อนแอไอ้พวกนั้นมันเหลวไหล ไอ้พวกนั้นมัน...

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงความเรียบง่าย ไม่ขัดแย้งกับสังคม อยู่กับสังคมไหนก็แล้วแต่เป็นภิกษุเป็นผู้เลี้ยงง่าย เขาจะให้อะไร เขาจะถวายอะไร สิ่งที่ฉันได้ สิ่งที่ใช้ได้ก็ใช้ สิ่งที่ใช้ไม่ได้เราก็วางไว้ข้างๆ เราไม่โต้ไม่แย้ง ไม่ให้เกิดการกระทบกระเทือน ถ้าคนฉลาดจริงไง เขาไม่ตราหน้า ตราหน้าชี้หน้าถึงผู้ที่ต่ำต้อย ไม่รู้ว่าเป็นผู้บงการชีวิตคนมาตั้งแต่เมื่อไร

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มี ไม่เคยบังคับใครทั้งสิ้น ไม่ใช่ไม่เคยบังคับนะ กาลามสูตรด้วย อย่าเชื่ออย่าเชื่อ อย่าหลงใหล อย่าฟังแต่ปากให้พิสูจน์ตรวจสอบ ให้

พิสูจน์ตรวจสอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น

พระพุทธศาสนาไม่ใช่เชื่อตามๆ กันมา ไม่ใช่เชื่อด้วยความลุ่มหลง ไม่ใช่เชื่อเพราะเพื่อนกูเชื่อ กูเลยเชื่อตาม ไม่ใช่เชื่อว่าใครจะมาชักนำ ไม่ใช่ กาลามสูตรไม่ให้เชื่อ แม้แต่พบแต่เห็นยังไม่ให้เชื่อเลย ได้ยินได้ฟังแล้วกลับไปวิเคราะห์วิจัย แล้วเวลาทำขึ้นมาโลกียะ โลกุตตระ ไอ้นี่เป็นใบลานเปล่าเป็นผู้บงการใครไม่ได้ เป็นผู้ที่จะชี้วิเคราะห์วิจัยใครก็ไม่ได้

มันต้องเกิดจากการประพฤติปฏิบัติ เกิดเป็นปัจจัตตังเป็นสันทิฏฐิโก รู้จำเพาะใจดวงนั้น แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้ายังชี้ใครไม่ได้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม ทำหน้าที่ชักนำ รื้อสัตว์ขนสัตว์ แล้วเขาจะเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เขาจะเป็นผู้ค้นคว้า

แล้วถ้ามันจะหลับตา มันจะลืมตา ก็ต้องให้มันรู้ของมันเอง ถ้ามันลืมตามันทำของมันได้ มันก็จะลืมตา ถ้ามันจะหลับตาไม่ได้ มันก็จะหลับตา เป็นหลับตาทำสมาธิ ลืมตาทำสมาธิ สมาธิลืมตา สมาธิหลับตาไม่รู้ว่ามันมาจากไหน บัญญัติขึ้นมาใหม่ ทำของเขาเอง นี่เป็นสัจธรรมของเขา เป็นใบลานเปล่า

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ เราต้องพิสูจน์ตรวจสอบ กาลามสูตรไม่ให้เชื่อ แล้วไม่ให้เชื่อแม้แต่ที่เราพูดนี้ ต้องวิเคราะห์วิจัย แล้วประพฤติปฏิบัติจริงหรือไม่จริง มันจะเป็นปัจจัตตัง สันทิฏฐิโกกับผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น เอวัง

เอาความเชื่อ เอาความเห็นของตน

เที่ยวพยายามชักชวนให้คนเชื่อ

มันก็เลยเป็นโฆษณาชวนเชื่อ แล้วโฆษณาชวนเชื่อ

ตัวเองบอกว่าไม่มีกิเลสมาเกิด

เพราะไม่มีกิเลสก็เลยลืมตาทำสมาธิ

๓

สมาธิชวนเชื่อ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ

สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสัจจะ เป็นความจริง ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงนะ เราตั้งใจจะประพฤติปฏิบัติ เพราะเราเป็นชาวพุทธ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา **พระพุทธศาสนามีคุณค่า มีคุณค่าสามารถแก้ไขชำระล้างกิเลสตัณหาความทะยานอยากของเราได้**

กิเลสตัณหาความทะยานอยากของเราเห็นไหม ใครจะไปแก้ได้ๆ การแก้นะ **เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูด "การแก้จิตแก้ยากนะ การแก้จิตแก้ยากนะ" จิตนี้ใครจะเป็นคนแก้ แต่เวลาในวงประพฤติปฏิบัติ ในวงกรรมฐานเราไง จิตแก้จิต**

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม เกิด เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะอะไรพาเกิด ก็อวิชชาไง กิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจนั้นไง แต่กิเลสของคนมีบวกและมีลบ เวลาเป็นบวกขึ้นมา พระโพธิสัตว์ๆ ที่สร้างคุณงามความดีของท่านมา

เวลาท่านเกิดขึ้นมาเห็นไหม เวลาเกิดมาเป็นจักรพรรดิ เกิดมาเป็นผู้มีบุญมีกุศล เวลามีบุญมีกุศลแล้วเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติมันมีคุณค่า มันมีคุณค่าจะทำสิ่งใดก็จะประสบความสำเร็จ จะมีความสุขอยู่ในโลกนี้ๆ ไง

แต่ถ้าคนมีบาปมาเกิดเห็นไหม เกิดมาเป็นคนทุกข์คนจน เกิดเป็นคนทุกข์คนยาก บุญพาเกิดหรือบาปพาเกิด อวิชชาๆ คือความไม่รู้ในหัวใจดวงนั้น

แม้แต่ทำคุณงามความดีมาก็เหมือนกัน แต่เป็นคุณงามความดีอวิชชาพาเกิด กิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจนั้นพาเกิด แต่เป็นกิเลสตัณหาความทะยานอยากในแง่บวกของพระโพธิสัตว์ ผู้ที่มีอำนาจวาสนา เวลาเกิดมาแล้วมีบุญญาธิการที่สามารถจะค้นคว้าหาสัจจะหาความจริงในใจตนได้

ที่ว่าธรรมะๆ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งใหญ่นักๆ แล้วคนที่ยิ่งใหญ่นักคนที่จะค้นคว้าได้เห็นไหม คนที่ค้นคว้าคนที่ต้องสร้างอำนาจวาสนามา มันอยู่ลึกลับซับซ้อนอยู่ในใจของสัตว์โลก แล้วไม่มีใครสามารถค้นคว้าได้ ว่าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมๆ **ธรรมะคือสัจจะความจริงมันมีอยู่โดยดั้งเดิมนะ แต่ใครจะมีอำนาจวาสนามีบุญญาธิการมากน้อยแค่ไหน ที่จะสามารถเข้าไปจับหัวใจของตน ค้นคว้าในจิตของตน แล้วจิตแก้จิต จิตแก้กิเลสในใจของตนเห็นไหม**

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมา สิ่งที่พาเกิดๆ คืออวิชชาพาเกิด เวลาเกิดมาแล้วมีอำนาจวาสนาขึ้นมาเห็นไหม

เวลามาเกิดมีอำนาจวาสนาขึ้นมา เกิดมาเดินได้ ๗ ก้าว เปล่งวาจาเลย "เราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย"

"เราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย" แต่เวลาพระเจ้าสุทโธทนะเห็นไหม พยายามเลี้ยงดูมาเพื่อความอยากจะให้เป็นจักรพรรดิ เพื่อความจะสืบราชบัลลังก์ของพระเจ้าสุทโธทนะ การสร้างสมบุญญาธิการให้มีนางพิมพาเป็นพระมเหสี พระมเหสีขึ้นมาเวลาครองคู่กันมาเกิดสามเณรราหุล นี่คืออะไร นี่ก็คือนี่ไง ครอบครัวที่ยิ่งใหญ่ ครอบครัวของจักรพรรดิ ครอบครัวของกษัตริย์

แต่เวลาท่านจะได้สถาปนาเป็นกษัตริย์ ท่านมีบุญ ด้วยอำนาจของบุญวาสนามันทำให้ไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย สิ่งที่ว่าพระเจ้าสุทโธทนะจะให้เป็นจักรพรรดิครอบครองแว่นแคว้นต่างๆ เพื่อขยายอาณาจักรของตน นี่ความว่ายิ่งใหญ่ไง สิ่งที่ความยิ่งใหญ่นั่นมันเรื่องทางโลกไง นั่นมันเป็นหน้าที่ หน้าที่เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาตำแหน่งหน้าที่การงานที่จะต้องรับผิดชอบ

แต่คนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา ท่านคิดถึงดวงใจของตนไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้ามไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย การไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บไม่ตาย คือ การกระทำ มีการประพฤติปฏิบัติ เห็นสมณะในการปฏิบัติค้นคว้า ค้นคว้าหาหัวใจของตน จิตแก้จิต

แต่ด้วยอำนาจวาสนา การสร้างสมบุญญาธิการมามันยิ่งใหญ่เห็นไหม ท่านเป็นจักรพรรดิ มันเป็นเรื่องของทางโลกไง

เป็นการปกครองไง เป็นการปกครอง เป็นการเชิดชูในชาติในตระกูลของตน นี่เป็นความปรารถนาของสังคม เป็นความปรารถนาของโลกไง

แต่คนที่มีอำนาจวาสนาเห็นไหม ที่ว่าสิ่งที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันจะค้นคว้าที่ไหน ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันจะค้นคว้าที่ในหัวใจของตนไง นี่สิ่งที่เป็นสัจจะความจริง เป็นสัจจะความจริงที่คนมีอำนาจวาสนานะ

แล้วจักรพรรดิในสมัยโบราณทุกคนก็อยากจะอยู่ค้ำฟ้าๆ ก็พยายามจะหา หาความว่ายาจะทำให้อยู่ตลอดไปไม่สิ้นชีวิต มันไม่มี แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีบุญญาธิการเห็นไหม เขาไปค้นคว้าหาสมุนไพร ค้นคว้าหาหยูกยาเพื่อเป็นการไม่ตาย มันหาไม่ได้

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะหาขึ้นมาเห็นไหม เวลาจะหาขึ้นมาหาในใจของตน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ตั้งแต่เริ่มต้นธรรมชาติของมนุษย์ ธรรมชาติของคนเกิดนี่ปุถุชนคนหนา ปุถุชนคนหนาเวลามีการกระทำไป สิ่งใดสิ่งหนึ่งเห็นไหม มีการกระทำแล้วมันก็คิดไปแต่อำนาจวาสนาบารมีของตน

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษา ศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ เพราะว่ายังต้องการการค้นคว้า การค้นคว้าไปค้นคว้ากับใคร ไปค้นคว้าศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ค้นคว้ามาขนาดไหน ศึกษาจนครูบาอาจารย์เจ้าลัทธิต่างๆ หมดคำสอน

หมดวิธีการ สิ้นสุดแล้วทั้งนั้น ไม่มีความเป็นจริงในสัจจะความจริง เพราะอะไร เพราะด้วยอำนาจวาสนา

แต่ถ้าคนที่ต่ำต้อย คนที่ด้อยค่าเขาก็เชื่อ เขาก็ประพฤติปฏิบัติ เขาก็เชื่อตามอาจารย์ของเขา แต่เจ้าชายสิทธัตถะไม่เชื่อ ไม่เชื่อเพราะอะไร

เพราะธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมแล้ว ทำไมเจ้าลัทธิต่างๆ ทำไมเขาไม่ค้นคว้าให้ได้ล่ะ เขาค้นคว้าไม่ได้ เพราะเขาไม่มีวาสนาไง เพราะอำนาจวาสนาของเขาได้แค่นั้น เขาเชื่อแค่นั้น เขามีกำลังได้แค่นั้น เขาทำได้แค่นั้น

เจ้าชายสิทธัตถะไม่เชื่อ เวลาค้นคว้า ค้นคว้าเอง มันเป็นความมหัศจรรย์ เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบพอโดยชอบโดยธรรมมันไม่มีคนอื่นทำได้ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณนี่มันมีอยู่แล้ว ฤๅษีชีไพรในสมัยพุทธกาลเขาทำได้ เจ้าลัทธิต่างๆ เขาก็ทำของเขาได้ นั่นมันก็เป็นเรื่องของอภิญญา เรื่องของโลกไง แต่อภิญญาของโลกมันก็อยู่ที่วาสนา อยู่ที่กำลังของคนทำได้มากน้อยขนาดไหน

แต่เวลาถึงที่สุดแล้ว อาสวักขยญาณในใจขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก เวลาชำระล้างกิเลส ชำระล้างกิเลสนี่พระพุทธศาสนา อริยสัจ ๔ สัจจะความจริงสอนกันที่นี่ สอนกันที่จิตแก้จิต จิตเห็นการกระทำของจิต ให้ทำลายอวิชชา ทำลายอวิชชา อวิชชาคือใคร อวิชชาคือพญามารไง เวลามารมันมี

ลูกหลานของมัน มีความโลภ ความโกรธ ความหลง นางตัณหา นางอรดี ลูกของมาร แล้วหลานของมาร สิ่งที่อุปาทานต่างๆ สิ่งนี้ลูกหลานของมาร เวลาทำลาย ทำลายอะไร

มันไม่ใช่ความเพ้อเจ้อ มันไม่ใช่ความเพ้อเจ้อจับต้องสิ่งใดไม่ได้ ถ้าจับต้องสิ่งใดไม่ได้มันก็เป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นจินตมยปัญญา ปัญญาของทางโลกเขา จินตนาการมันไม่มีเหตุไม่มีผลมันแล้วแต่ว่า คนมีวาสนามาก วาสนาน้อยแค่ไหน ก็จินตนาการของมันไป แล้วจินตนาการก็จินตนาการตามกิเลส จริตนิสัยของตนมากน้อยแค่ไหนก็จินตนาการตามกิเลสไง ก็กิเลสมันจูงจมูกไงก็ตามกิเลสกันไป มันก็ได้แต่กิเลสไง

ถ้าได้กิเลสก็ได้แต่การหมุนเวียน เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง ก็หมุนกันไป ทำดีก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ทำชั่วก็ตกนรกอเวจี ถ้าทำมนุษย์สมบัติมีศีล ๕ ขึ้นมา ก็เกิดมนุษย์สมบัติ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหักเรือน ๓ หลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง ลูกของมัน ลูกของพญามารไง เรือนยอดก็เหมือนอวิชชา เราได้หักแล้ว การหักอันนั้นนี่สัจจะความจริง

เวลาพระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กับธรรมะในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาแสดงธรรมๆ ไปแล้วนะ

"อัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมแล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมแล้วหนอ"

มันเป็นพยานไง มันเป็นชิ้นเป็นอัน มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง มันไม่ใช่เลื่อนลอย ไม่ใช่จับสิ่งใดไม่ได้ แล้วเพ้อเจ้อเพ้อฝันกันไป มันไม่มีหรอก

ถ้าความจริงเป็นความจริงอย่างนี้เห็นไหม ถ้าความจริงอย่างนี้ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธ เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาเห็นไหม เรามีอำนาจวาสนา เราได้มาประพฤติปฏิบัติ

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่พระพุทธประวัติ ในพระพุทธประวัติมีการศึกษา ชาวพุทธต้องศึกษา พอศึกษาแล้วเราก็เชื่อไง เชื่อว่าสิ่งที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ คือมันมีกิเลส มีอวิชชา มันถึงพาเกิด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว เวลาอบรมสั่งสอนขึ้นมา ด้วยอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาสั่งสอน สั่งสอนพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ

พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นคหบดี เป็นผู้ที่สร้างอำนาจวาสนามันถึงมีบารมีไปเที่ยวเล่น ด้วยลูกเศรษฐีไปเที่ยวเล่นที่ไหนก็ได้ มันเป็นวัยรุ่น มันก็มีความสุข มีความสุขมีความรื่นเริงในการเที่ยวเล่น

แต่เวลาบารมีมันเต็มมาเห็นไหม เวลาบารมีเต็มมาไปเที่ยวเล่นแล้วมันเศร้าหมองมันไม่สุข ไม่มีความสนุกครึกครื้น

อะไรเลย ต่างคนต่างมีความคิดเหมือนกัน อย่างนั้นเราจะออกบวช ออกบวชแล้วไปอยู่กับสัญชัย นั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่

นี่ไง เวลาที่มันไม่ใช่ เวลามันไม่ใช่เหมือนองค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มันไม่ใช่ มันไม่มี เวลามีก็มีเพราะอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้ารื้อค้นขึ้นมาเอง จิตแก้จิต จิตแก้จิตขึ้นมาแล้วอบรมสั่งสอนขึ้นมาได้ปัญจวัคคีย์ ได้พระอัสสชิ

พระอัสสชิเวลาไปบิณฑบาต พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปเรียนมากับสัญชัย เรียนมาขนาดไหน นั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ๆ มันก็สัญญา สัญญามันความจำได้หมายรู้ มันก็ปฏิเสธไปอย่างนั้น ปฏิเสธแล้วปฏิเสธเล่าว่าไม่มีๆ ไม่มีก็คือไม่มี แล้วไม่มีอะไรล่ะ ไม่มีแล้วเราก็ทุกข์ไง นี่ไง ไม่มีตัวกู ไม่มีของกู ก็คือกูไง ไม่มีๆ ก็เราทุกข์อยู่นี่ไง ไม่มีๆ ตอมันอยู่นี่ไง มันก็รู้ๆ อยู่ไง

สัญญากันเลย ถ้าใครเจออาจารย์ต้องบอกกันนะ ไปเจอพระอัสสชิ เห็นกิริยามารยาท คนเราถ้ามีอำนาจวาสนามองออกตามไปๆ จนขอฟังธรรมไง เวลาฟังธรรมพระอัสสชิไง

“เราบวชใหม่”

“บวชใหม่รู้ได้แค่ไหน ก็พูดแค่นั้นแหละ สิ่งที่หน้าที่การใคร่ครวญเป็นหน้าที่ของเราเอง”

“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุมันต้องมีเหตุมีผล มีที่มา

ที่ไป ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุแล้วมีที่มาที่ไปแล้วบอกวิธีแก้ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ไปแก้ที่ต้นเหตุนั้นๆ"

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เวลาใช้ปัญญาแทงทะลุไป สิ่งที่แทงทะลุขึ้นไปนี่มีดวงตาเห็นธรรม ไปบอกพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะก็มีดวงตาเห็นธรรมเหมือนกันชักชวนกันไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปบวชไงเวลาบวชแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเทศนาว่าการอบรมบ่มเพาะจนสิ้นกิเลสไปหมด สิ้นกิเลส

คำว่า "สิ้นกิเลส" จากปุถุชนคนหนามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันมีมรรคมีผลขึ้นมาแล้วทำลายอวิชชาในใจของแต่ละบุคคล จนทำลายพญามาร จนทำให้กิเลสสิ้นไปจากใจๆ นี่เป็นพระอรหันต์ๆ

พระอรหันต์ เวลาพระอรหันต์ สำเร็จเป็นพระอรหันต์มีความสุข วิมุตติสุขๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขๆ เวลาเสวยวิมุตติสุขเทศนาว่าการ อบรมสั่งสอนขึ้นมาเห็นไหม ภาระหน้าที่ของพุทธวิสัย เล็งญาณ ออกบิณฑบาต อบรมสั่งสอนประชาชน อบรมสั่งสอนอบรมพระ อบรมสั่งสอนเทวดาอินทร์ พรหม

พุทธกิจ ๕ พุทธกิจ ๕ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา เป็นผู้ขับเคลื่อนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-

พุทธเจ้า เผยแผ่ไปจนเป็นที่เคารพนับถือ เป็นที่ยกย่องบูชาของโลก ๓ โลกธาตุ นี่เป็นสัจจะความจริง มันเป็นสัจจะความจริงไง

เวลาสัจจะความจริงขึ้นมา เป็นสัจจะความจริงอย่างนั้น สัจจะความจริงมันมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีสัจธรรม มีคุณธรรมในใจอันนั้น เวลามีคุณธรรมในใจอันนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมสิ่งใด พระสารีบุตรเข้าใจในธรรมนั้น ถ้าใครฟังธรรมไม่เข้าใจก็ไปถามพระสารีบุตร พระสารีบุตรก็แจกแจงให้ฟัง แจกแจงให้ฟังเสร็จพระก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า "พระสารีบุตรพูดอย่างนี้ๆ จริงไหม"

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า "ถ้าเราพูด เราพูดแบบพระสารีบุตรนั่นแหละ"

นี่เวลาเป็นพระอรหันต์แล้วไง มันมีความคลางแคลงสงสัยซึ่งกันต่อกันตรงไหน มันไม่มีความคลางแคลงสงสัยซึ่งกันและกันเลย ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่มีขัด ไม่มีแย้ง แก่กันทั้งสิ้น พระอรหันต์ก็คือพระอรหันต์ทั้งสิ้น พระอรหันต์มีคุณธรรมในหัวใจทั้งสิ้น นี่พระอรหันต์

เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้วนะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะแสดงธรรมต่อเนื่องค้นคว้าต่อเนื่องไป ถึงเวลาหมดอายุขัย เวลาหมดอายุขัยจะมาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า "ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด"

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้เรียกร้องให้อยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ไปสั่งให้รีบๆ ไปซะ "ให้สมควรแก่เวลาของเธอ" สมควรแก่เวลาของคนที่สร้างอำนาจวาสนามามากน้อยแค่ไหน อายุขัยมันมีมากน้อยขนาดไหน เวลามีมากน้อยขนาดไหนแล้ว นี่ไง พระอรหันต์

พระอรหันต์ไม่สงสัยในพระอรหันต์นะ พระอรหันต์ไม่สงสัยในใจของตนนะ พระอรหันต์ไม่สงสัยในเรื่องกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ตั้งแต่ลูกของมาร หลานของมาร ตั้งแต่นางตัณหา นางอรดี จนพญามาร จนสิ้นกิเลส มันมีมรรคมีผลธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีผลของมัน มีการกระทำพระอรหันต์ถึงไม่สงสัยในพระอรหันต์ทั้งสิ้น

แม้ไม่สงสัยในพระอรหันต์ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ "ก่อนที่เธอจะไปนะ ให้เธอได้แสดงธรรมแก่พระภิกษุสงฆ์รุ่นหลังรุ่นน้องๆ ของเธอด้วย"

พระสารีบุตรเหาะขึ้นไปบนอากาศ ลงมา เหาะขึ้นไปบนอากาศ ลงมา แล้วแสดงธรรมๆ แสดงธรรมจนเป็นที่มั่นใจ จนเป็นที่ในสังคมสงฆ์มั่นคง แล้วลาพระพุทธเจ้าไปนิพพานในห้องที่พระสารีบุตรเกิดนั่นแหละ ไปเทศนาว่าการเอาแม่จากมิจฉาทิฏฐิมาเป็นพระโสดาบัน จนคร่ำครวญ คร่ำครวญนะ

"ไม่รักเราจริง ไม่รักเราจริง ถ้ารักแล้วต้องสอนเรามาตั้งนานแล้ว"

แต่ตอนมา "โอ! ลูกชายเรานะ ไปบวชตั้งแต่หนุ่มจนแก่ มาวันนี้คงจะมาสึกล่ะ" เพราะมิจฉาทิฏฐิไง เวลาพระสารีบุตรกำหนดรู้ว่า "โอ้! แม่คิดอย่างนั้น ทั้งที่เศร้าใจนะ อยากจะมาโปรดแม่มาก แม่มีมิจฉาทิฏฐิ เป็นพราหมณ์"

พราหมณ์เขาก็เชื่อของพราหมณ์เห็นไหม เชื่ออาตมัน เชื่อการอวตาร เชื่อพรหม เวลาเห็นลูกของตน พระอรหันต์ เห็นไม่มีคุณค่า ลูกของตนเป็นพระอรหันต์ อัครสาวกเบื้องขวา กำหนดหัวใจของแม่ แล้วเข้าไป เข้าไป

"มาทำไม"

"ก็จะมาพัก"

เพราะแม่เป็นมิจฉาทิฏฐิ ก็คิดประสามิจฉาทิฏฐิ ปุถุชนคนหนา เป็นพราหมณ์ เวลาตั้งแต่หัวค่ำเห็นไหม เทวดาลงมาอุปัฏฐาก ดูเวลาอุปัฏฐาก โอ้โฮ! แสงพุ่งเข้ามาในห้องเลย แม่ก็เห็น เห็นกับตานั่นน่ะ วิ่งเข้าไป "นั่นใครมาน่ะ"

"เทวดา"

"ฮ้า! มีเทวดามาด้วยหรือ"

เวลาเทวดามาอุปัฏฐาก เวลาอุปัฏฐากแล้วเพราะว่าพวกเทวดา อินทร์ พรหม นี่ผลของวัฏฏะ ทุกคนก็ต้องการบุญต้องการกุศล ต้องการมีอำนาจวาสนาขึ้นมา ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิมีสัมมาทิฏฐิ เห็นถูกต้องดีงาม เวลาเที่ยงคืนเห็นไหม พรหมมาแสงสว่างกว่า อู้! พอผ่านไป เข้าไปถาม

"ลูกๆ นั่นใครมา"

"พรหมๆ พรหม ๔ หน้า นั่นน่ะ มาอุปัฏฐาก"

"โอ้โฮ!"

เพราะอะไร พราหมณ์เขาเคารพบูชา พรหม ๔ หน้า พรหมนี่สูงสุดของเขา ยังมาสร้างบุญกุศลกับพระสารีบุตรไง มันชักเห็นคุณค่าของพระสารีบุตร เห็นคุณค่าของพระสารีบุตรจิตใจควรแก่การงาน จิตใจมีทิฏฐิมีมานะมือหังการกลางหัวใจ มันฟังสิ่งใดอยู่ข้างนอก กูยิ่งใหญ่ กูยอดเยี่ยม แต่เวลามัน เอ๊ะ! มันมีเหตุมีผลเข้ามาเป็นประโยชน์นี่ พอเป็นประโยชน์ ใจควรแก่การงาน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เทวดา อินทร์ พรหมต่างๆ เป็นแค่ผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าเป็นผู้สั่งสอน ๓ โลกธาตุ ยิ่งใหญ่ขนาดไหน จิตใจที่น้อมลงควรฟังธรรม พอฟังธรรมเห็นไหม ได้บรรลุเป็นโสดาบันบรรลุโสดาบัน

มันมีเหตุมีผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีการกระทำ มันต้องมีเหตุมีผลของมัน เวลามีเหตุมีผลของมัน จากปุถุชนนะ เป็นพราหมณ์นะ พอเป็นพระโสดาบันเห็นไหม ความคิดมันเปลี่ยนแปลง นี่องค์คุณความรู้ องค์คุณธรรมของพระโสดาบันไง คร่ำครวญ ร้องไห้ ลูกชายไม่รักเราจริง ถ้ารักเราจริงควรสอนเรามาตั้งนานแล้ว อันนี้เพิ่งมาสอนตอนนี้ไง

เวลาจิตใจจากทิฏฐิมานะ ความเห็นอหังการในตัวตนว่ายิ่งใหญ่ แต่เวลามันพลิกกลับมา จากเป็นธรรมมาแล้วนี่อ่อนน้อมถ่อมตน แล้วเห็นคุณค่าของธรรม จนที่ว่าลูกเราไม่รักเราจริง รักเราจริงต้องแสดง ต้องสอนเรามาตั้งนานแล้ว ถ้ามันเกิดทิฏฐิ มันเกิดมานะ มันไปอีกรูปแบบหนึ่ง ถ้ามันเป็นเรื่องของกิเลส มันเรื่องของกิเลสทั้งสิ้น

นี่พูดถึงเห็นไหม พระอรหันต์ พระโมคคัลลานะ สิ่งที่ว่าเวลาเจ้าลัทธิต่างๆ เขาต้องการทำลายพระพุทธศาสนา เขาทำลายพระพุทธศาสนาเพราะมันไปเตะถ้วยลาภเขา เขาเป็นลัทธิศาสนาดั้งเดิม เขามีคนนับถือบูชาของเขา เขามีลาภสักการะไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ใน ๓ โลกธาตุ มีเราตถาคตเท่านั้นยิ่งใหญ่ มีคุณธรรม มีพระพุทธ พระพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ มีพระธรรม สัจธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้นั้น มีสงฆ์สาวกที่ได้ประพฤติปฏิบัติแบบพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ที่ได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเป็นพระอรหันต์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นี่ยิ่งใหญ่

สิ่งที่ยิ่งใหญ่ๆ เวลาเจ้าลัทธิต่างๆ ไม่มีคุณธรรม ไม่มีสัจจะ ไม่มีความจริง ไม่แทงทะลุในจิตใจของตน ไม่รู้ว่าเกิด เกิดมาจากไหน เกิดมาทำไม แล้วตาย ตายแล้วจะไปไหนไม่รู้ อวตารเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่ที่ว่าเขารู้ เขาว่าเป็นยิ่งใหญ่ของเขา เวลาเขาสะเทือนถึงลาภสักการะของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเตะถ้วยลาภเขาเห็นไหม สิ่งต่างๆ ถึงต้องทำลายศาสนา ถ้าทำลายทำที่ไหนก่อน ปรึกษากันว่าต้องกำจัดผู้ที่มีฤทธิ์คอยโปรดญาติโยม ทรมานสัตว์โลกไง ต้องทำลายพระโมคคัลลานะก่อน ไปทำลายพระโมคคัลลานะทุบตี จนถึงกับสิ้นชีวิต รวมร่างกายมาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วกลับ กลับไปถึงที่เดิมไปคลายออก ตายที่นั่น

นี่พระอรหันต์ แม้แต่ขณะเจ็บ เวลาตีจนกระดูกหักกระดูกแตก มันยังด้วยฤทธิ์ด้วยเดช ด้วยคุณธรรม ไม่ได้หวั่นไหวไม่ได้สะเทือนอะไรในใจพระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสไปเลย นี่คือพระอรหันต์ พระอรหันต์มาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพาน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันวิสาขบูชา เกิดในเดือน ๖ เหมือนกัน เกิด ตรัสรู้ ปรินิพพานในวันเดียวกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปนิพพานนะ นี่ไง สั่งสอนอบรมบ่มเพาะไปทั่ว ถึงที่สุดแล้วจะนิพพาน นิพพานแล้วนะชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย จะสิ้นกิเลสไป แล้วไม่กลับมาเกิดอีกแล้วจบ ลาวัฏฏะ

เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงเป็นอย่างนี้ แล้วเป็นสัจจะเป็นความจริงอย่างนี้ พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรมพระสงฆ์ พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งของชาวพุทธเรา ชาวพุทธเรากึ่งพุทธกาลศาสนาเจริญอีกหนหนึ่งๆ เราเกิดมา มีผู้มีบุญมาเกิดผู้มีบุญมาเกิดคือหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีบุญของท่านพาท่านมาเกิด

เวลาท่านมาเกิดของท่านแล้วเห็นไหม ท่านเกิดด้วยอะไร เกิดด้วยอวิชชาไง เกิดด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยากไง แต่เกิดอวิชชามันมีบวกแล้วลบไง ลบคือคนที่เกิดมาแล้วเป็นพาลชน เกิดมาแล้วเกิดเป็นมนุษย์แต่ไม่มีศรัทธา ไม่มีความเชื่อ ไม่มีความมั่นคงในการประพฤติปฏิบัติ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเกิดมาแล้ว ท่านสนใจ ท่านใฝ่ใจพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในภาคอีสาน เกิดในครอบครัวที่ฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา เวลาลูกจะออกบวช ชื่นชมบูชาอยากพึ่งผ้าเหลืองๆ สิ่งนั้นอยากได้พึ่งผ้าเหลืองเป็นที่ยึดเหนี่ยว แล้วเอาลูกไปบวชๆ ไง นี่ค้ำชูศาสนาๆ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ทำสมาธิก็ทำได้ พอทำสมาธิขึ้นไปแล้วนี่จะยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนา จะวิปัสสนาอย่างไร นี่ไม่มีครูไม่มีอาจารย์ก็ต้องแสวงหา เวลาองค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ไม่มีเลย ท่านตรัสรู้เองโดยชอบ

แต่ในกึ่งพุทธกาลๆ กึ่งพุทธกาลศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง หนหนึ่งเพราะอะไร เพราะมีธรรมและวินัย มีธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไม่มีใครสนใจ ไม่มีค้นคว้า ปล่อยปละละเลยไง กลายเป็นประเพณีไง โลกเป็นใหญ่ไง กิเลสเป็นใหญ่ไง ความทิฏฐิมานะของคนเป็นใหญ่ไง มันก็เป็นแค่วัฒนธรรมประเพณี ทำเป็นพิธีๆ ไง

เวลาคนจริงคนยิ่งใหญ่มานะ เขาไม่เป็นพิธีล่ะ เขาเอาจริง เขาเอาจริงเขาก็ปฏิบัติจริงๆ ปฏิบัติจริงๆ เห็นไหม ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ใจสงบระงับแล้วไง หลวงปู่เสาร์เวลาอบรมบ่มเพาะนี่ชักจูงหลวงปู่มั่นมาบวช บวชแล้วเข้าป่าเข้าเขาไป

ในการประพฤติปฏิบัติทุกคนก็แสวงหา ก็ต้องค้นคว้าของท่านเอง ถ้าค้นคว้าของท่านเอง สิ่งที่ว่ารุกขมูล สิ่งที่ว่าเกสา โลมา นะขา ทันตา ตโจ กรรมฐาน ๕ นี่อุปัชฌาย์บวชให้แล้วจะให้มา สิ่งที่ให้มานี่เป็นธรรมและวินัยเป็นศาสดา แต่การค้นคว้าการจิตแก้จิตจะแก้กันอย่างไร เวลาท่านกระทำของท่าน ท่านทำความจริงของท่านนะ เวลาจิตสงบแล้วมันก็สงบแล้ว แล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ ทำยังไม่ได้ เวลาจะทำให้ได้เห็นไหม ลาพระโพธิสัตว์แล้ว ลาพระโพธิสัตว์ๆ

พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เข้าได้แต่ฌานสมาบัติเท่านั้น พระโพธิสัตว์เข้าสู่อริยมรรค อริยผลไม่ได้ พระโพธิสัตว์เข้าสู่บุคคล ๔ คู่ เข้าสู่โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค เข้าสู่มรรคไม่ได้ เพราะเข้าสู่มรรคแล้วมันจะไปขัดแย้งกับการเป็นพระโพธิสัตว์นั้น

พระโพธิสัตว์ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จนกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่งพยากรณ์ เขาจะต้องเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ต่อไป เพราะพยากรณ์แล้ว ไปเรียงลำดับแล้ว

แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ได้พยากรณ์ ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ๆ การปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ คือการสร้างสมบุญญาธิการ การสร้างสมบุญญาธิการขึ้นมามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน พระโพธิสัตว์ที่มีอำนาจวาสนามากมายจะมีบารมีที่ยิ่งใหญ่ ถ้าทำสิ่งใดจะประสบความสำเร็จ พระโพธิสัตว์ที่อำนาจวาสนาน้อย พระโพธิสัตว์เพิ่งเริ่มปรารถนา การกระทำด้วยอภิญญามันยังไม่ชัดเจน ทำไม่ชัดเจนหรือไม่มั่นคง นี่เวลาเป็นพระโพธิสัตว์ๆ ไง

หลวงปู่มั่นท่านก็ปรารถนาเหมือนกัน ท่านก็ลาสิ่งนั้น ท่านลาสิ่งนั้นแล้วเห็นไหม ลาความปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ความปรารถนานี้มันเป็นอำนาจวาสนาบารมี อยู่ในจิตใต้สำนึกลึกๆ เวลามันทำสิ่งใดแล้วมันก็เสียดายอาลัยอาวรณ์ๆ อาลัยอาวรณ์สิ่งที่ได้ทำมาไง อาลัยอาวรณ์อำนาจวาสนา อาลัยอาวรณ์สิ่งที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา แต่ถึงที่สุดแล้วถ้ามีสติมีปัญญาไง

“ถ้าเราต่อไปข้างหน้า ไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งพยากรณ์ เราก็ต้องทำต่อเนื่องไปจนกว่าจะได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

แต่เวลาด้วยสติ ด้วยปัญญา ด้วยการคิดค้นไง “ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่ในชาติปัจจุบันนี้ ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ค้นคว้าขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ก็จะเป็นพระอรหันต์เหมือนกันๆ แต่อำนาจวาสนาบารมีแตกต่างกัน ด้วยความยิ่งใหญ่เท่านั้นเอง”

ถึงลาได้ ลาด้วยสติ ด้วยปัญญา แล้วมันก็เป็นการพยากรณ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ต่อไปกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งๆ ไง” มันก็มีผู้มีบุญมีกุศลมา มีบุญกุศลคือสร้างสมบุญญาธิการมา ปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างสมบุญญาธิการมาเพราะบุญญาธิการนั้นมันเป็นบารมี มันเป็นให้คนได้คิด คิดในสิ่งที่เป็นธรรมๆ แล้วสิ่งที่เป็นธรรม ลาอันนั้นซะ

เวลาประพฤติปฏิบัติด้วยเหตุด้วยผล พอจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงขึ้นมา พอพิจารณาไปแล้วเป็นขั้นเป็นตอนไป มันเป็นขั้นเป็นตอน มันเป็นขั้นเป็นตอนเห็นไหม เวลาเป็นธรรมๆ แล้วมันไม่มีขัดมีแย้งกัน มันต้องมีเหตุมีผล

เวลาในการศึกษาภาคปริยัติมา ศึกษามา ศึกษามาเป็นแนวทาง ภาคปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ถ้าเป็นปริยัติ ปริยัติก็ศึกษาตามตำรา ศึกษาตามวิชาการ ศึกษาวิชาการมาว่าจะเผยแผ่ธรรม เผยแผ่ธรรมไง ถ้าเผยแผ่ธรรม หลวงตาเวลาท่านถาม เวลาธรรมทูตไปลาท่านไง ท่านบอกว่า “จะไปเผยแผ่ จะเอาอะไรไปเผยแผ่ เอากิเลสไปเผยแผ่ หรือเอาธรรมไปเผยแผ่”

ธรรมโดยภาคปริยัติ ธรรมโดยภาคปริยัติเป็นความจำ ความจำเป็นทางวิชาการ วิชาการก็เป็นธรรมและวินัยที่เป็นศาสดาของเธอ ถ้าเป็นศาสดาของเธอแล้วเธอปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา นี่เราจะได้เห็นธรรมตามความเป็นจริง

แต่ถ้าเราศึกษามาๆ มันก็เป็นศาสดาอยู่อย่างนั้น มันก็เป็นปริยัติ มันก็เป็นการจำ ธรรมภาคความจำๆ ถ้าความจำจำแล้วเดี๋ยวก็ลืม ลืมแล้วเดี๋ยวก็จำ มันเลยต้องติดสมุด ติดดินสอ ติดพระไตรปิฎกไง ติดตำรา ถ้าตำราค้นคว้าก็ค้นคว้ามาไง

เวลาหลวงปู่มั่นท่านลงมาจากเชียงใหม่ เวลาสมเด็จฯ ท่านถามไง "ท่านมั่นๆ ท่านไปอยู่ในป่าในเขานั้น ท่านไปศึกษาเอากับอะไร เราอยู่ในเมืองหลวง เราอยู่กับพระไตรปิฎก เราอยู่กับตำรับตำรา เรายังต้องเปิด ต้องค้น ต้องคว้า ตลอดเวลาเลย แล้วเธอไปอยู่ในป่า ไปค้นคว้ากับใคร"

หลวงปู่มั่นท่านตอบด้วยสัจจะด้วยความจริงไง "พระเดชพระคุณ ขออภัย เวลาผมอยู่ในป่าในเขา ผมฟังธรรมตลอดเวลาเลย"

เห็นไหม ปริยัติเป็นปริยัติ ปริยัติมันอยู่ที่ตำรับตำราไง ตำรับตำราค้นคว้า คอยเปิดตู้ เปิดหนังสือ เปิดอยู่อย่างนั้น ไอ้สมุดดินสอจดไป จดจนเน่าอยู่นั่นน่ะ นั่นก็ภาคปริยัติ ปริยัติคือปริยัติเป็นปฏิบัติไปไม่ได้ ปริยัติ ปฏิเวธไม่มี การจำก็เป็นความจำ ภาคความจำ ภาคความจริงสิ

ภาคความจริง เวลาหลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขาเห็นไหม เราฟังธรรมตลอดเวลา เวลาธรรมมันผุด ธรรมมันเกิด ธรรมมันผุด ธรรมมันเกิด มันเกิดจากวาสนาของคน มันผุดมันเกิดมากน้อยแค่ไหน เวลามันผุดมันเกิดขึ้นมา มันผุดมันเกิดขึ้นมามันเป็นประเด็นให้ได้ใคร่ครวญ ให้ได้คิด

จิตแก้จิตๆ จิตของตนไม่เห็นจิตของตน ไม่เห็น แล้วมันจะเอาอะไรไปแก้ เวลาจะแก้จิต แก้จิตมีวาสนามากน้อยแค่ไหน เวลาหลวงปู่มั่นไปแก้หลวงปู่เสาร์ "ธรรมมาสถิตที่ตา ธรรมมาสถิตที่ใจ" สวดมนต์ ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมง กว่าจะได้ภาวนา

ท่านบอก "เอาเลย ภาวนาเลย" ภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัติ ภาคความจริง ถ้าความจริงมันเป็นความจริงขึ้นมา เวลาเป็นความจริงๆ มันเป็นความจริงอย่างนี้ไง ถ้าความเป็นจริงอย่างนี้ เวลาความจริงเห็นไหม ถ้าสัจจะเป็นความจริงมันแก้กิเลส

คนมันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เวลาประพฤติปฏิบัติไป เราเกิดมาเรามีวาสนา เราอยากจะประพฤติปฏิบัติ แต่เราปฏิบัติ เราเป็นปุถุชน ใครจะปฏิบัติมันเป็นปุถุชนคนหนา ปุถุชนคนหนาเวลาทำสมาธิก็ทำได้ยาก เวลาทำสมาธิแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนากันไม่เป็น ผู้ที่ทำสมาธิๆ นี่ ผู้ที่ว่าจะประพฤติปฏิบัติได้แค่นั้น มันไม่เป็นความจริงขึ้นมาๆ เพราะไม่มีอำนาจวาสนา

แต่ถ้ามีวาสนาเห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาท่านขวนขวาย แล้วท่านพูดไว้กับหมู่คณะไง ต่อไปมันจะมีพระหนุ่มๆ ที่ว่ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา บอกหลวงปู่เจี๊ยะไว้ บอกหลวงปู่เจี๊ยะไว้เห็นไหม เวลาใครมาหลวงปู่เจี๊ยะท่านเป็นผู้อุปัฏฐากหลวงปู่มั่น

"ใช่องค์นี้ไหม"

"ไม่ใช่"

"ใช่องค์นี้ไหม"

"ไม่ใช่"

เวลาหลวงตาท่านมา หลวงปู่เจี๊ยะท่านถามว่า "ใช่องค์นี้ไหม" ท่านไม่พูดไม่ตอบเลย แต่ก็หยุดฟังนะ

เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มั่นเพราะอะไร เพราะว่าท่านจะออกประพฤติปฏิบัติใช่ไหม ด้วยอำนาจวาสนาของท่านใช่ไหม คนที่สร้างอำนาจวาสนาบารมีมา เวลาศึกษามาๆ ค้นคว้าเข้ามา ค้นคว้าเป็นแนวทางที่จะประพฤติปฏิบัติ เวลาค้นคว้ามาเป็นแนวทางปฏิบัติ เรียนอยู่ ๙ ปี ทำสมาธิจิตสงบได้ ๓ หน มันก็ฝังใจ คนมีพื้นมีฐานมาทั้งสิ้น

เวลามาประพฤติปฏิบัติเอง เพราะเวลาการกระทำถ้าคนมันยังไม่มีกิเลสมาคอยกระตุ้น ก็พุทโธๆ ตามครูบาอาจารย์ไปนั่นแหละ ตามอุปัชฌาย์ แต่เวลาศึกษามาแล้ว ดูจิตๆ ใช้ปัญญาไปเรื่อย มันก็สงบได้ เวลามันเสื่อมไง เวลามันเสื่อมมันร้อนนักวิ่งแสวงหาไปหาหลวงปู่มั่นเลย ต้องหลวงปู่มั่นเท่านั้น เวลาไปจิตมันเสื่อม พอจิตมันเสื่อมขึ้นมานะ

"มหา มหาสิ่งที่จิตมันเสื่อมไปมันเหมือนเด็กน้อย เหมือนเด็กน้อยเด็กมันต้องการอาหารของมัน พ่อแม่เลี้ยงลูกขึ้นมาด้วยการป้อนนมป้อนขนมนมเนยเพื่อให้ลูกมีความสุข ให้ลูกได้หลับได้นอน ไอ้นี่ก็เหมือนกัน เราดูแลจิตของเราจนจิตมันสงบได้ แล้วเวลามันเสื่อม มันเสื่อมไป มันหายไปไหน ให้กำหนดพุทโธๆ ไว้

กำหนดพุทโธไว้นะ เด็กน้อยที่มันเที่ยวเตลิดเปิดเปิงไป เวลามันหิว มันกระหายขึ้นมา มันจะกลับมาเอง พยายามพุทโธไว้”

นี่พูดถึงว่าเวลาคำสอน เวลาปฏิบัติ มันเป็นคำพูดสั้นๆ ง่ายๆ แต่เวลาผู้กระทำ ท่านบอกว่าอกแทบระเบิด มันเคยตัวไง มันปล่อยมันตามสบายไง พอปล่อยตามสบาย มันก็เป็นสมาธิได้ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิแล้วมีสติปัญญา

แต่เวลามันเสื่อมนะ คนเราไม่เคยทำสิ่งใดเลย มันก็ไม่รู้สิ่งใดเลย พอทำสิ่งใดเลยแล้วมีสมบัติเป็นชิ้นเป็นอัน เวลาสมบัติหายไปมันทุกข์ยากมาก เวลาจิตมันเสื่อมอกแทบแตก เวลาพูดพูดง่ายๆ เวลาทำเกือบเป็นเกือบตาย

แต่ถ้าพุทโธๆ มันก็เป็นจริงๆ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ เวลามาพิจารณาไง ท่านบอกว่าสอนเหมือนเด็กๆ มันยิ่งกว่าเด็ก ยิ่งกว่าอนุบาลอีก เขียนหนังสือยังไม่เป็นเลย ทำอะไรก็ไม่ได้เลย จบมา ๙ ประโยค ๑๐ ประโยค จบมาก็คือภาคปริยัติ จบมาก็คือการศึกษาภาคความจำ ภาคความจริงมันไม่มี

ภาคความจริงมันต้องลงทุนลงแรง เพราะภาคความจริงมันต้องชนะกิเลสในใจของตน มันต้องสามารถทำความสงบของใจได้ ถ้าใจสงบระงับเข้ามานี่สัมมาสมาธิ แล้วสัมมาสมาธิถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้นี่โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล นี่มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑

มรรค ๔ ผล ๔ เพราะอะไร เพราะมันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก คนเกิดมันต้องมีอวิชชาพาเกิด มีบุญวาสนามากน้อยขนาดไหนก็อวิชชาทั้งสิ้น เพราะมันมีการเกิด พอเกิดมาต้องมีกิเลส เวลามีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เพราะมีการกระทำจนสิ้นสุดแห่งทุกข์เป็นชั้นเป็นตอน พระอรหันต์ไม่มีขัด ไม่มีแย้งกัน

หลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านพิจารณาของท่านพิจารณากาย ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น เวลาท่านเล่าให้ฟัง "เวลาเราไปหาหลวงปู่มั่นเราเล่าให้หลวงปู่มั่นฟังเลยว่า การพิจารณากายแยกแยะอย่างนี้หลวงปู่มั่นไม่เห็นคัดเห็นค้านเราเลย" ท่านพูดให้เราเชื่อมั่นในตัวท่าน แล้วเวลาไปถึงแล้ว แล้วถามหลวงปู่มั่นว่า "แล้วจะให้ผมทำอย่างไรต่อไปล่ะ"

"ก็ทำอย่างเดิมนั่นแหละ ทำอย่างเดิม พิจารณากายต่อเนื่องกันไป"

นี่ไง ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงที่รู้จริงเห็นจริงมันไม่มีขัดไม่มีแย้งกันเลยแหละ สังคมร่มเย็นเป็นสุข พระพุทธศาสนามีศรัทธาความเชื่อ มันก็ระดับของศรัทธา ผู้ที่มีอำนาจวาสนาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็มีศรัทธาความเชื่อ ก็พยายามทำความเชื่อตามแต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านสั่งสอน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำความสงบใจเข้ามา

แต่มันมีมนุษย์มหัศจรรย์ไง เขาบอกว่า "เขาเกิดมานี่เขาไม่มีกิเลส เขาเป็นพระอรหันต์มาเกิด พระอรหันต์มาเกิดไง"

พระอรหันต์มาเกิดมันก็ไม่มีกิเลสไง แล้วคนไม่มีกิเลสมันมาเกิดได้อย่างไรล่ะ มันก็เป็นเด็กพิเศษไง เป็นมนุษย์พิเศษ พอเป็นมนุษย์พิเศษขึ้นมา เพราะไม่มีกิเลส เวลาโตขึ้นมา มาบวชเป็นพระ มาเป็นครูบาอาจารย์ เวลาอบรมสั่งสอนเขา “กิเลสเป็นนามธรรม แล้วจะเห็นกิเลสได้อย่างไร”

เพราะเขาไม่มีกิเลสไง เขาไม่มีกิเลสเขาก็มาเกิดไง เขาเลยเป็นเด็กพิเศษ เด็กพิเศษก็เป็นออทิสติกไง แล้วอย่างนี้มันก็ต้องให้หมอรักษา รักษาดูแลให้เป็นจริง ทีนี้หมอไม่รักษา มันก็พร่ำเพ้อไปใหญ่โต พร่ำเพ้อไปใหญ่โตเลย ไม่มีกิเลส เป็นผู้วิเศษ เป็นผู้วิเศษขึ้นมา เป็นเด็กพิเศษ เป็นผู้ที่มีวาสนา เพราะยิ่งใหญ่ พอยิ่งใหญ่ขึ้นมาเห็นไหม เวลามาประพฤติปฏิบัติ เวลาศึกษามาก็ศึกษามาจากพระไตรปิฎกนั่นแหละ มันเป็นทฤษฎี มันเป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าเป็นจริง ถ้าเคารพธรรมนะ นี่ไง ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติ อย่างน้อยถ้าเป็นพระโสดาบันนะ ไม่ลูบไม่คลำในศีล ไม่ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ถือนอกพระพุทธศาสนา จะซื่อตรง มีแต่ความสัจ มีความจริง ลงต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เด็ดขาด แน่นอน แล้วไม่มีการลังเลสงสัยในพระพุทธศาสนา

แต่ถ้าเด็กพิเศษนี่เพราะมันเป็นมนุษย์พิเศษ พอพิเศษขึ้นมา แล้วนี่สิ่งที่จะทำ “เราไม่มีกิเลส ไม่มีกิเลสนะ” แล้วสิ่งที่ไม่มีกิเลส ไม่มีกิเลสก็เป็นเรื่องส่วนตัวไง แต่เวลาอบรมสั่งสอน ทำไมอ้าง

พระพุทธศาสนาล่ะ เวลาอ้างพระพุทธศาสนาขึ้นมาแล้วเห็นไหม "พระพุทธศาสนาบอกต้องศึกษาต้องทำสมาธิ ต้องหลับตาลืมตา"

ไอ้หลับตาลืมตามันเกี่ยวอะไรกับสมาธิ สมาธิมันมีมาก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ อุทกดาบส อาฬารดาบส สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ นี่คนที่ถือสมาธิ สมาธินี่เป็นสมาธิ มันก็เป็นสมาธิ มันเกี่ยวอะไรกับหลับตาลืมตา

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้ มันเกี่ยวกับความโลภ ความโกรธ ความหลงต่างหาก มันเกี่ยวกับหลงผิด เกี่ยวกับโทสะทำได้หรือทำไม่ได้ มันเกี่ยวกับความหลง หลงใหลได้ปลื้มว่าอันนี้เป็นความสงบ อันนี้เป็นความสงบ หลงใหลไปหมด มันไม่เกี่ยวกับหลับตาลืมตา

เพราะเป็นเด็กพิเศษ เป็นผู้เกิดมาโดยไม่มีกิเลส มันก็เลยไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง แล้วหลับตาทำสมาธิไม่ได้ ลืมตานี่โอ้โฮ! มันจะเป็นสมาธิ

ลืมตา เพ้อเจ้อไป สมาธิอะไร ความเพ้อฝันอย่างนั้นหรือนี่ไง เพราะเพ้อเจ้อเพ้อฝันแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอัน ถ้าไม่มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอัน แล้วก็ความเชื่อของตนไง

เอาความเชื่อ เอาความเห็นของตน เที่ยวพยายามชักชวนให้คนเชื่อ มันก็เลยกลายเป็นโฆษณาชวนเชื่อ แล้วโฆษณาชวนเชื่อ ตัวเองบอกว่า ไม่มีกิเลสมาเกิด เพราะไม่มีกิเลสก็เลยลืมตาทำสมาธิ

แล้วคนอื่นล่ะ คนที่มาเกิด เกิดกันอยู่นี่มีกิเลสไหม แล้วคนที่เขามาศึกษา มาค้นคว้ากับเรา มันมีกิเลสไหม มันมีกิเลส มันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากก็เลยเห็นผิดไง กิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่เป็นขี้ แล้วมีอวิชชาความไม่รู้ อวิชชาความไม่รู้ขึ้นมา มาวิเคราะห์วิจัยในพระพุทธศาสนา แล้วมันจะรู้จริงได้อย่างไร ถ้ามันรู้จริงไม่ได้ มันรู้จริงไม่ได้ขึ้นมา มันก็เลยกลายเป็นการชวนเชื่อ สมาธิชวนเชื่อไง ต้องลืมตา

ลืมตาหลับตาไม่มีผลสิ่งใดเกี่ยวพันกับสมาธิ สมาธิเป็นสมาธิ ปัญญาเป็นปัญญา หลับตาลืมตามันก็เป็นเรื่องของร่างกาย มันไม่เกี่ยวอะไรกับสมาธิ สมาธิไม่เกิดที่ตา สมาธิมันเกิดที่จิต

เพราะมันทำสมาธิไม่เป็น มันถึงบอกว่า "ลืมตาทำสมาธิแล้วได้รู้ได้เห็น ได้มีสติปัญญา" ปัญญาอะไร ปัญญาที่ไหน แล้วยังมีโลกียะ โลกุตตระอีกนะ โลกียะจะยกขึ้นสู่โลกุตตระ

มันเป็นการเพ้อเจ้อ เป็นการชวนเชื่อ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ ชวนเชื่อเพราะอะไร ชวนเชื่อเพราะไม่รู้จักกิเลส ไม่รู้จักที่มาที่ไป เพราะเราไม่มีกิเลสไง เราเกิดมาเพื่อสร้างบารมี กิเลสไม่มี แล้วภาวนาต้องลืมตา ต้องค้นคว้าไปในสมุด ดินสออย่างเดียว ต้องมีการท่องบ่น มันปริยัติ ปริยัติมันเป็นปฏิบัติไม่ได้

เวลาหลวงปู่มั่นท่านสอนหลวงตาพระมหาบัว หลวงตาพระมหาบัวท่านเป็นมหานะ เวลาเป็นมหาขึ้นมาแล้ว เวลาศึกษามาแล้วก็อยากประพฤติปฏิบัติใช่ไหม เวลาออกประพฤติปฏิบัติขึ้นไป เริ่มต้นไปหาหลวงปู่มั่นไง หลวงปู่มั่นท่านสอนเลย

"มหา มหาท่านเรียนถึงมหามานะ มหา สิ่งที่เรียนมา บาลีนั่น ที่เรียนมาเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นตัวแทนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยอดเยี่ยมดีงามมาก ต้องเทิดใส่ศีรษะไว้ ลั่นไว้ในลิ้นชักสมอง อย่าให้ออกมา แล้วพยายามประพฤติปฏิบัติไป ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมาแล้ว มันจะเป็นอันเดียวเลย ถ้ามันเป็นจริง"

แต่เด็กพิเศษมันไม่มีกิเลส มันจะเป็นจริงตรงไหน มันไม่จริงของมันเห็นไหม

เวลาหลวงปู่มั่นท่านสอน สอนบอกว่า ถ้ามันประพฤติปฏิบัติไปมันจะเตะ มันจะถีบกัน มันจะขัด มันจะแย้งกัน มันจะจินตนาการ มันจะเพ้อเจ้อ แล้วคาดหมาย ปฏิบัติธรรมโดยคาดโดยหมาย แล้วการโดยคาดโดยหมาย ไม่มีจุดใดเป็นความจริง ไม่มีจุดใดแดนใดที่เป็นการเห็นกิเลส เป็นการชำระล้างกิเลส เป็นการมีมรรคมีผลขึ้นมาในใจมันไม่มี เพราะอะไร

มันไม่มีเหตุมีผล มันไม่มีที่มาที่ไป เวลามันไปมันถึงเลื่อนลอยไง พอเลื่อนลอยแล้วก็พลิกแพลง นี่ไง ก็ชวนเชื่อ เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ สมาธิชวนเชื่อๆ แล้วพยายามจะชวนเชื่อให้เขาเชื่อนะ แล้วบังคับให้เขาทำตามด้วยนะ บังคับทำตาม ทำตามไปไหน

ตามไปเป็นอภิญญา ตามไปสิ่งที่เป็นตรรกะ มันเป็นตรรกะ เป็นการคาดหมาย มันเอาความจริงมาจากไหน มันไม่มีความจริงเลยเพราะอะไร

เพราะมันไม่เห็นจริงไง เพราะมันเป็นมนุษย์พิเศษ เกิดมาไม่มีกิเลสแล้วไง กิเลสไม่มี แล้วมาศึกษามาเล่าเรียน แล้วเล่าเรียนไว้เพื่ออบรมบ่มเพาะให้คนอื่นเป็นเหมือนเรา แล้วคนที่เขาเกิดมาเขาไม่มีกิเลสเหมือนกันใช่ไหม เขาต้องลืมตาอย่างนั้นเลยหรือ

ลืมตากับหลับตาไม่มีผลในการปฏิบัติ มันอยู่ที่จริตนิสัย จริตนิสัยของคนเห็นไหม คนเดินจงกรมส่วนใหญ่เดินจงกรม เขาก็ลืมตาทั้งนั้น คนนั่งสมาธิเขาก็ลืมตาของเขาได้ แต่เขาหลับตาก็ได้ การหลับตาลืมตามันเป็นแค่กิริยา

แต่ถ้ามันจะเป็นความสงบ สงบจากจิต ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธิสงบมากสงบน้อยแค่ไหน ถ้ามันสงบมากขึ้นมาก็มีความสุขมากไง

เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีความทุกข์ความยาก เวลากิเลสมันเพ่นมันพ่าน กิเลสมันดิ้นมันรนขึ้นมา มันฉุดกระชากลากหัวใจไปทั้งสิ้น กรรมฐานม้วนเสื่อ กรรมฐานม้วนเสื่อ เพราะอะไร เคยทำความสงบได้ก็คิดว่านี่เป็นมรรคเป็นผล

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ความสงบระงับคิดว่าเป็นมรรคเป็นผลไง เวลามันเสื่อมไปแล้วไง มันเร่ามันร้อนไง สิ่งที่เขาอยู่กันไม่ได้ในพระพุทธศาสนา เขาอยู่กันไม่ได้ด้วยที่ไม่มีครูบาอาจารย์ ด้วยที่ไม่มีใครคอยควบคุมดูแล ไม่มีใครคุ้มครอง

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่าน ท่านทำเห็นไหม หลวงตาพระมหาบัวท่านยืนยันว่า หลวงปู่มั่นเป็นโรงงานที่ยิ่งใหญ่ โรงงานผลิตพระอรหันต์ โรงงานสร้างธรรม

ทายาท แล้วธรรมทายาทขึ้นมา การสร้างธรรมทายาทมันมีแบบอย่าง พอมีแบบอย่างผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมาแล้วมันเป็นแบบอย่างเดียวกัน

ถ้าเป็นแบบอย่างเดียวกัน มรรค ๔ ผล ๔ ไง ถ้ามันเป็นแบบอย่างเดียวกัน มันไม่ขัดไม่แย้งกัน มันจะขัดมันจะแย้งกันตั้งแต่ว่าผู้ที่มีคุณธรรมน้อย คิดว่าให้คะแนนตัวเองมากเกินไป มันผิดพลาด ผิดพลาดตรงนั้น ถ้าผิดพลาดตรงนั้นมีครูบาอาจารย์ท่านก็อบรมสั่งสอน ท่านก็แก้ไข จิตแก้จิตๆ

หลวงปู่มั่นท่านทำของท่านมาก่อน ท่านเอาชนะกิเลสของท่านมาก่อน ท่านรู้ของท่านทั้งสิ้น ฉะนั้น สิ่งที่เป็นจริงมันเป็นจริง นี่ผลของวัฏฏะ พระอรหันต์ก็เป็นพระอรหันต์จริงๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสิ้นกิเลส เวลานิพพานไปแล้วไม่มีมาเกิดอีกหรอก ไม่มี!

แต่ที่ว่า “เราไม่มีกิเลส เรามาเกิดอีก” มันก็เหมือนไก่ไง ไก่ ไก่มันต้องผสมพันธุ์ ผสมพันธุ์แล้วถ้ามันมีเชื้อมันก็จะฟักออกมาเป็นไก่ได้ ไก่ถ้ามันไม่ได้ผสมพันธุ์ มันไข่ มันเป็นไข่ลม ไข่ลมนะ ฟักไม่เป็นตัวหรอก ฟักอย่างไรก็ฟักไม่ได้

เวลาครูบาอาจารย์ของเรานี่ไก่ป่าๆ เวลาไก่ป่าขึ้นมา มันเข้มมันแข็งของมัน เวลาไก่ป่าเห็นไหม ไก่ป่ามันผสมพันธุ์อยู่ในป่า มันเลี้ยงฝูงของมัน เลี้ยงลูกของมันจนเติบโตขึ้นมาอยู่ในป่าในเขา มันทนต่อโรค มันต้องแสวงหา หาอยู่หากินของมัน นี่ไก่ป่า

ไก่บ้านๆ ไก่บ้านเขาเลี้ยงดู เขาฟูมฟักขึ้นมา เขาต้องการเนื้อมัน เขาผสมพันธุ์ขึ้นมาให้มันเติบโตเร็ว ต้านทานโรคให้มัน มันอ่อนแอ มันต้านทานโรคไม่เหมือนไก่ป่า การหาอยู่หากินถ้าไม่มีใครเลี้ยงดูมัน มันอยู่ไม่ได้ มันตาย ถ้ามันแสวงหาๆ แสวงหา มันปรับปรุงไปจากถ้าไก่ป่ามันไม่มีเจ้าของดูแลมัน มันก็ต้องพยายามปรับปรุงตัวมัน จนเป็นไก่ป่าจนได้ นี่ไก่ป่าๆ

ไอ้ไก่ไข่ลมนี่ซี่ มันเป็นไข่ลม แล้วมันฟักออกมาเป็นตัว ก็เราไม่มีกิเลสไง ไม่มีกิเลส ไข่ไม่ได้ผสมพันธุ์ ไข่ลมมันฟักเป็นตัวได้อย่างไร แต่ของเขา เขาว่าเขาเป็นไก่ไข่ลมนะ ไก่ไข่ลมมันก็ไก่พวกกระเบื้องเขาไปบูชาถวายตามศาลเจ้า ศาลเจ้านั่นไก่ไข่ลม มันไม่มีชีวิตหรอก เหมือนกัน พอมันเป็นไก่ไข่ลมเห็นไหม

ไก่ ไก่ป่ามันต้องหาอยู่หากินนะ มันต้องพยายามรักษาชีวิตไว้ เพราะมันมีสัตว์นักล่า แล้วมันมีมนุษย์ที่พยายามล่าสัตว์ เขาหลบเขาหลีกเพื่อชีวิตของเขา หาอยู่หากินขึ้นมา เขาหลบหลีก ถ้าไปเจอคนล่ามันก็ต้องหนี แล้วหนีขึ้นมามันหนีเอาตัวรอดให้ได้ ไก่ที่มีชีวิต ไก่ที่เป็นไก่ป่ามันมีความทรหดอดทน ทนโรคทนต่างๆ ด้วยคุณสมบัติของมัน ด้วยสายพันธุ์ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน พระกรรมฐานๆ มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นแบบอย่าง มีครูบาอาจารย์ท่านเป็นแบบอย่าง เรามีสายพันธุ์ สายพันธุ์พระกรรมฐาน

ไก่บ้านๆ เขาก็ศึกษาๆ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อจะมีองค์ความรู้ๆ ไง มันอ่อนแอ มันไม่

เหมือนกรรมฐานที่ธุดงค์ ที่ผ่านวิกฤติของชีวิต ที่ผ่านอำนาจวาสนาบารมีต่างๆ เพื่อพิสูจน์บารมี พิสูจน์หัวใจของตน แล้วค้นคว้าหากิเลสตัณหาความทะยานอยาก มีการกระทำให้เป็นความจริงขึ้นมา

ไก่ไข่ลมมันไม่มีชีวิต ตั้งไว้มันก็เสียหาย ก็เป็นการหลับตาลืมตา หลับตาลืมตาอยู่อย่างนั้น มันไม่ได้จิกข้าวจิกแมลงจิกอะไรกินเข้ากระเพาะเลย เพราะอะไร

นี่ไง หลับตาลืมตา มันเกี่ยวอะไรกัน โฆษณาชวนเชื่อไง ชวนเชื่อไปเรื่อย ไก่มันต้องหาอยู่หากินนะ ไก่ถ้าสายพันธุ์ของมัน มันจะดำรงพันธุ์ของมันนะ มันมีฝูงของมัน มันการกระทำของมันไง ถ้าไก่บ้านเขาก็ศึกษาไป ศึกษาสักแต่ว่าเป็นความรู้ๆ ไง แต่ไข่ไก่ลมเนี่ยสิ หลับตาลืมตานะ จะเป็นไก่ป่าก็ไม่ได้เป็น

เพราะเวลาไก่ป่าเห็นไหม เขาทำความสงบใจเข้ามา ถ้าเป็นสมาธิสัมมาสมาธิ ถ้าทำสมาธิขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใจสงบระงับแล้วมันมีความสุขนะ

ทุกข์คืออริยสัจ ทุกข์คือความจริง **ชาติปิ ทุกฺขา** การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ชีวิตมีความทุกข์มันเป็นอริยสัจอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครเคยรู้จักทุกข์และเห็นทุกข์เลย ได้แต่ขี้ทุกข์ ขี้ทุกข์ หมายความว่า กิเลสมันขับถ่ายแล้วให้เราทุกข์ร้อนอยู่นี่ไง

สังคมไทยๆ เห็นไหม ชาวพุทธ ชาวพุทธที่ทะเบียนบ้านเขาบ่นว่าทุกข์ว่ายากนะ แต่ทุกข์ยากเพราะการหาอยู่หากิน การหาอยู่หากินมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แค่เขาหาปัจจัย

เครื่องอาศัยเขาก็ทุกข์ก็ร้อน แล้วก็บ่นว่าทุกข์ๆ แล้วไม่ไปไหนนะ ชอบ พอใจกับยศถาบรรดาศักดิ์ โลกธรรม ๘ บ่นอยู่อย่างนั้น ก็ชอบอยู่อย่างนั้น นี่พูดถึง มันเป็นประจำธาตุขันธ์ ประจำชีวิต แต่เขาไม่มีอำนาจวาสนาไง

เวลาไก่ป่า ครูบาอาจารย์ท่านสอนไง ทำความสงบใจเข้ามาก่อน ทำความสงบใจเข้ามาก่อนเพราะชีวิตมันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากเห็นไหม ด้วยสัญญาอารมณ์ สัญญาอารมณ์เราก็มองอยู่แล้วว่าทางโลกที่มันเจริญ ทางโลกที่มันอุดมสมบูรณ์ที่มันสะดวกสบาย ไอ้นั่นก็จะเป็นความสุข ถ้าเป็นความสุขขึ้นมาแล้วมันก็จะทำให้ประมาทกับชีวิต แล้วพอประมาทกับชีวิต กิเลสมันก็หลอกมันก็หลอน นี่กิเลสไง

ไอ้ไก่ไข่ลมไม่มีชีวิต มันบอกมันไม่มีกิเลส เวลากิเลสมันปลิ้นมันปล้อน มันหลอกมันลวงในหัวใจไง มันหลอกมันลวงในหัวใจมันว่านู่นก็จะสุข นู่นก็จะสบาย นู่นก็จะดี ไปที่นั่นแล้วมันจะภาวนาดี มันหลอกมันลวงอยู่อย่างนั้น แล้วมันหลอกมันลวงอยู่อย่างนั้นแล้วยังตามมันไปๆ ไง

เวลาตามมันไปขึ้นมา มันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากกับชีวิต มันทุกข์มันยากมาก กิเลสมันคายพิษออกมาในใจ มันทุกข์มันยากทั้งสิ้น เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมาทั้งสิ้น สิ่งผู้ที่ปฏิบัติใหม่ๆ พระบวชใหม่ๆ สิ่งที่ทนได้ยากคือทนคำสั่งสอน คำสั่งสอนเห็นไหม เพราะกิเลสมันดิบๆ กิเลสมันพอกพูนในหัวใจไง

คนเกิดมามีอวิชชา คนเกิดมามีกิเลส ไม่ใช่คนไม่มีกิเลสแล้วเกิด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เวลาท่านนิพพานไปแล้วไม่มาเกิดหรอก ไม่มี พระอรหันต์ไม่เกิด ถ้าเกิดไม่ใช่พระอรหันต์ เพราะเป็นพระอรหันต์ต้องทำลายอวิชชา อวิชชาคือความหลง แล้วมันมีวิชชา มันมีวิวัฏฏะ ออกจากวัฏฏะ มันจะกลับมาวัฏฏะได้อีกอย่างไร ถ้าเป็นพระอรหันต์

แต่นี่เขาบอก “เขาไม่มีกิเลส เขามาเกิด” เกิดนั่นล่ะอวิชชา เกิดอวิชชาเต็มหัวใจอยู่แล้ว ไม่มีอวิชชามาเกิดไม่ได้ เพราะมันไม่รู้ มันเผลอ มันมาเกิด เวลาเกิดขึ้นมาแล้วมันทุกข์มันยากไง เวลามันทุกข์มันยากด้วยที่ไม่มีสติ ไม่มีปัญญา ไม่มีวาสนาเลย ถึงบอกว่าหลับตาลืมตา หลับตาลืมตา สมาธิยังไม่รู้จัก จิตของตนยังหาไม่เป็น จิตของตนยังหาจิตของตนไม่ได้

จิตแก้จิต จิตแก้จิต แล้วจิตแก้จิตแล้วพอจะแก้แล้ว มรรค ๔ ผล ๔ นะ เริ่มต้นวิปัสสนา โอ้โฮ! งานมันอีกมากมายมหาศาล สติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา ปัญญาญาณ

โอ้โฮ! เขาละเอียด โอ้ย! ท่องจำจนสมุดเน่า แล้วมันเรื่องสัญญาอารมณ์ สายตาแล้วจดในหนังสือ แล้วตรรกะเท่านั้น ตรรกะคิดใคร่ครวญไป แล้วมันพลิกมันแพลงเพราะอะไร

เพราะมันมีหยาบมีละเอียด อารมณ์ดีคิดได้ดี อารมณ์ขุ่นมัวคิดไม่ได้ หลับตาลืมตาอีกต่างหาก สมาธิชวนเชื่อ ชวนเชื่อชักนำให้คนหลงผิด เสียดายการเกิดเป็นมนุษย์

การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามันมีอำนาจวาสนา มันทำตามสัจจะความจริง สัจจะความจริงเห็นไหม คนเราก็มีความทุกข์ความยากอยู่แล้ว แล้วเวลากิเลสมันขี้รดในหัวใจทุกข์ยากมาก เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมาเห็นไหม เวลามาบวชเป็นพระ ฆราวาส ฆราวาสมาบวชเป็นพระเป็นนวกะ นวกะสิ่งที่ทนได้ยากคือทนคำสั่งสอนได้ยาก

ยิ่งครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านยิ่งเข้มข้นเข้มงวด เพราะท่านเห็นภัยของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ท่านเห็นภัยของคนเกิด คนเกิดต้องมีกิเลส ถ้ากิเลส กิเลสมันมีลูกมีหลาน พญามารไง มีนางตัณหา นางอรดีไง เรือน ๓ หลังไง มีลูกมีหลานไง แล้วลูกหลานแค่มันยั้วเยี้ยๆ ในหัวใจ ไปไหนไม่รอดหรอกๆ แล้วถ้าไปไหนไม่รอดแล้วจะทำอย่างไรๆ

ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ คำว่า "เครื่องอยู่" ใจอยู่ที่ไหน จิตมันอยู่ที่ไหน แล้วเวลาจิตมันส่งออกๆ ไป ส่งออกไป ๓ โลกธาตุ คิดร้อยแปด เรื่องบ้าบอคอแตก ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ศึกษาโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เวลาศึกษามาถ้าไม่พอใจบอกว่า อันนี้อรชุนมันแต่งมา ถ้ามันพอใจบอกว่าอันนี้พอใจ พอใจคือความชอบเฉยๆ นะ มันยังไม่ได้เกิดปรากฏขึ้นมาจากจิตเลย เพราะมันยังไม่เห็นจิตของมัน

ถ้าเห็นจิตของมัน นี่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาก่อน เวลาท่านล้มลุกคลุกคลานมา เวลา

หลวงปู่เสาร์ท่านเอาหลวงปู่มั่นออกวิเวก ออกปฏิบัติ ออกธุดงค์ครั้งแรก เขาดูถูกเหยียดหยาม เขาไม่เชื่อไม่ถือศรัทธาเลย แล้วท่านก็ไม่ได้ให้ใครเชื่อถือให้ใครศรัทธา ท่านต้องการค้นหาหัวใจของท่านให้เจอ แล้วท่านค้นหาวิธีการของท่านด้วยการกระทำของท่านไง คือการกระทำ คือภาคปฏิบัติไง เวลาปฏิบัติแล้วมันยังล้มลุกคลุกคลานขึ้นมา ถ้ามันจะลึกซึ้งกว่านี้ได้มากน้อยขนาดไหนไง ก็มาปรึกษากับเจ้าคุณอุบาลีฯ ไง

เวลาเจ้าคุณอุบาลีฯ เป็นนักปราชญ์ในภาคปฏิบัติ ในธรรมและวินัย ธรรมวินัยขึ้นมาภาคปฏิบัติกับภาคปริยัติทดสอบด้วยกัน ค้นคว้าแสวงหาด้วยกัน แล้วเวลาค้นคว้าแสวงหาด้วยกันจิตสงบแล้ว ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้หรือไม่ได้ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาแล้วเห็นกาย เห็นกายพิจารณากายไปแล้ว เอ้อ! มันต้องอย่างนี้สิ มันต้องอย่างนี้สิ มันต้องอย่างนี้สิเพราะอะไร

ทำความสงบของใจเป็นสมาธิ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา คือจิตเห็นอาการของจิต เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เวลาเห็นจิต เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นตามความจริง เพราะการเห็นจิต เห็นกายตามความจริง นั้นคือภาคของปัญญา

เวลาปัญญา ปัญญามันเกิดมาจากไหน ปัญญามันเกิดจากจิตที่เป็นสัมมาสมาธิ สมาธิมันมีสัมมากับมิจฉา มันมีถูกหรือผิดเวลามันผิดขึ้นมานั่นคือความโลภ ความโกรธ ความหลง มันครอบมันงำ ไอ้หลับตาลืมตาไม่เกี่ยว หลับตาลืมตาไม่มีผลกับสมาธิ

ไม่มีผลกับการปฏิบัติ ไม่มี ถ้ามันจะมีผล ก็มีผลแบบมิจฉา กับสัมมา ผิดกับถูก

แล้วทำขึ้นมาแล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ตามเป็นจริงหรือไม่ ถ้าไม่ใช่สมาธิชวนเชื่อ ตัวเองไม่มีกิเลสมาไง ไม่มีกิเลสเลยมาเกิด เกิดมาสร้างบารมีก็เลยหลับตาลืมตา แล้วก็เลยบังคับเขาทั้งหมดเลย ให้เถ่ออยู่อย่างนั้น แล้วลืมตามีประโยชน์ด้วย เดินจงกรมเข้ามานะ เก็บหญ้าเก็บแมลง โอ้โฮ! มันเป็นภาคปฏิบัติ

ภาคปฏิบัตินะ เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัตินะ เวลาเกิดโสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค ปัญญามันหมุนติ้วๆ ธรรมจักร ธรรมจักรที่มันหมุนแล้ว จักรที่มันเคลื่อนที่ ศีล สมาธิ ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา

โดยธรรมชาติของกิเลสมันเป็นกงจักร มันกงจักร มันทำลายทั้งสิ้น ทำลายทั้งตัวเราเอง ทำลายทั้งหมู่คณะ ทำลายทั้งสิ่งที่มันไปยึดเหนี่ยว ไปยึดมั่นถือมั่น ทำลายทั้งสิ้น ต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ดับกงจักรนั้นให้ได้ก่อน

ถ้าดับกงจักรได้ ถ้ามันถูกต้องดีงาม เป็นสัมมาสมาธิ เป็นสัมมาทิฏฐิ มันก็สงบร่มเย็นเข้ามา ถ้าอำนาจวาสนามันไม่มี เวลาทำแล้วมันร่มเย็นขึ้นมาไม่ได้ สักแต่ว่า สักแต่ว่า มันเข้ามาไม่ได้หรอก สักแต่ว่า สักแต่ว่า มันอยู่ข้างนอกไง จิตมันไม่กลับเข้าสู่คูหาของมัน จิตมันไม่เข้ามาสู่ตัวของจิต

จิตเข้ามาสู่ตัวของจิตนะ นี่สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ การยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ด้วยปัญญา ปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ

ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิ ปัญญาเกิดเป็นสัญญาทั้งสิ้น สัญญาคือความจำได้หมายรู้ แล้วถ้าเป็นปุถุชนสังขารความคิดก็ความคิดของกิเลสไง ความคิดของสมาธิชวนเชื่อไง สมาธิชวนเชื่อ ลืมตาให้ชวนเชื่อ ท่องบ่น ท่องจรณะ ๑๕ ๒๐ ๓๐ ขึ้นมาแล้วกิเลสมันอาย กิเลสจะไม่เข้ามาใกล้ อ้าว! ก็ท่านไม่มีกิเลส มันก็เป็นอย่างนั้นสิ แต่คนอื่นเขามีกิเลส คนอื่นเขามีกิเลส

กิเลสเห็นไหม กิเลสมันปลิ้นมันปล้อน มันหลอกมันลวง แล้วไอ้คนอื่นที่มาปฏิบัติ เกิดมาไม่มีกิเลสเหมือนกันใช่ไหม ไม่มีกิเลสถึงมาเกิดใช่ไหม แล้วพอมันไม่มีขึ้นมา แล้วมันก็ราบรื่นไปหมดเลย ลืมตาแล้วมันพลิกมันแพลงรู้แจ้งเห็นจริงไปหมด แล้วท่องบ่นเอานะ ศึกษาค้นคว้าแล้วกิเลสมันอาย กิเลสมันไม่เข้าใกล้

ไม่เคยเห็นกิเลสเลย ไม่เคยเห็นจิตเห็นอาการของจิต จิตไม่เคยเห็นสัจจะความจริงขึ้นเลย มันก็เลยเป็นการชวนเชื่อ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อนะ

ทางโลกเขา ฝ่ายประชาสัมพันธ์ๆ ไง เขาบอกว่าด้อยประชาสัมพันธ์ สินค้าถ้าไม่มีคุณภาพ ประชาสัมพันธ์อย่างไรมันก็ได้รอบเดียวเท่านั้น รอบสองไม่มีใครมาสนใจหรอก เพราะมันต้องมีคุณค่าในทางสินค้านั้น การโฆษณานั้น การทำนั้น มันถึงจะเป็นผล

แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไม่เคยโฆษณา ท่านให้เป็นสัจจะให้เป็นความจริง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วเทศนาว่าการแล้ว พระอรหันต์ ๖๐ องค์ เธอกับเราพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ มันไม่ติดไม่ข้อง ไม่ต้องการอะไรเลย มันเป็นเมตตาธรรม มันเป็นกรุณาธรรม เมตตากรุณาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ รื้อสัตว์ขนสัตว์ พุทธกิจ ๕ ไม่มีเวลาส่วนตัวเลย เพื่อประโยชน์กับ ๓ โลกธาตุ

มันจะไปโฆษณาชวนเชื่อมาจากไหน มันไม่มีการโฆษณาชวนเชื่อ มันเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นสัจจะ เป็นอริยสัจ สัจจะความจริงไง เป็นพระโสดาบันไปไม่ลูบคลำในศีลแล้ว ไม่ถือมงคลตื่นข่าว จะลงต่อธรรมะ ลงต่อธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีการขัด ไม่มีการแย้ง ไม่มีการเย่อ ไม่มีการหยิ่ง ไม่มีการจองหองพองขน กิเลสอย่างละเอียดมันมีแต่มาทิ่มตำหัวใจ แต่คุณธรรมของพระโสดาบันมันเคารพบูชา เพราะอะไร เพราะไม่ลูบคลำไง มันจริงจังไง

เราเป็นปุถุชนคนหนา เราถึงจับจดไง เราทำสิ่งใดไม่เป็นชิ้นเป็นอัน จับแล้วจับเล่า จับแล้วปล่อย ปล่อยแล้วจับ จับแล้วเคลื่อนย้าย เคลื่อนไปไว้ตรงนั้น ไม่เคยทำได้ให้มันเป็นชิ้นเป็นอันทำสัมมาสมาธิได้นี่ปุถุชนเป็นกัลยาณชนไง ถ้าเป็นกัลยาณชนมันเป็นที่จิตไง จะหลับตาจะลืมตา ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิทำให้มันถูกต้องดีงามขึ้นมา เป็นสมาธิก็คือสมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

แล้วพอเป็นสมาธิแล้ว "โอ้โฮ! นิพพานเป็นอย่างนี้เอง" นิพพานที่ไหน คนมันอ่อนด้อย ปัญญามันอ่อนด้อยไง พอไปเห็นความเวิ้งว้าง เห็นสัญญาอารมณ์ อารมณ์ว่างเท่านั้น มันยังไม่เป็นจริงไง

มันต้องบริกรรมมากเข้าไป บริกรรมละเอียดเข้าไป จนมันเป็นตัวพุทโธเอง พุทโธๆๆ ทีแรกมันก็ขัดมันก็แย้ง มันคิดแล้วมันก็แฉลบไปนู่น แฉลบไปนี่ แต่ถ้ามีวาสนานะ เราพยายามของเรา เราทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่าให้ความโลภอยากให้มันเป็นไง อย่าให้ความโกรธโทสะว่า เราทำแล้วไม่ได้เลย อย่าให้ความหลง หลงในอารมณ์ของตัวเองนะ

ความโลภ ความโกรธ ความหลง กิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันพลิกมันแพลง มันทำให้สมาธิเป็นสมาธิไม่ได้ไง มันไม่มีหลับตาลืมตาหรอก มันมีกิเลส กิเลสคอยปลิ้นคอยปล้อน คอยหลอกคอยลวง หลอกลวงศากยบุตรนี่แหละ หลอกลวงชาวพุทธนี่แหละ หลอกลวงพระด้วย พระปฏิบัตินี่กิเลสมันหลอก หลอกให้หลงให้ใหล หลอกให้พลิกให้แพลง หลอกให้ถอยหน้าถอยหลัง หลอกให้เป็นกรรมฐานม้วนเสื่อ

กิเลสมันหลอกทั้งนั้น มันเกี่ยวอะไรกับหลับตาลืมตา ลืมตากิเลสก็หลอก หลับตากิเลสก็หลอก แต่ถ้ามีสติปัญญาของเราเท่าทันมัน พุทโธๆๆ พุทโธด้วยอำนาจวาสนา ด้วยการปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ปฏิบัติเห็นไหม ที่หลวงปู่มั่นบอกว่าสิ่งนี้ศึกษามาแล้วใส่ไว้ในลิ้นชักสมอง อย่าให้มันออกมา อย่าปฏิบัติด้วยการเทียบการเคียง อย่าปฏิบัติด้วยเราทำสมบูรณ์แบบแล้ว อย่าปฏิบัติว่าเราทำตามตำรา ตำราบอกไว้อย่างนี้เลย สอนพระอรหันต์มากมายมหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการพระอรหันต์เต็มไปหมดเลย เทวดาสิ้นกิเลส นั่นท่านสอนเทวดาเทวดามีอำนาจวาสนา เทวดาใช้สติปัญญาแทงทะลุกิเลสในใจของตนได้

ท่านแสดงให้พระฟัง พระที่มีวาสนาขึ้นมา ด้วยสติ ด้วยปัญญา ด้วยการค้นคว้า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปฟังพระอัสสชิทีเดียวเห็นไหม ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ท่านย้อนกลับไปที่เหตุ ย้อนกลับไปที่ต้นเหตุ ย้อนกลับไปที่จิตใต้สำนึก ย้อนกลับไปที่กิเลสมันเกิด แทงทะลุมีดวงตาเห็นธรรม

เวลามันเป็นจริง มันเป็นจริงจากการกระทำ มันเป็นจริงจากหัวใจดวงนั้น มันไม่เป็นจริงว่า “เราไม่มีกิเลส เราเกิดมาสร้างบารมี ถ้าเกิดมาแล้วให้ลืมตา จรณะ ๑๕ รู้เท่าทันสัมผัสรู้เท่าทันทั้งสิ้น กิเลสมันอายไปเลย กิเลสมันไม่กล้าเข้ามาหาเราเลย” ไร้สาระ สมาธิชวนเชื่อ ชวนเชื่อได้แต่คนที่ด้อยปัญญาชวนเชื่อแต่ผู้ที่ไม่มีวาสนา

คนที่มีวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนกาลามสูตร หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอน ท่านอบรมบ่มเพาะให้ทำตาม หลวงปู่เสาร์ท่านบอกปฏิบัติให้มันดู มันยังไม่เอาเลย

ปฏิบัติให้มันดูให้มันทำ ปฏิบัติให้มันดูให้เป็นปัจจัตตังเป็นสันทิฏฐิโก เป็นการกระทำของเขาเลย นี่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านท้าทาย หลวงตาพระมหาบัวท่านท้าหมดล่ะ พระออกไปวิเวก "ถ้าได้คุณธรรมมาสอนผมด้วยนะ ถ้าได้ความดีมาบอกผมด้วย"

มันห่างไกลกันมาก มันห่างไกลกับสัจจะความจริง

แล้วเวลาจะสิ้นกิเลสเห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมอยู่ที่ใจ ใจอันเดียวกัน สัจธรรม พระไตรปิฎกใน พระไตรปิฎกนอก พระไตรปิฎก ตู้พระไตรปิฎก เวลาพระไตรปิฎกใน สมาธิ สติ มีสติ มีปัญญา มีกำลังไขตู้พระไตรปิฎกในใจด้วยธรรมจักร ด้วยปัญญาญาณที่มันหมุน ด้วยปัญญาญาณ ศีล สมาธิ ปัญญา ด้วยมรรคด้วยผล มรรคสามัคคี สมุจเฉทปหาน ขณะจิตคือนิโรธ

"ไม่ต้องมีขณะ ขณะมันเรื่องของเขา เรื่องของเราไม่มีขณะก็ได้" รักกิเลสใช่ไหม เห็นกิเลสแล้วเป็นเพื่อนซี้สิ อยากอยู่กับกิเลสใช่ไหม มันเลยไม่มีขณะทำลายกิเลสไง

ถ้ามีขณะมันทำลายกิเลสแล้วไม่ต้องไปรักมัน มันตายแล้วถ้ากิเลสมันตาย มันตายต่อหน้า พอกิเลสตายต่อหน้าอยากได้กิเลสไหมล่ะ กิเลสมันตาย นั่นน่ะ ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ รู้ว่ามันตายด้วย พลิกศพ จัดการศพ จบสิ้น เวลาถ้ามันเป็นจริงนะ

ถ้ามันไม่เป็นจริงมันเป็นการชวนเชื่อ การโฆษณาชวนเชื่อ ไม่มีเนื้อหาสาระเลย เขาคิดอะไรได้ เขาหวังผลประโยชน์ของเขา เขาก็โฆษณาแบบนั้น แล้วพอโฆษณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า คนรู้ทันเขา

ก็พลิกไปเรื่อย ถึงคำพูดไม่อยู่กับร่องกับรอยไง เดี๋ยวพลิกเป็นอย่างนู้น เดี๋ยวพลิกเป็นอย่างนี้ พลิกเป็นอย่างนั้น

พริกเขาเอาไว้ใส่ต้มยำ พริกเขาเอาไว้แก้เวลาหายใจไม่ออก ฉันแล้วมันจมูกโล่ง พริกมันเผ็ด เขาไม่ใช่พลิกแพลง ไม่พลิกแพลงพลิกให้เข้ากับกิเลสของตน พลิกเพื่อโฆษณาชวนเชื่อ พลิกเพื่อให้เขาเชื่อถือศรัทธา แล้วบ่นด้วยนะ "เขาไม่เชื่อเรา เขาไม่เชื่อเรา"

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไม่เคยพูดเลย แล้วไม่ให้เชื่อด้วย แล้วเวลาท่านพูด ท่านปิดด้วย อะไรที่เป็นสิ่งที่สำคัญๆ ข้าม

"กิเลสมันร้ายนัก มันจำแล้วมันไปสร้างภาพ ยิ่งรู้มาก ยิ่งปฏิบัติยาก ยิ่งรู้วิธีการมากยิ่งกิเลสไปพลิกไปแพลง"

แล้วนี่ขนาดว่าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ท่านยังไม่อยากให้กิเลสมันได้ข้อมูลไปหลอกคนอื่นเลย

แต่ถ้าเป็นจริงๆ ท่านท้าเลย "เห็นจริงหรือเปล่า เป็นจริงหรือเปล่า" แล้วพระกรรมฐานเวลาครูบาอาจารย์เวลาท่านแสดงธรรม สิ่งที่รู้ได้แสดงธรรมนี่จบแล้ว

นี่วกไปวนมา ชักหน้าเข้าถอยหน้าถอยหลัง ไม่มีสูงไม่มีต่ำ ไม่มีหนักไม่มีเบา ไม่มีเวลาลงแรง เวลากิเลสมันดื้อมันดึงเต็มที่ ม้าถ้ามันคึกมันคะนองไม่ให้มันกิน เต็มที่ไปกับมัน เวลามันอบรมบ่มเพาะจนมันเชื่อมันฟังแล้ว ให้มันกินพอประมาณ แล้วเรารักษาของมันไปไง

ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นความจริงในหัวใจนั้น ถ้ามันไม่มีความจริงสิ่งใดเลย โฆษณาชวนเชื่อ แล้วเขาไม่เชื่อก็เดือดร้อนนะ ครูบาอาจารย์ท่านไม่เดือดร้อนหรอก ท่านต้องการปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก

ไม่รู้พูดไม่ได้ ไม่รู้ถามไม่ได้

ไอ้คนถาม ถามผิดๆ ถูกๆ ถามแบบจินตนาการ ถามแบบสัญญา ถามแบบอ่านหนังสือมา ไม่ได้ถามแบบประสบการณ์ว่าจิตมันลงอย่างไรเลย

เวลาจิตมันลงแล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันรู้อะไร มันเห็นอะไร เวลาสมุจเฉทปหานไปแล้วมันเหลืออะไร เหลือแค่ไหน แล้วอะไรที่มันขาด อะไรที่มันตาย แล้วอะไรที่มันเหลือ มันไม่มีหลับตาลืมตาหรอก เขามีเหตุมีผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุคือการชำระล้างกิเลส เหตุคือการฆ่ากิเลส

แต่ถ้าทำสมาธิไม่เป็นไม่มีเหตุนี่โลกียปัญญาไง มันเป็นเรื่องโลกๆ เป็นเรื่องตรรกะ เป็นเรื่องสมุดดินสอ เป็นเรื่องการค้นคว้า มันเป็นเรื่องการโฆษณาชวนเชื่อ เป็นเรื่องเด็กพิเศษ เป็นเรื่องคนที่ไม่มีกิเลสมาเกิด มันขัดมันแย้งกับธรรมะทั้งสิ้น ไม่มีกิเลสเกิดไม่ได้ ไม่มีกิเลสเกิดไม่ได้

คนที่เกิดมีกิเลสทั้งนั้น ที่เกิดมานี้ **ชาติปิ ทุกฺขา** ชาติ การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เกิดมาเป็นคนบอกไม่มีกิเลส แล้วไม่รู้จักกิเลส แล้วไม่เห็นกิเลสด้วย ที่สอนอยู่นี่ก็ยังไม่เห็นกิเลส มีแต่หลับตาลืมตา กิเลสเป็นอย่างไรไม่รู้นะ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านรู้หมดล่ะ ไอ้ที่แสดงออกนั้น มันแค่มารยา มารยาของลูกหลานเท่านั้น หลวงปู่มั่นท่านพูดประจำ นักปฏิบัติส่วนใหญ่แล้วปฏิบัติไปจำนนกับอวิชชาทั้งสิ้น

อุปกิเลส กิเลสหยาบๆ กับอุปกิเลส กิเลสละเอียด กิเลสตัวสุดท้าย เวลาปฏิบัติไปแล้วไปยอมจำนนกับอวิชชาทั้งสิ้น อวิชชาเกิดที่ฐีติจิต ฐีติจิตคือจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้ามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีกิเลสทั้งสิ้น บอกไม่มีกิเลส แต่มันเกิดมาเป็นคน แล้วก็เป็นไก่ไข่ลม ไก่ที่ไม่มีชีวิต

แต่เวลาครูบาอาจารย์เรา ไก่ป่า ไก่ป่าที่มีการทนโรคที่เข้มแข็ง แล้วมีสติมีปัญญา พยายามค้นคว้าหาสัจจะหาความจริง โดยมีครูบาอาจารย์มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มีหลวงตาพระมหา-บัวเป็นผู้คุ้มครองดูแล ดูแลหัวใจนะ ดูแลในภาคปฏิบัติเขาดูแลที่หัวใจ พ่อแม่ครูจารย์ไม่ใช่ดูแลแบบโลก ลูบหน้าปะจมูก พวกมึง พวกกู พวกดี พวกชั่ว

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราไม่มีลูบหน้าปะจมูก การเกิดเป็นคนเท่านั้นพอ การเกิดเป็นคนเสมอกันด้วยความเป็นมนุษย์ แล้วมนุษย์ที่มีอำนาจวาสนา มีการประพฤติปฏิบัติ เวลามาบวชเป็นพระเป็นนักรบ รบกับกิเลสของตน แล้วกิเลสมันยิ่งใหญ่ กิเลสมันพลิกมันแพลง กิเลสมันร้ายนัก

หลวงตาท่านย้ำประจำ กิเลสในหัวใจคนน่ากลัวอย่างยิ่ง กิเลสในใจของผู้ที่ไม่มีกิเลสมาเกิดยิ่งน่ากลัวเป็นสองเท่า เพราะมันหลับตาและลืมตา เอวัง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน เพื่อความเป็นจริง เพื่อความเป็นอาชาไนยของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเป็นอาชาไนยเห็นไหม ไม่สนใจเรื่องปัจจัย ๔ ไม่สนใจทั้งสิ้น ไม่สนใจโลก แต่จะเอาหัวใจของตน แต่ แต่ก็อยู่กับโลกนี้

แล้วอยู่กับโลกขึ้นมาเห็นไหม ถึงมีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาให้การประพฤติปฏิบัติของเรา ให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตใจสงบระงับเข้ามานี่สัมมาสมาธิ สมาธิหยุดแล้วนิ่ง หยุดแล้วนิ่ง นี่สมาธิหยุดแล้วนิ่ง

๔

สมาธิหยุดนิ่ง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ

สัจธรรมเท่านั้น จะทำให้ชีวิตเราปลอดภัย ชีวิตรอดปลอดภัย เพราะสัจธรรม สัจธรรม ธรรมความจริงไง ถ้าหัวใจมันพ้นจากทุกข์แล้ว สรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นของอยู่ประจำโลก มันมีของมันอยู่อย่างนี้ แต่มันมีของมันอยู่อย่างนี้ขึ้นมาเห็นไหม มันเป็นข้อเท็จจริง มันเป็นข้อเท็จจริงในตัวของมันไง

แต่ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ จะรู้ได้อย่างไร จะรู้ได้อย่างไรว่า สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาตามข้อเท็จจริงนั้นมันเกิดขึ้นมาจากอะไร มันเกิดขึ้นมาจากกรรม จากการกระทำของตน แล้วถ้าการกระทำของตน คนที่มีบุญกุศลเขาก็จะทำคุณงามความดีของเขา ทำเพื่อประโยชน์กับเขา เขาก็ได้เกิดเห็นไหม เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมต่างๆ

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามีสติมีปัญญาทำคุณงามความดี นี่ไง เกิดเพราะกรรมดี กรรมดี

พาเกิดมันก็เรื่องหนึ่ง เกิดเพราะบาปอกุศลพาเกิดมันก็เรื่องหนึ่ง

เกิดเพราะบาปอกุศลพาเกิดเห็นไหม เกิดมาแล้ว ดูสิ นักล่าๆ อาหารของมันก็คือชีวิตของคนอื่นนั่นแหละ อาหารของมันก็คือชีวิตของสัตว์อื่นใช่ไหม มันเป็นนักล่าๆ มันก็ผูกเวรผูกกรรมกันมาต่อกัน เวลาผูกเวรผูกกรรมกันมาต่อกันเห็นไหม เวลาเกิดแต่ภพชาติใหม่มันก็ไปเกิดเป็นสัตว์เห็นไหม เป็นผลัดกันล่า ผลัดกันโดนล่า มันผลัดกันอยู่อย่างนั้น

มันเป็นเรื่อง มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง โดยข้อเท็จจริง แต่ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเชื่อ ไม่มีใครเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ไม่มีใครเชื่อว่าภพชาติมันมีอยู่จริง ไม่มีใครเชื่อ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านทำของท่านมา ท่านทำของท่านมาเห็นไหม ท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างบุญกุศลมา สร้างบุญกุศลมานะ การสร้างบุญกุศลมา สร้างคุณงามความดีมา ทำคุณงามความดีมันไปเตะตาไอ้พวกอกุศลทั้งสิ้น

ทำคุณงามความดีเห็นไหม ดูสิ เตมีย์ใบ้ๆ กษัตริย์เห็นไหม ตัดหู ตัดจมูก ตัดๆๆ ดูสิ มันจะใบ้จริงหรือเปล่า นี่ขันติบารมี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำคุณงามความดีๆ มันก็มีคู่ไง เวลาชูชก เทวทัตเห็นไหม มันเป็นคู่เวรคู่กรรมกันมา คำว่า "คู่เวรคู่กรรมกันมา" การสร้างสมอย่างนั้นมา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ทำคุณงามความดีมาๆ ความดีก็เป็นความดีวันยังค่ำนั่นแหละ แต่เป็นความดีประจำโลกไง ความดี

ประจำโลกความดีของวัฏฏะไง พระโพธิสัตว์สร้างคุณงามความดีขึ้นมา คุณงามความดีก็สิ่งที่ดีงามไง แต่มันไม่มีมรรคไม่มีผลไง มันไม่มีมรรคไม่มีผล เพราะมันไม่มีสติ ไม่มีปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญามันมีมรรคมีผลขึ้นมา เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระสุภัททะไปถามนะ "ศาสนาไหนก็ว่าดี ศาสนาไหนก็ว่าดี แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะว่าอย่างไร"

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "เธออย่าถามให้มากไปเลย" เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปี ค้นคว้ามาหมดแล้ว แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๓ โลกธาตุนี่สอนหมด เทวดา อินทร์ พรหม นี้เข้าใจทั้งหมด เข้าใจถึงกิเลสอวิชชาด้วย

เวลาอาสวักขยญาณจะทำลายพญามารคร่ำครวญร่ำร้อง "เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไปๆ" พ้นอยู่แล้ว พ้นเพราะด้วยบุญกุศลที่สร้างบุญกุศลมาขนาดนั้น แล้วสร้างสมบุญกุศลมา เห็นไหม ประพฤติปฏิบัติอยู่ ๖ ปี ๖ ปี ไปทดสอบกับเจ้าลัทธิต่างๆ วิธีการของแต่ละสำนัก วิธีการของคนอื่นทั้งหมดมา มันเป็นจริงเป็นจังหรือไม่ มันไม่มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมาเลย

เวลาจะเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมา ก็ด้วยอำนาจวาสนาของตนที่สร้างคุณงามความดีมา สร้างคุณงามความดีเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นพระโพธิสัตว์สร้างคุณงามความดีจนมีอำนาจวาสนาขนาดนั้น เวลาค้นคว้าขึ้นมา อาสวักขยญาณทำลายอวิชชา

พญามาร พญามารๆ นี่คร่ำครวญ นางตัณหา นางอรดี จะมากล่อมมาล่อไม่ได้ ไม่ได้ทั้งสิ้น เพราะอะไร นั่นมันเป็นลูกหลานของพญามาร พญามารนี่เจ้าวัฏจักร ไอ้นั่นความโลภ ความโกรธ ความหลง นางตัณหา นางอรดีต่างๆ นี่มาคร่ำมาครวญ มาเย้ามายวน

นั่นยิ่งไกลใหญ่เลย เพราะมันพิสูจน์จากสังคม พิสูจน์จากการประพฤติปฏิบัติของเจ้าลัทธิต่างๆ แล้วก็พิสูจน์จากอาสวักขยญาณในสัจจะความจริงในใจของตนที่ได้ชำระล้างห้ำหั่นจนครอบครัวของมารได้พังทลายไปในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจบกระบวนการทั้งหมด

แต่ท่านพูดมาก สุภัททะเห็นไหม เป็นผู้เป็นพราหมณ์ที่มีปัญญาขึ้นมา อวดดีอวดเก่ง ไปที่ไหนก็ไปเที่ยวต่อล้อต่อเถียงกับเขาว่าตัวมีปัญญา พอมีปัญญาขึ้นมาถึงที่สุดขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานคืนนี้ ถ้าไม่ได้ไปเฝ้าก็จบแล้ว ก็ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

“ศาสนาไหนว่าดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะว่าอย่างไร”

“เธออย่าถามให้มากไปเลย ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล”

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีมรรคมีผลของมัน ถ้ามีมรรคมีผลของมันนะ เวลามันชำระล้างอวิชชาในใจขององค์สมเด็จ-

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจบกระบวนการเห็นไหม

นี่ที่ว่าจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเพราะเวรเพราะกรรม เพราะเวรเพราะกรรมนี่บุพเพนิวาสานุสติญาณตั้งแต่พระเวสสันดรไป นี่ไง สิ่งที่สร้างสมบุญญาธิการมาไง ถ้ามันไม่ทิ้งยังไม่จบไม่สิ้น มันจุตูปปาตญาณมันก็ต้องเกิดต่อไปไง จิตนี้มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันเป็นไปตามกรรมจำแนกให้สัตว์เกิดต่างๆ กันไง มันเกิดจากการกระทำ เกิดจากกรรมของตนทั้งสิ้น

แล้วอาสวักขยญาณ นี่ศีล สมาธิ ปัญญาที่เกิดจากสัจจะความจริงขึ้นมา มันจะเกิดที่ไหน มันก็เกิดในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง มันจบสิ้น จบทั้งข้างนอก จบทั้งข้างในจบทั้งวัฏฏะ จบทั้งจิต จิตที่มันเวียนว่ายตายเกิด จบ จบอันนี้มันมีคุณค่าไง

ที่เราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน เรามาแสวงหากัน เราแสวงหากันก็แสวงหาคุณธรรมแบบนี้ เวลาแสวงหาคุณธรรมแบบนี้มันจะเกิดที่ไหน มันก็เกิดที่ในหัวใจของคน เพราะในหัวใจของคน ใจ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากขึ้นมามันเกิดเป็นมนุษย์ไง

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์เป็นสิ่งที่มีคุณค่า แต่มีคุณค่าขึ้นมา คนเกิดมาเห็นไหม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เกิดมาแล้ว เกิดเป็นคนแล้ว แล้วก็พอใจ หลงใหลยึดมั่นว่าชีวิตนี้ยิ่งใหญ่ ชีวิตนี้มีอำนาจแล้วก็เที่ยวระรานทำลายเขา

ถ้าคนเป็นคนดีหน่อย มันอยู่ทางโลก มันก็อยู่ด้วยบุญกุศลของตน แต่นี่มาเสวยบุญกุศลแล้วถ้าไม่ได้สร้างต่อไป ตายไปจะไปไหน เพราะของที่เราสร้างมา เราก็มาใช้สอยอยู่นี่ไง แล้วเราก็ไม่สร้างสมต่อไป ถ้าสร้างสมต่อไปๆ นั่นมันถึงจะเป็นผลของวัฏฏะ ผลของการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ความดีความงามจากกรรม จากกรรมของตนไง

แต่ในพระพุทธศาสนา สิ่งที่ไม่มีอำนาจวาสนาก็ให้เขาได้ทำอย่างนั้น มันอยู่ที่อำนาจวาสนาบารมีของตนนะ เวลาคนที่จะออกประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติมากน้อยขนาดไหนล่ะ แล้วมันปฏิบัติไป ไปไม่ได้ แต่ถ้าปฏิบัติไปได้หรือไม่ได้ การปฏิบัตินั้นมันก็เป็นการสร้างสมบุญญาธิการ สร้างสมหัวใจดวงนี้ไง

การไม่สร้างสมหัวใจดวงนี้มันจะเอาอำนาจวาสนามาจากไหน **คนที่มีบารมีๆ บารมีก็เกิดจากการกระทำของตนทั้งสิ้น** เวลาเรามีการกระทำแล้วนี่ เราก็จะมาตีโพยตีพายจะเรียกร้องจะเอา แล้วใครหาให้ได้ล่ะ เอาจากไหนล่ะ มันก็เอาจากใจของตนไง

ถ้าเอาจากใจของตน เราก็ต้องมาประพฤติปฏิบัติกันนี่ไง ถ้าเราประพฤติปฏิบัติเพราะเรามีคุณค่าไง เรามีคุณค่า เราเห็นผลไง เรารู้จัก เราเห็นผลของสิ่งที่มีชีวิตที่มีคุณค่า **สิ่งที่มีคุณค่าหัวใจสิ่งที่จะสัมผัสธรรมได้ สัมผัสธรรมได้คือหัวใจของสัตว์โลกนี้เท่านั้น**

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาๆ ความจำทั้งนั้น นี่เป็นภาคปริยัติ เวลาเผยแผ่ศาสนา

เผยแผ่ศาสนาไง ถ้าไม่มีการศึกษานี่ศาสนาจะสื่อสารกันอย่างไร พอจะสื่อสารๆ เห็นไหม

พระโพธิสัตว์ๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ เวลาพระปัจเจกพุทธเจ้าไง พระปัจเจกพุทธเจ้าสิ่งที่ชำระล้างกิเลส ตรัสรู้เองโดยชอบเหมือนกัน แต่วางหลักธรรมวินัยมันแตกต่างกัน นี่ด้วยบุญอำนาจวาสนาเห็นไหม อำนาจวาสนาของคนก็ไม่เหมือนกัน

เราเกิดมาเห็นไหม เกิดมาด้วยบุญด้วยกุศล เราเกิดมาด้วยบุญด้วยกุศลแล้วได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เราก็เกิดมาด้วยกัน ดูสิ มนุษย์เต็มโลกนี่ไง แล้วเขามีความสนใจมากน้อยแค่ไหนล่ะ เขาก็สนใจแต่ชีวิตของเขานั่นแหละ มองเห็นก็มองเห็นแต่ชีวิตของตน ไม่มองเห็นถึงคุณงามความดี ไม่มองเห็นถึงคุณธรรม

ถ้าเห็นคุณงามความดี คนเกิดมามีกตัญญูกตเวทีกับพ่อกับแม่ พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มาเห็นไหม แล้วอย่างเลี้ยงดูมามีบุญมีคุณขนาดไหน นี่เวลามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระนี่พ่อแม่ได้เกาะชายผ้าเหลือง

เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาถ้าจิตมันสงบเป็นสมาธิเข้ามา สมาธิเข้ามามันเป็นที่ไหน มันเป็นที่ในหัวใจดวงนี้ใช่ไหม หัวใจดวงนี้ที่เกิดในครรภ์ ในไข่ ในน้ำครำ ในโอปปาติกะไง นี่เกิดมาจากครรภ์ นี่พันธุกรรมของจิตๆ

แล้วเวลาพันธุกรรมของร่างกาย พันธุกรรมการเกิดก็เกิดจากพ่อจากแม่ ถ้าเกิดจากพ่อจากแม่เวลาลูกบวชแล้วได้เกาะชายผ้าเหลือง แล้วถ้าลูกประพฤติปฏิบัติขึ้นมาได้เข้าสู่สัจธรรมอันนั้น แล้วพ่อแม่จะได้อะไรล่ะ นี่ไง เลือดเนื้อเชื้อไขไง มันสะเทือนไปทั้งตระกูลนั่นแหละ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาๆ

ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะมาทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามันเป็นคนดี มันจะคิดแต่สิ่งที่ดีๆ ไง สิ่งที่คิดดีๆ นี่มันคิดเผื่อแผ่ คิดเผื่อแผ่ถึงคนอื่น คิดเผื่อแผ่ถึงสังคมไง สังคมร่มเย็นเป็นสุขก่อน แล้วเราจะร่มเย็นเป็นสุขตามไง มันเป็นกำลังของหัวใจไง

ถ้าเป็นกำลังของหัวใจเห็นไหม เวลาบวชมาแล้วหรือเราจะมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามีกำลังใจขึ้นมา เรามีกำลังใจๆ มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน คนทุกข์คนยากก่อนหน้าเรามามากมายมหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปี ท่านฟันฝ่ามาขนาดไหน ถ้าฟันฝ่ามาขนาดไหน เวลาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์

ในสังคมของสงฆ์ เวลาสังคมของสงฆ์ที่ยังไม่ได้บัญญัติวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์ "เธอจงบวชมาเถิด เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด" นี่เอหิภิกขุ บวชให้เอง อบรมสั่งสอนเอง ๑,๒๕๐ องค์ นี่บวชให้เอง อบรมสั่งสอนเอง แล้วอบรมสั่งสอนต่อไปแล้วไปบวชต่อขึ้นไป แล้วอบรมบ่มเพาะ

เพราะคนมันแสวงหาไง คนมันแสวงหา คนมันไม่มีทางออกไม่มีทางไป แล้วไม่มีทางออกไม่มีทางไปเห็นไหม ยสะเห็นไหม "ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่วุ่นวายหนอ" ปราสาท ๓ หลัง มีเงินมีทองมหาศาล ทุกอย่างพร้อมหมด แต่ไม่มีความสุข

เวลาถ้ามีบุญกุศลไง เพราะอะไร ดูสิ มหรสพสมโภชมันเป็นอบายมุข เวลาศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ อบายมุข อบายภูมิ แล้วก็มีความสุขอยู่กันอย่างนั้น เมาเหล้าเมายา มีความสุขของเขา แล้วตายแล้วไปไหนล่ะ

เวลาเราถือศีล ศีล ๕ ศีล ๘ เห็นไหม ศีล ๘ เราก็ไม่ยุ่งแล้ว เวลาศีล ๕ ขึ้นมา **สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา** สุรา สุรามันเมา มันเป็นสุรายาเมา เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติมันก็เมาธรรมไง มันก็มึนเมาไง มันเมาขึ้นมามันถึงประพฤติปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลไง นี่พูดถึงศีล ๕

ศีล ๘ เห็นไหม ไม่ดูการละเล่นฟ้อนรำ เพราะมันป้องกันไว้ ถ้าคำว่า "ถือศีลๆ" เวลาเป็นทางโลกเห็นไหม ถ้าใครถือศีล ๕ บริสุทธิ์แล้วจะไม่ตกนรก ศีล ๕ คือศีล ๕ ถ้าเราไม่ทำความผิดความชั่วมันก็ไม่เข้าศีล ๕ แต่ถ้าศีล ๕ ศีล ๕ ก็ส่วนศีล ๕ แต่เวลามันทำบาปอกุศลขึ้นมา มันจะตกนรกหรือไม่ล่ะ

เวลาจะไม่ตกนรกอเวจีนี่พระโสดาบัน ถ้าเรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้ามีอำนาจวาสนามีบุญกุศลนะ ดูสิ ดูพระสารีบุตรฟังธรรมพระอัสสชิเป็นพระโสดาบัน ฟังธรรมหนเดียวเท่านั้น คนมีบุญกุศลมันทำได้

เวลาทำได้ขึ้นมาเป็นพระโสดาบันขึ้นมา คำว่า “เป็นพระโสดาบัน” ใจเป็นพระโสดาบัน ไม่ลูบคลำ

คำว่า “ลูบคลำ” เราเป็นชาวพุทธด้วยกันนี่ไง เรามองสังคมสิ สังคมจริงจังกับพระพุทธศาสนาขนาดไหน ดีแต่ปาก ปากอวดดี เวลาโต้แย้งโต้เถียงกัน เถียงกันด้วยปาก แล้วมันลูบคลำไหม การโต้แย้งโต้เถียงกันนั่นล่ะมันเป็นการคลุกคลีกันแล้ว

ถ้าเป็นพระโสดาบันไม่ลูบไม่คลำในศีลในธรรม ไม่ลูบไม่คลำๆ นี่ไง แล้วไม่ถือมงคลตื่นข่าว คำว่า “ไม่ถือมงคลตื่นข่าว” ไม่ถือนอกพระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมๆ นี่ พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่แปลกไม่แยกออกไปจากธรรมนั้นเด็ดขาด ถ้าเป็นพระโสดาบันนะ

แต่มันเป็นโซดาตราสิงห์น่ะสิ แต่งตั้งกัน อวดอ้างกัน ยกย่องกัน แต่ประพฤติปฏิบัติไม่สมกับศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เลย

ถ้ามันประพฤติปฏิบัติมันสมกับศีล สมกับธรรมนะ เพราะใจเขาเป็น พระโสดาบันคือเป็นที่หัวใจนะ พระโสดาบันไม่ได้เป็นที่เครื่องแบบ ไม่ได้เป็นที่อะไรทั้งสิ้น ถ้ามันเป็นที่หัวใจ หัวใจที่มีคุณค่าอย่างนั้นไง ถ้าหัวใจที่มีคุณค่าอย่างนั้น ถ้ามันเป็นโสดาบันขึ้นมาไม่ลูบคลำในพระพุทธศาสนา ไม่ลูบไม่คลำ แล้วไม่ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ถือเชื่อนอกจากพระพุทธศาสนา

แล้วศาสนาพุทธล่ะ ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันมีคุณธรรมในใจ ถ้ามีคุณธรรมในใจแล้วไม่ทำนอกเหนือจากสิ่งที่กีดขวางๆ สิ่งที่กีดขวางหัวใจที่มันจะก้าวหน้าไปไง โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี พระอรหันต์ นี่โอกาสข้างหน้า คิดดูสิจะเป็นพระโสดาบัน มันเห็นโทษนะ

ดูนะ ลูกชายของอนาถะเห็นไหม พ่อศรัทธาในพระพุทธ-ศาสนา ศรัทธามาก ลูกก็อยู่กับพ่อ มีความเห็นขัดแย้งกันทั้งสิ้น พ่อที่ฉลาด พ่อที่เป็นธรรมไง พ่อที่เป็นธรรมเวลาจะอบรมบ่มเพาะด้วยความเป็นสายเลือดมันก็โต้แย้งขัดแย้งทั้งนั้น แต่พ่อที่ฉลาดเห็นไหม จ้าง จ้างให้ไปวัด กลับมานะ จ้างให้เงิน

เขาไป ไปเพราะเอาสินจ้างรางวัล เพราะเขาไม่เห็นด้วยอยู่แล้ว เขาขัดแย้งอยู่แล้ว เขาไม่พอใจอยู่แล้ว แต่เวลาไปเพราะจะเอาเงินไง กลับมาก็มารับเงินรับทอง พอรับเงินรับทอง ไปให้ได้เข้าไปใกล้ชิดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปให้มันใกล้ชิดพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ชาวพุทธแท้ๆ สิ่งที่มีคุณค่าอยู่นั้นไม่รู้จักแสวงหา ความแสวงหาก็แสวงหาลาภสักการะ โลกธรรม ๘ อยากมีชื่อเสียง อยากมีความอุดมสมบูรณ์ อยากไปหมด อยากไปแล้ว แล้วก็ไปลงทุนลงแรง ทำหน้าที่การงานขึ้นมา เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

พอประสบความสำเร็จในชีวิต ก็ทั้งชีวิตเลยก็ต้องกระเสือกกระสนดิ้นรนไป เพราะด้วยกิเลสมันพอใจไง มันเชื่อกิเลส กิเลส

มันหลอกมันลวงไป มันก็วิ่งเต้นไปกับกิเลสนั้นไง กว่าจะประสบความสำเร็จชีวิต อายุขัยก็บั้นปลายชีวิต แล้วก็ไม่ได้ใช้สิ่งสมบัติที่ตัวตนหามาด้วยกำลังของตน แล้วก็เสียชีวิตไป สิ้นชีวิตก็จบไป

นี่ไง นี่ก็เหมือนกัน อนาถบิณฑิกเศรษฐี จ้างๆๆ จ้างให้ไปฟังธรรม พอจ้างให้ไปฟังธรรม ฟังกลับมาก็ให้มาเอาเงิน ได้รางวัลตอบแทน

"ถ้าต่อไปนะ ไปฟังธรรมๆ ฟังว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดว่าอะไร"

"พูดว่าอะไร" เห็นไหม จากไปฟังธรรมมาฟังธรรม ไปฟังธรรมบ่อยครั้งเข้า มันก็เข้าไปใกล้ชิดธรรมะ มันก็รู้จักสัจธรรมฟังธรรมออกนั่นแหละ เวลาจะฟังให้เข้าใจ ฟังให้เข้าใจเห็นไหมฟังให้เข้าใจมันก็ต้องใช้สติปัญญาเห็นไหม ให้รับรู้ให้ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ เป็นพระโสดาบัน ปิ๊ง! เวลากลับมา อนาถะก็ถือเงินไว้เลย เพราะว่าอยากจะให้ลูกเป็นคนดี ให้ลูกเป็นคนดี ให้หัวใจของลูกมีคุณธรรมในใจ เพื่อเป็นสมบัติของเขา นี่เห็นไหม จะรอให้ตังค์ ไม่กล้ามาเอ๊ะ! วันนี้แปลกใจ ลูกชายไม่มา กระมิดกระเมี้ยนไม่กล้า เรียกมาบอกให้มาเอาตังค์สิ

โอ๊ย! ทีแรกก็ว่าไปฟังธรรมๆ เพื่อจะเอาเงิน แล้วเวลาพ่อบอกว่าให้จำคำพูด เวลาจำสัจธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดง แล้วให้มาเอาให้สองเท่า พอไปฟังๆ มันปิ๊งในหัวใจไง

พระอัญญาโกณฑัญญะฟังธัมมจักฯ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา เกิดขึ้นคือทิฏฐิมานะ คือตัวคือตนของเราเกิดขึ้น สิ่งที่จิตกระทบกระเทือนใช้สติปัญญาใคร่ครวญตามธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นย่อมสลายไปเป็นธรรมดาด้วยไตรลักษณ์ไง ด้วยความเห็นของปัญญามันแทงตลอดไง นี่เป็นพระโสดาบัน

พอกลับมา ตังค์ก็ไม่เอา ไม่เอาตังค์ ตังค์ไม่เอา แล้วกราบพ่อ กราบพ่อแล้วกราบเล่านะ เลี้ยงมาตีนเท่ากับฝาหอย อบรมบ่มเพาะมาตลอด แล้วทำคุณงามความดีทั้งนั้น ด้วยทิฏฐิมานะของตน ด้วยมีแต่ความขัดความแย้ง ไม่เห็นด้วยกับการทำคุณงามความดี จะเอาแต่อำนาจวาสนาของตน จะลากไปแต่ความพอใจของตน

เวลาพ่อที่มีสติปัญญา อบรมบ่มเพาะไง จ้างเอาๆ เอาเงินจ้างให้ปฏิบัตินะ เอาเงินจ้างให้ฟังธรรมนะ เอาเงินจ้างให้ไปจำธรรมะมา แต่มันไปกระเทือนถึงกิเลสไง พระโสดาบัน เงินทองมันเรื่องข้างนอก พระโสดาบันมันเป็นที่หัวใจ ถ้ามีคุณธรรมในใจแล้วพระโสดาบันเป็นพระโสดาบันวันยังค่ำ แล้วเป็นพระโสดาบันเป็นอย่างไรล่ะ

เพราะเป็นพระโสดาบันมันต้องมีมรรค ๘ มีศีล สมาธิ ปัญญา มีสมาธิๆ นี่ เวลามีสมาธิเห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์เราท่านฝึกฝนอบรม ถึงทำความสงบใจเข้ามาก่อน ทำความสงบใจเข้ามา สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ไม่ได้หรอก เพราะอะไร

เพราะเวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี่แสดงธรรม ธรรมและวินัยมามากมายมหาศาล เวลาองค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมที่ไหนแล้วจดจารึกกันมาๆ แล้วพอถึงเวลาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ แล้วมันก็จดจำจารึกกันมา อบรมบ่มเพาะกันมา เป็นรุ่นๆ มาเห็นไหม

มันมีเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญมาตลอด เวลาศึกษาขึ้นมาก็แบ่งเป็นก๊กเป็นเหล่า เป็นนิกาย เป็นต่างๆ ขึ้นมา ก๊ก นิกาย มันก็แค่ชื่อ แต่ถ้ามันประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันบรรลุธรรมเห็นธรรม มันก็เป็นธรรมอันเดียวกัน เพราะมีอันเดียวกัน

อริยสัจมีหนึ่งเดียว จะมีความเชื่ออย่างใด จะมีการกระทำอย่างใด ถ้ามันตรงต่ออริยสัจ ตรงต่อสัจจะความจริง มันหนีสัจจะความจริงไปไม่ได้ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เด็ดขาด

แต่วิธีการที่มันทำมันผิด มันก็คลาดเคลื่อนไปไง มันก็แยกออกไปไง ถึงเป็นนิกาย เป็นกลุ่มเป็นก้อนเห็นไหม สิ่งที่เป็นกลุ่มเป็นก้อนก็เป็นเรื่องของสังคม เป็นเรื่องของความเจริญแล้วเสื่อมในศาสนา

มันสืบต่อมาๆ จนเรามีครูมีอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติด้วยอำนาจวาสนาของตน เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันเป็นจริงในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติมา

เพราะท่านประพฤติปฏิบัติมาเห็นไหม ท่านให้ทำความสงบใจเข้ามาก่อนๆ แต่นี้มันเป็นก๊กเป็นเหล่าขึ้นมา เขาก็วิเคราะห์วิจัยว่าสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ มันก็จริงนะ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

แต่คนที่มีอำนาจวาสนา คนที่ได้ประพฤติปฏิบัติมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปี ทดสอบทั้งนั้น อาฬารดาบส อุทกดาบส สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ก็สมาธิ เวลาสัญชัยนั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ ปัญญาๆ ที่ว่าปัญญาศาสนาเชน ศาสนาต่างๆ มหาศาลเลย พราหมณ์ โอโฮ! ยิ่งอวตารเลย พลิกแพลงไปตลอด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทดสอบมาหมดแล้ว มันตันหมด มันไปไม่ได้หรอก แต่เวลาจะไปได้นี่อาสวักขยญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ คนที่ระลึกอดีตชาติได้มากมายมหาศาล มันจะหลงตัวมันเอง มันจะว่าตัวมันเองยิ่งใหญ่ แล้วมันก็จะติดตรงนั้น มันไปไหนไม่รอดหรอก

ดึงกลับมา เพราะว่าศึกษากับเขามาหมดแล้ว จุตูปปาตญาณ เห็นไหม สัตว์ทุกดวงใจ เทวดา อินทร์ พรหม เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ในเมื่อจิตมีกิเลสนี่ ผลของกรรม กรรมต้องให้ผลทุกดวงใจเด็ดขาด มันไปของมันแน่นอนอยู่แล้ว

ชักกลับมา เวลาอาสวักขยญาณในใจขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลสไป อาสวักขยญาณคือมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้ามันชอบธรรมขึ้นมาเห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้างานชอบเพียรชอบขึ้นมา มันก็ต้องมีพื้นฐานของผู้มีอำนาจวาสนาก่อน ถ้าไม่มีพื้นฐานอำนาจวาสนามันก็นกแก้วนกขุนทองไง มันก็ว่ามันชอบ มันก็ว่ามรรค ๘ เหมือนกัน มรรค ๘ ด้วยปากด้วยบ่นไง

นี่ไง เวลาการศึกษาการศาสนาให้มั่นคงมีการศึกษา ศึกษานั้นเป็นทฤษฎี ศึกษานั้นเป็นความจำ ศึกษานั้นเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ มนุษย์ที่ใช้ขันธ์ ๕ ไปศึกษาๆ นั่นน่ะ ศึกษาโดยกิเลส ศึกษาโดยความจำไง ศึกษาโดยอวิชชาที่มันอยู่ในหัวใจไง สมุทัยมันเจือปนไปด้วยไง แล้วก็พลิกแล้วก็แพลงขึ้นมาว่าเป็นสมบัติของตัว ตัวว่ามีปัญญาๆ

จำมาทั้งนั้น นกแก้วนกขุนทอง พอนกแก้วนกขุนทองขึ้นมา มันก็จำต่อเนื่องกันไปไง นกแก้วมันก็สอนรุ่นใหม่ต่อไป แม่จ๋า แม่จ๋าไปอยู่นั่นน่ะ สิ่งนั้นมันก็เป็นเรื่องของนกของกา นี่พูดถึงปริยัตินะ

เวลาจะปฏิบัติๆ ครูบาอาจารย์เราปฏิบัติแล้ว เวลาปฏิบัติไปแล้วมันปฏิบัติแบบโลกๆ ไง ปฏิบัติแบบโลกๆ มันปฏิบัติ มันก็ปฏิบัติตามฤๅษีชีไพรเขาก็ทำมาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าก็ไปศึกษากับเขามาแล้ว แล้วเราเป็นใครล่ะ เราบวชมาเป็นพระ เราบวชเป็นพระขึ้นมา เราก็บวชแต่ร่างกาย บวชด้วยญัตติจตุตถกรรม ถูกต้องตามธรรมวินัย บวชแต่ร่างกาย ยังไม่ได้บวชหัวใจไง

แล้วบวชเป็นพระขึ้นมาแล้วนี่ ว่าเป็นชาวพุทธขึ้นมานี่ ทำอะไรใช่จะถูกไปหมดใช่ไหม นี่ธรรมและวินัยถูกต้องดีงาม เวลาปฏิบัติไปแล้วมันไปตามอวิชชา ไปตามความลุ่มหลงของตน แล้วเวลากรรมฐานม้วนเสื่อ ม้วนเสื่อทำสิ่งใดไม่ได้เลย

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ท่านถึงบอกทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเพื่อมีความสงบระงับ เพื่อให้ชีวิตของเรานี่ราบรื่น เพื่อให้ทัศนคติของเราดีงาม ดีงามขึ้นมานี่ให้มันเข้ามาเห็นภายในของเรา

ถ้าเห็นภายในของเราเห็นไหม พระพุทธศาสนานี่ **สิ่งที่จะสัมผัสกับพระพุทธศาสนาได้คือหัวใจของสัตว์โลกเท่านั้น** หัวใจของสัตว์โลกที่สัมผัสๆ เวลามีการศึกษาๆ ก็ศึกษาจากขันธ์ ๕ จากตา จากการได้สื่อสารทางเสียงต่างๆ นี่ก็ศึกษา แต่ศึกษามาก็ศึกษาแบบโลกๆ ไง

เวลาครูบาอาจารย์บอกโลกๆ ขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก่อนๆ เวลาทำความสงบของใจเข้ามาก่อน บอกสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แล้วคนที่ปฏิบัติเขาก็รู้ เพราะการทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พอจิตมันสงบแล้วนี่เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญอยู่อย่างนั้น ถ้าจิตมันสงบได้นะ แต่ถ้าจิตมันสงบไม่ได้ล่ะ ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้น แค่ทำสมาธิยังทำสมาธิกันไม่เป็นเลย

ถ้าทำสมาธิเป็น เวลาเขาบอกว่าให้ดูจิตๆ เวลาดูจิตๆ ดูจิตก็ดูที่ความคิด ดูที่สัญญาอารมณ์นี่มันไม่ถึงจิตหรอก นี่ก็เหมือนกัน เวลาไอ้พวกที่สมาธิหลับตา สมาธิลืมตา บอกว่าสมาธิลืมตานี่

ลืมตามันก็แค่ตานั่นน่ะ ตามันเป็นสมาธิได้อย่างไร หลับตาลืมตา มันเกี่ยวอะไรกับสมาธิล่ะ แล้วถ้าเป็นสมาธิๆ สมาธิคือจิตสงบ จิตอยู่ที่ไหนล่ะ อยู่ที่ตาหรือ

ตานี่เป็นอายตนะ ๖ วิญญาณ ๖ โสตวิญญาณ ฆานวิญญาณ วิญญาณในความสัมผัส ความสัมผัสนี่มันเป็นสัจจะ ความจริง นี่เรียนพระพุทธศาสนาเขาจะสอนเรื่องวิญญาณ ๖ วิญญาณ ๖ เป็นวิญญาณ ๑๘ วิญญาณนอก วิญญาณใน มีในมีนอกตลอดเวลา การศึกษาภาคปริยัติแล้วเวลาปฏิบัติล่ะ งงไปหมดล่ะ จะขึ้นต้นอย่างไร ทำอย่างไร ไม่ต้องไปสนใจมัน

สิ่งที่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมไว้ แสดงธรรมไว้ แต่เมื่อผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขามีอำนาจวาสนา มากน้อยขนาดไหน เวลาเขามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน คนที่มีปัญญามากมันก็ต้องใช้ความละเอียดลึกซึ้งขึ้นไป เวลาคน ที่มีปัญญาด้อยกว่าก็ต้องอาศัยปัญญาพอประมาณ

แต่ละคนกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจมันไม่เท่ากัน ความลังเลสงสัย ความรู้สึกผูกพันมันก็แตกต่างกันไป แล้วมีกำลัง หรือไม่ ถ้าเขามีกำลังควรแก่การงานถึงแสดงอริยสัจ ควรแก่ การงาน จิตใจที่ควรแก่การงาน จิตใจที่อบรมบ่มเพาะมาแล้ว ถ้าจิตใจที่อบรมบ่มเพาะมาแล้ว ครูบาอาจารย์เราให้อบรมบ่มเพาะ หัวใจของเรา

ถ้าอบรมบ่มเพาะหัวใจของเราให้ทำความสงบของใจเข้ามา ก่อน ทำสมาธิก่อน ทำสมาธิให้จิตสงบๆ แล้วถ้าจิตมันสงบไม่ได้

ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ก็ใช้ปัญญา ปัญญาเพื่ออบรม เพื่อบ่มเพาะให้ใจเป็นสมาธิเข้ามานี่

สมาธิมันต้องหยุด นี่ดูสิ คิดเท่าไรก็ไม่รู้ต้องหยุดคิด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ต้องหยุดคิด แต่การหยุดก็ต้องใช้ความคิด คิดเท่าไรก็ไม่รู้นี่ สิ่งที่เราศึกษา สิ่งที่เราศึกษากันเนี่ยมันเป็นความคิดทั้งนั้นแหละ คิดเท่าไรก็ไม่รู้ต้องหยุดคิด

แต่เวลาทำสมาธิขึ้นมาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลามันหยุด นี่หยุดนะ ถ้าหยุดแล้วมันไม่นิ่งไง สมาธิหยุดนิ่ง สมาธิหยุดนิ่งไม่ใช่ลืมตาหรือหลับตา ลืมตาเป็นสมาธิแล้วหยุดแต่ไม่นิ่ง พอไม่นิ่งมันก็คลอนแคลนไง

โดยธรรมชาติของกิเลสๆ เห็นไหมมันยุมันแหย่ มันโหมไฟใส่หัวใจของเรา เราก็คิด ความโลภ ความโกรธ ความหลง เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลง ดูสิ ดูคนทั่วไป ดูแม่ค้าในตลาด เวลาเขามีปัญหากัน เขาทะเลาะเบาะแว้งกัน เขามีอารมณ์ต่อกัน เขาทำร้ายกัน นี่ความโลภ ความโกรธ ความหลงที่เห็นชัดๆ

แต่เราบอกว่า “พอมาเป็นเรา เราไม่มีความโลภ ไม่มีความโกรธ ไม่มีความหลง เรามีใจเป็นกลาง เรามีใจเป็นกลาง”

มันยังไม่มีอะไรกระทบไง เวลาจะเห็น เราจะเห็นได้ชัดๆ เลย เวลาคนที่มีปัญหาโต้แย้งต่อกันนั่นน่ะโทสะ แล้วเวลาเราเป็นนะ เวลาเราเป็น เราไม่มีสติปัญญา เราไม่เห็นไง

เวลาเราสำรวมระวังขึ้นมา กิเลสมันก็อ้อยสร้อยอยู่ในหัวใจไง มันไม่แสดงออกไง ไม่แสดงออกมาก็ด้วยที่เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นชาวพุทธนะเป็นประเพณีวัฒนธรรม ให้อ่อนน้อมถ่อมตน ให้มีมารยาทสังคมไง เราก็ฝึกหัดกันมาด้วยความเป็นมารยาทๆ แล้วจิตมันมีมารยาทไหม จิตมันอยู่ในโอวาทไหม จิตมันจะอ่อนน้อมถ่อมตนให้เราใช้ให้เราขีดเขียน ให้มันเป็นตามความพอใจของเราไหม

ไม่ ไม่ขึ้นมาแล้วเห็นไหม เราถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามาไง ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาคือข้อเท็จจริง ไม่ใช่ว่าลืมตาลืมตาแล้วก็เถ่อไปอย่างนี้ ไม่มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย มันเป็นเรื่องโลกๆ

แต่ถ้ามันเป็นความจริง เราหายใจเข้าพุท หายใจออกโธ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามาๆ เห็นไหม หยุด หยุดแล้วเดี๋ยวมันก็เคลื่อนไถลออกมาอีกล่ะ มันหยุดไม่ได้หรอก

แต่เราก็ฝึกหัดบ่อยครั้งเข้า ฝึกหัดบ่อยครั้งเข้า นี่ฝึกหัดบ่อยครั้งเข้า จิตมันหยุด พอหยุดไปแล้วถ้ามันนิ่งมันมีกำลัง จิตที่มันหยุดแล้วมันนิ่ง พอหยุดนิ่งแล้วเราจะดูสิ่งใด เราจะพิจารณาสิ่งใด มันชัดเจนนะ แล้วมันก็จะแปลกใจนะ “ทำไมเมื่อก่อนไม่คิดอย่างนี้ ทำไมเมื่อก่อนไม่เห็นอย่างนี้” สิ่งที่จะรู้จะเห็นอย่างนี้เพราะหัวใจหยุดและนิ่ง หยุดแล้วนิ่งนะ

สิ่งที่มันทำกันไม่ได้ หยุดแต่ไม่นิ่ง หยุดแล้วคลอนแคลน พอคลอนแคลนขึ้นมาแล้วนะ มันทรงตัวไว้ไม่ได้ไง แต่มันก็

มหัศจรรย์นะ พอมหัศจรรย์ขึ้นมานี่เวลาคนที่ไม่มีอำนาจวาสนาก็บอกว่า "ไอ้นี่มันผิด มันทำแล้วไม่ถูกต้อง ต้องลืมตาอย่างเรานี่หลับไม่ได้ หลับแล้วมันจะสลบไสล มันจะไม่มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอัน"

จริงหรือ เวลาหัวใจของคน เราจะนิ่มนวลขนาดไหน เราจะมีอารมณ์ฉุนเฉียวอย่างไรก็แล้วแต่ มันก็มีธาตุรู้ทั้งนั้นนะ ธาตุรู้ๆ แล้วธาตุรู้นี่สิ่งที่จะทำงานๆ เวลาครูบาอาจารย์ท่านอบรมสั่งสอนไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้นะ ตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ เวลาตรัสรู้นั่งอยู่โคนต้นโพธิ์ แล้วเวลาจิตสงบแล้วกำหนดอานาปานสติจิตสงบเข้ามา บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณมันเป็นขึ้นมาจากไหน มันเป็นขึ้นมาจากหัวใจ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่โคนต้นโพธิ์ เวลานั่งอยู่โคนต้นโพธิ์ แต่เวลาที่มันเป็นไปเห็นไหม นี่ธรรมจักร จักรมันหมุนในหัวใจอันนั้น จักรมันหมุนในใจขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลามันชำระล้างกิเลสไปแล้ว อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาหมดเลย แล้วจบ วิมุตติสุขๆ นะ สุขอย่างยิ่ง ไม่คันไม่เพ้อเจ้อ ไม่เหม่อลอย ไม่เที่ยวให้คนอื่นชื่นชม ไม่มี

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อสัตว์ขนสัตว์ เวลายสะเห็นไหม "ที่นี่เดือดร้อน ที่นี่วุ่นวายหนอ" องค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นะ "ที่นี่ไม่เดือดร้อน ที่นี่ไม่วุ่นวาย" คนที่เขาเดือดร้อนเขาวุ่นวาย เขามีความทุกข์อย่างใหญ่ยิ่ง เขาแสวงหาสัจธรรม เขาแสวงหาธรรมะ เขาต้องการธรรมโอสถ

ต้องการสัจธรรมเพื่อจรรโลงหัวใจของเขา

นั่นไม่ใช่ว่า อู้ย! ฉัน.. ยสะเธอต้องเชื่อฉันก่อนนะ ยสะเธอต้องดูนะว่าฉันนี่เป็นพระอรหันต์ ใครจะรู้กับเราหันต์หรือไม่หันต์ ถ้าหันนี่ก็หมูหันเมืองตรังไง หมูหันนั่นเขาสับๆ ส่งถึงบ้านหมดเลย มันจะหันไปไหน หันต์ไม่หันต์มันเดือดร้อนใคร แต่เรามีคุณสมบัติ เรามีสัจธรรม เรามีธรรมโอสถเพื่อคนที่ทุกข์ที่ร้อนหรือไม่

ถ้ามันเพื่อคนที่ทุกข์ที่ร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นของเราท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านพยายามจะสร้างธรรมทายาทๆ ถ้าธรรมทายาทขึ้นมา นี่บวชเป็นพระแล้วให้มีสมณสารูป ให้ฝึกหัดข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นเครื่องอยู่ของตน เวลาเครื่องอยู่ของตนแล้วให้ฝึกหัดภาวนา เพราะมันจะอยู่ได้ หรือไม่ได้ มันอยู่ที่หัวใจดวงนั้น

ถ้าหัวใจดวงนั้นขึ้นมาจากปุถุชน กัลยาณชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่ จิตใจดวงนั้นมันจะประเสริฐขึ้นมาจะเป็นอริยบุคคล เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่มีธรรมโอสถ เป็นสิ่งที่มีธรรมในหัวใจ เป็นเครื่องหล่อเลี้ยง

ถ้าเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงขึ้นมา ถ้าใจเป็นธรรมๆ สัจธรรมอันนั้นมันสูงส่ง สูงส่งกว่าโลกธรรม ๘ สูงส่งกว่ามีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ ไม่ใช่โมฆบุรุษ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ ตาย

เพราะชื่อเพราะเสียง ตายเพราะลาภสักการะ ตายเพราะต้องการให้ใครยกย่องสรรเสริญนั่นโมฆบุรุษทั้งสิ้น

แต่ถ้าเป็นสัตบุรุษเห็นไหม อาชาไนยๆ เขาไม่สนใจเรื่องอย่างนี้หรอก แล้ว**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านถึงประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านอยู่ในป่าในเขาของท่านเพื่อความเป็นจริง เพื่อความเป็นอาชาไนยของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเป็นอาชาไนย ไม่สนใจเรื่องปัจจัย ๔ ไม่สนใจทั้งสิ้น ไม่สนใจโลก แต่จะเอาหัวใจของตน แต่ แต่ก็อยู่กับโลกนี้ แต่ก็อยู่กับโลกนี้**

แล้วอยู่กับโลกขึ้นมาเห็นไหม ถึงมีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาให้การประพฤติปฏิบัติของเราให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตใจสงบระงับขึ้นมานี่สัมมาสมาธิ สมาธิหยุดแล้วนิ่ง หยุดแล้วนิ่ง นี่สมาธิหยุดแล้วนิ่ง

ไม่ใช่หลับตาหรือลืมตา ไม่มีหลับตาและไม่มีลืมตา หลับตาหรือลืมตาเป็นกิริยาในการทำสมาธิ ในการวิปัสสนา ในการพัฒนาหัวใจของตนเป็นบุคคล ๔ คู่ ใจของตนต่างหากพัฒนาเป็นหัวใจ ๔ คู่ ไม่ใช่หลับตาหรือลืมตา ไม่ใช่

แต่ถ้าเพราะมันลืมตาเถ่ออยู่อย่างนั้น มันไม่หยุด แล้วมันนิ่งไม่ได้ เพราะมันไปหลับตาลืมตา ห่วงหลับตาลืมตาอยู่นี่ใจเลยไม่หยุดไง ถ้าใจไม่หยุดมันก็คลอนแคลนไง แล้วมันจะนิ่งอย่างไร

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ของเราหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติมา บอกว่า "เวลาหลวงปู่เสาร์ท่านนั่งขึ้นมานี่ ตัวลอย

ขึ้นมา”

“เราก็เคยลอย” เขาว่านะ มิจฉาสมาธิ เวลาสมาธินี่ถ้ามันหยุดแล้วมันไปรู้เห็นสิ่งใด มันก็รู้เห็นในหัวใจดวงนั้น ความรู้เห็นนั้นรู้เห็นด้วยกิเลส ด้วยอวิชชาของตัว ก็ต้องแก้ไขกันไป

เวลาแก้... สมาธิก็เป็นสมาธิ จิตก็เป็นจิต วิญญาณก็เป็นวิญญาณ สิ่งมีชีวิตในหัวใจของสัตว์โลกเป็นสิ่งมีชีวิต เป็นจิตที่อยู่ในสิ่งมีชีวิตมันยังมีโอกาสแก้ไขอยู่ เวลาจิตออกจากร่างมันตายเป็นเห็นไหม บอกว่า “มันเป็นวิญญาณ มันเป็นดวงๆ” มันเป็นอะไร เป็นเพราะความโง่ไง ถ้ามันเป็นความจริงในอภิธรรมอารมณ์หนึ่ง เขาก็ว่าดวงหนึ่ง นั่นก็เป็นบัญญัติของเขา

ถ้าเป็นความจริง เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ของเรา วิถีแห่งจิต เวลามันจะคิด คิดขึ้นมาจากอะไร เราคิดๆ มาแล้วมันคิดนี่ทำไมมันรุนแรง ทำไมมันเบาบาง เป็นเพราะอะไร เวลาพุทโธนี่เดี๋ยวพุทโธชัดๆ แล้วพุทโธมันถี่ยิบ แล้วพุทโธมันจางเบาไป มันเป็นเพราะอะไร

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน สอนอย่างนี้ แล้วเราก็มีสติปัญญาของเราไง ใครทำได้ ใครทำได้ ไปทำอย่างไรแล้วมันก็จะเห็นผลของมันไง ถ้าเห็นผล พุทโธๆๆ มันกลมกลืนกับพุทโธ เวลาพุทโธๆ จะละเอียดเข้าไป เวลาจิตมันสงบเข้ามานี่ขณิกสมาธิก็ชั่วคราวใช่ไหม เวลาชั่วคราวเข้ามา เออ! ทำเกือบตาย ได้พักสักหน่อยหนึ่ง เดี๋ยวคลายออกมาแล้ว

นี่ไง สมาธิหยุด หยุดชั่วครั้งหยุดชั่วคราว หยุดมากหยุดน้อย หยุดเพราะอะไร หยุดเพราะสติปัญญาเราเท่าทัน หยุดเพราะเรามีสติสัมปชัญญะ

ดูสิ เวลาคนเขามีทรัพย์สมบัติของเขา เขายังต้องรักษาทรัพย์สมบัติของเขา ถ้ารักษาทรัพย์สมบัติของเขานี่เอาไปอวดไปให้คนอื่นเห็น เขาจะมาคิดจะมาปล้นจะมาชิงเอา นี่ทรัพย์สมบัติของเขา เขายังต้องมีการสงวนรักษา

แล้วนี่ทรัพย์สมบัติของเรา เราค้นคว้าหาหัวใจของเรา เราจะเปิดตู้พระไตรปิฎกในหัวใจ **สติ สมาธินี่เป็นกุญแจมันจะเปิดจะไข จะไขหัวใจของเราให้เป็นสัจจะตามความจริงไง**

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ขึ้นมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ในใจขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเวลาตรัสรู้ขึ้นมาก็ตรัสรู้ในใจของท่าน

นี่เหมือนกันเวลาเราจะทำจริงๆ เราทำความสงบของใจเข้ามาก็เพื่อตรงนี้ไง เพื่อตรงที่ว่าเราจะแก้ไข เราต้องแก้ไขไปแก้ไขที่ในหัวใจของเราไง เราต้องแก้ไขที่หัวจิตหัวใจของเรา คือจิตของเรา จิตของเราที่มันมืดมันบอด มันเวียนว่ายในวัฏฏะเพราะมันมืดมันบอดด้วยอวิชชา แล้วมันมืดมันบอดด้วยอำนาจวาสนาบารมี คนที่มีอำนาจวาสนาบารมีเขามีความอบอุ่นมีความพอใจกับในการประพฤติปฏิบัติ ในการประพฤติพรหมจรรย์

เวลาทางโลกเขา เขาชอบอามิส ชอบรูป ชอบรส ชอบกลิ่น ชอบเสียง ชอบความรื่นรมย์ พรหมจรรย์ไม่มี

พรหมจรรย์เห็นไหม ปฏิบัติพรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ พรหมจรรย์คืออะไร คือ หัวใจเป็นพรหมจรรย์อยู่ในใจของตน เรามีความสุขๆ มีความสุขนะ พอจิตสงบระงับแล้วมีความสุข มีความสุขก็เอ้อ! เราก็มีวาสนาเนาะ

ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาจนเราลงใจเชื่อมั่นกันว่าท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านอบรมบ่มเพาะคุ้มครองดูแลพวกเราให้เราได้เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เพื่อให้หัวใจเรามันเบิกบาน เพื่อให้หัวใจรู้จักตัวเอง พอรู้จักตัวเองเห็นไหม นี่ความสงบ

"สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ไอ้พวกที่ทำสมาธิไม่เป็นเกิดมรรคไม่ได้ ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล"

อันนั้นมันความจำท่องจำทั้งนั้น มันเป็นปริยัติ มันจะเข้าสู่ใจไม่ได้ แล้วมันก็ไม่เข้าด้วย มันไม่ตั้งใจเข้าด้วยเพราะมันเข้าไม่เป็น เข้าไม่ได้ เพราะเข้าไม่ได้มันเลยมองข้าม มองข้ามไปว่าลืมตามันถูกต้องดีงาม หลับตา หลับตามันหลับใหล

หลับตาหรือลืมตาไม่เกี่ยว สมาธิหยุดแล้วนิ่ง เวลามันหยุดแล้วนิ่งนะ พอหยุดแล้วนิ่งเห็นไหม คนเรามันฟุ้งมันซ่าน มันทุกข์มันยาก ทุกข์ยากไหม เวลามันหยุดให้เราได้พักผ่อนมันมีความสุขไหม มันมีความสุข

กรรมฐานที่ภาวนาไม่เป็นก็ตรงนี้แหละ เวลามันหยุดขึ้นมาแล้วมันแกว่ง มันไปรู้ไปเห็นอะไร อวดดี มันก็ไม่รู้จักอริยสัจไง มันไม่เคยเห็นภาวนามยปัญญาไง ถ้ามันเห็นภาวนามยปัญญา มันจะไม่พูดกันหรอกว่าที่มันเป็นมันว่างๆ นั่นน่ะสิ้นกิเลส เพราะอะไร ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทุกข์เกิดขึ้นยังไม่รู้เลย แล้วไม่เห็นทุกข์ด้วย

เวลาหลวงตาท่านพูด "กิเลสมันมาขี้ถ่ายใส่หัวใจนะ แล้วมันกลับไปบ้าน มันไปนอนหลับสบายเลย เพิ่งตื่นมาทุกข์" นี่ไง มันเลยไม่เห็นทุกข์ไง คนที่ไม่เห็นทุกข์ วิปัสสนาไม่เป็น คนที่ไม่เห็นทุกข์จับทุกข์ไม่ได้ จับทุกข์ไม่ได้ก็จับอริยสัจไม่ได้ จับอริยสัจไม่ได้ก็ภาวนาไม่เป็น ภาวนาไม่เป็น นี่ไงหยุดแต่ไม่นิ่ง

เวลามันหยุดนะ เราพยายามของเรา เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ทำเข้ามาเพื่อตัวตนของเรานี้แหละ

เวลาทางโลกนะ เรื่องอนิจจัง สรรพสิ่งนี้เป็นอนิจจัง คำว่า "เป็นอนิจจัง" เห็นไหม อากาศ แร่ธาตุ ความแปรปรวนของมัน เราไม่ได้สร้าง มันมีของมันอยู่โดยธรรมชาติ มันเป็นอนิจจัง อนัตตา

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักฯ ทำไมพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเกิดที่ใจไง ใจถ้ามันสงบระงับเข้ามาไง แล้วถ้าใจมันรู้ มันเห็นขึ้นมา มันใช้ปัญญาของมันแทงทะลุ นั่นน่ะคือไตรลักษณ์ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้น คือหัวใจของเราค้นคว้าหากิเลสของเราได้

นั่นน่ะสิ่งที่เกิดขึ้น

สิ่งที่เกิดขึ้นเวลาใช้สติปัญญาใคร่ครวญไปแล้ว สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่มีอะไรอยู่ได้เลย เวลามันดับไปเป็นธรรมดา นี่ไตรลักษณ์ไง

ไตรลักษณ์กับอนิจจัง ทุกคนจะเทียบว่าเหมือนกัน ไม่ใช่ สรรพสิ่งในโลกนี้ นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง แต่ไตรลักษณ์ไม่เป็นอย่างนั้น เพราะไตรลักษณ์มันต้องการขวนขวายมีการกระทำของเราขึ้นมาเราถึงพระไตรลักษณะ

พระไตรลักษณะเห็นไหม เวลาพระกรรมฐานสมัยโบราณนะ ถ้าบ้านไหนมีคนตายมีงานศพ เขาสวดอภิธรรมเลยมันตัวแทนเลย ซากศพนั่นน่ะ ไตรลักษณ์มันจะเกิดไง เพราะมันพิจารณาซากศพ พิจารณาอสุภะ พิจารณาถึงอภิธรรมเห็นไหม เวลาคนตาย สวดอภิธรรมๆ อภิธรรม ธรรมอันยิ่งใหญ่ แล้วรู้อะไร นี่ถ้าทางโลกก็สวดเอาบุญกัน

เวลาหลวงตาท่าน ตอนท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านบอกเลยถ้าการสวดมันเป็นบุญเป็นกุศล ก็ตั้งพระไว้องค์หนึ่ง แล้วเวลาใครตายก็สวด มันจะได้ไปสวรรค์ทั้งหมด

มันเป็นพิธีกรรม เป็นความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราเห็นว่า สิ่งนี้ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแสดงธรรมต่อพระมารดา มารดามีดวงตาเห็นธรรม มันสุดยอด สุดยอดเราก็เลยเอามาทำเป็นประเพณีไง แต่ความจริงนั่นมันก็ท่องบ่นไง

ถ้าทางโลกก็นกแก้วนกขุนทองไง

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เราทำกันนี่ไง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา เอ็งเกิดขึ้นไหมล่ะ ถ้ามันเกิดขึ้นเห็นไหม สมาธิมันต้องหยุดแล้วนิ่ง สมาธิหยุดแล้วนิ่ง สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

ปัญญา ปัญญาคือการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหว ปัญญาคือการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวเพื่อจะไปชำระล้างกิเลส การเคลื่อนไหวนั่นคือปัญญา

"สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้" แต่สมาธิเอ็งยังทำกันไม่เป็นเลย แล้วก็จับผิดจับถูก ไม่มีวุฒิภาวะ ยังมีการมาวิจารณ์สมาธิหลับตา ลืมตา สมาธิที่ไหนมันมีหลับตา ลืมตา มันมีแต่มิจฉาหรือสัมมา มิจฉาสมาธิทำสมาธิไปแล้วเป็นมิจฉา ฤๅษี-ชีไพรนั่นมิจฉา

สัมมาๆ ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำสัมมา เวลาสัมมา สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเป็นบาทเป็นฐาน เพราะมันเกิดไตรลักษณ์ไง สัมมาสมาธิถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นมันจะเกิดไตรลักษณ์ เกิดไตรลักษณ์ขึ้นมาเห็นไหม พระไตรลักษณ์ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ดับด้วยมรรคไง ถ้ามันมีมรรคตรงนี้ไง นี่ไง ปัญญาคือการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหว

เราเป็นปัญญาชนนะ เราเห็นไหมกีฬายิมนาสติก แล้วกีฬาสเก็ตน้ำแข็ง เขาเคลื่อนไหวของเขา โอ้ย! พลิ้วเลย เวลาแข่งขันยิมนาสติกเล่นประเภทอะไร พลิ้วไหวเลย มันมาจากไหน กว่าเขาจะฝึกฝนได้ขนาดนั้น ร่างกายเขาต้องแข็งแรงมาก ความ

แข็งแรงอันนั้นแต่เวลายิมนาสติกเขาเล่นของเขาอ่อนไหวพลิ้วสวยงามมาก มันมาจากไหน มันมาจากร่างกายที่แข็งแรง แล้วฝึกหัดด้วยความอ่อนพลิ้วไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิ อะไรแข็งแรง จิตตั้งมั่นหรือ จิตมีกำลังตรงไหน แล้วการเคลื่อนไหวๆ ปัญญาคือการเคลื่อนไหว เคลื่อนไหวน่ะธรรมจักร ถ้ามันเป็นจริงนะ

"สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้" แต่ไม่มีสมาธิร่างกายอ่อนแอ เราเป็นปัญญาชน เราก็ส่งเสริมการกีฬา เราก็ไปดูเล่นยิมนาสติก แล้วเราก็จ้องเลยนะ ลืมตา ลืมตาอยู่อย่างนั้นแล้วมันเล่นยิมนาสติกเป็นไหม สเก็ตน้ำแข็งที่เขาพลิ้วอยู่อย่างนั้นลืมตาจ้องให้เต็มที่เลย แล้วมึงจะเล่นได้อย่างเขาไหม ลืมตามึงน่ะไม่มีหรอก ลืมตาหลับตาไม่เกี่ยว ไม่มี

สมาธิเป็นสมาธิ แต่ด้วยบุญด้วยวาสนานะ ถ้าพอทำสมาธิไม่เป็นแล้วมาวิจารณ์ว่าสมาธิหลับตา สมาธิลืมตา มันบอกถึงพื้นฐานว่าพื้นฐานไม่มี แม้แต่สมาธิเห็นไหม หลวงตาท่านสอนนะเวลาท่านปรับ บ่นนะ "สมาธิยังทำกันไม่เป็น แล้วมันจะภาวนาอะไรกัน" ท่านบ่นกับลูกศิษย์ลูกหา "สมาธิยังทำกันไม่เป็น"

เพราะสมาธิเราจะหยุดนิ่ง เราจะรักษาหัวใจให้หยุดแล้วนิ่ง มันเป็นการทำได้ยากว่า "ใจเป็นนามธรรม ใจเป็นนามธรรมอยู่ที่ไหน เวลากายกับใจๆ จับไปก็มีแต่กายไม่เห็นหัวใจเลย" แล้วเราจะค้นคว้าหาหัวใจของตน แล้วคนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมาคนมันยังหยาบๆ อยู่ก็ให้มันบริกรรมพุทโธๆ คำอะไรบริกรรมก็

หัวใจมันคิดไง หัวใจมันคิดพุทโธๆๆ จนมันนิ่งไง

พอมันนิ่งขึ้นมา สิ่งที่พุทโธๆๆ ไปนั่นน่ะ พุทโธให้เรื่อย พุทโธด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยสติ ด้วยสติสัมปชัญญะ ด้วยการกระทำของตน ด้วยการล้มลุกคลุกคลานขึ้นมา ก็ฝึกหัดของตนขึ้นมาตลอดไป เวลาถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมามันก็สงบระงับเข้ามาไง แล้วถ้ามันสงบขึ้นมาแล้วถ้ามันคลอนแคลน คลอนแคลนนี่คนทำสมาธิไปเห็นนิมิต มันคลอนมันแคลน มันหยุดมันไม่นิ่ง มันไม่นิ่ง มันหยุด หยุดแล้วรู้เห็น มันเป็นข้อเท็จจริงของหัวใจ

“จิตนี้มหัศจรรย์นัก” หลวงปู่มั่นแก้จิตๆ “จิตนี้มหัศจรรย์นัก”

เวลาจิตนี้เราปล่อยตามธรรมชาติไง เราปล่อยตามธรรมชาติไปจนเป็นจริตนิสัยเป็นความชอบของตนไง คนชอบสิ่งใดมันก็แสดงออกอย่างนั้น แล้วมันก็แสวงหาสิ่งนั้นมาปรนเปรอ ปรนเปรอกิเลสมันคิดขึ้นมาไง เวลากิเลสมันคิด มันต้องการ มันยุแหย่หัวใจอย่างไร เราก็วิ่งเต้นไปหาสิ่งนั้นมาปรนเปรอมันๆ มันก็ว่ามีความสุขๆ ไง มันเป็นกิเลส

เวลาเราเป็นนักปฏิบัติ เรามีครูบาอาจารย์ไง ท่านถึงไปอบรมสั่งสอนให้บริกรรม เวลามันคิด ไม่ให้มันคิด บังคับๆ ปฏิบัติใหม่ๆ เขาบังคับทั้งนั้น ไม่บังคับมันไม่ทำหรอกเพราะอะไร

เพราะธรรมะมันจะไปชำระล้างกิเลส แล้วกิเลสเป็นเจ้าวัฏจักร เจ้าวัฏจักรคือเจ้าหัวใจ มันเป็นเจ้าหัวใจอยู่แล้วให้มันพุทโธๆ ใครมันจะพุทโธ เพราะกิเลสมันเป็นเจ้าหัวใจ มันยึด

อำนาจ มันครองวัฏจักรอยู่

แล้วเราศึกษาธรรมะๆ กัน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม เวลาเข้าสู่สัจจะความจริง เริ่มทาน ศีล ภาวนาเข้ามาก่อน เวลาทานก็เรื่องทาน เรื่องศีลก็เรื่องศีล เวลาภาวนาขึ้นมาเห็นไหม จะมาปฏิบัติจะมาพุทโธนี่กิเลสมันยอมไหม แล้วกิเลสไม่ยอม มันถึงต่อสู้กัน ต้องเข้มแข็งกันไว้ใหม่ๆ ต้องบังคับๆ พอบังคับจนมันทำงานเป็น มันทำงานได้

พอมันทำงานเป็นทำงานได้ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ไม่มีหลับตาลืมตาหรอก หลับตาลืมตาเพ้อเจ้อทำไม่เป็นแล้วอิจฉาเขา อิจฉาเขาแล้วก็เที่ยวจะไปบ่งชี้ จะไปบังคับให้เขาเห็นว่าเป็นหลับตาลืมตา ไม่มีหรอก ไม่มี

ถ้ามันจะเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันเป็นสมาธิขึ้นมา เวลาเป็นสมาธิ หยุด หยุดแล้วหยุดบ่อย หยุดบ่อยๆ วงกรรมฐานไง พอหยุดขึ้นมาหน่อยไปเห็นนู่น ไปเห็นนี่ หยุดทีหนึ่งก็ว่าตัวเองได้มรรคได้ผล หยุดสองทีสามที หยุดแต่ไม่นิ่ง

ถ้าหยุดมันนิ่ง มันรู้ หยุดแล้วนิ่ง นิ่งเพราะอะไร นิ่งเพราะมีกำลังไง เพราะมีกำลังขาไง นี่ไง ยิมนาสติกไง เวลาพวกสเก็ต-น้ำแข็งเห็นไหม ดูเขาหมุนสิ ขาเขาแข็งแรงขนาดไหน นี่ไง มันหยุดไง หยุดแล้วมันนิ่งไง นิ่งแล้วหัดเคลื่อนไหว หัดเคลื่อนไหวเล่นยิมนาสติก

เคลื่อนไหวในอะไร ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ในการประพฤติปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ เวลาเราเริ่มต้น

ปฏิบัติขึ้นมาเห็นไหม ไปเที่ยวป่าช้า ไปพิจารณากาย นั่นน่ะกายข้างนอก พิจารณาอย่างนั้นพิจารณาจะมาเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในการประพฤติปฏิบัติของเขา นั่นเป็นการท่องบ่นกัน เป็นอุปาทานการคาดหมาย ไม่มีอยู่จริง จะมีอยู่จริงต้องสมาธิหยุดนิ่ง

ถ้าสมาธิหยุดนิ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากการค้นคว้าการแสวงหา ไม่ใช่เกิดขึ้นโดยผลมะม่วงหล่นทับใส่หัว ไม่มีหรอกกิเลสตัวไหนมันจะยอมแพ้ยอมจำนนให้เราประพฤติปฏิบัติธรรมแล้วสมควรแก่ธรรม กิเลสมันจะพลิกมันจะแพลง มันจะกลั่น มันจะแกล้ง มันจะกดขี่ตลอด

การประพฤติปฏิบัติที่ทุกข์ที่ยากกันอยู่นี้คือกิเลสในใจของผู้ที่ปฏิบัตินั้น ในใจของผู้ที่ปฏิบัตินั้นได้สร้างอำนาจวาสนามามากน้อยแค่ไหน อยู่ที่บุญวาสนาของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มาตรัสรู้เองโดยชอบ เพราะด้วยบุญด้วยอำนาจวาสนาที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมามากมายมหาศาลขนาดนั้น ขนาดสร้างสมบุญญาธิการมามหาศาลนั่นคือบุญญาธิการ นั่นคือหยุดแล้วนิ่ง มีกำลังมาก

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ ตรัสรู้ด้วยอาสวักขยญาณ ด้วยมรรคด้วยผล ด้วยความดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรมในการประพฤติปฏิบัติเป็นมรรคอันนั้นถึงเกิดการกระทำ แต่เกิดจากการกระทำ

ปฏิกิริยาชำระล้างกิเลส เพราะด้วยกำลังอำนาจวาสนาที่ได้บำเพ็ญเพียรมา

คนที่มีอำนาจวาสนามีจุดยืนมีกำลังขึ้นมาแล้วต้องฝึกหัดให้มันเป็นมรรคขึ้นมาๆ เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เราเป็นลูกศิษย์มีครูบาอาจารย์ ท่านสอนให้มีข้อวัตร ท่านสอนให้การประพฤติปฏิบัติก็ท่านสอนเพื่อให้หัวใจหยุดไง ไม่ให้หัวใจมันฟุ้งมันซ่านให้หัวใจให้กิเลสมันหลอกมันลวง ให้กิเลสมันชักนำออกไปใช้ผลประโยชน์ของมันไง

เวลากิเลสมันบีบมันบังคับ มันบังคับให้ไปแสวงหาเพื่อประโยชน์ของมัน ตามความพอใจของมัน แต่กรรมการกระทำอยู่ที่ใจของเราไง แล้วเราจะมาประพฤติปฏิบัติ เราจะทำความสงบของใจเข้ามา แม้แต่สมาธิมันยังทำกันไม่เป็น แล้วสมาธิหลับตาลืมตา มันก็มาเที่ยววิจารณ์คนอื่นเขา สมาธิมันยังไม่รู้จัก

ถ้ามันรู้จัก มันจะกล้าพูดหรือสมาธิหลับตา สมาธิลืมตาเพราะมันไม่มีอยู่จริงในโลกนี้ คนที่ประพฤติปฏิบัติไม่รู้ข้อเท็จจริงว่ามีอยู่ในโลกนี้ มันเกิดมาเป็นบุคคลวิเศษได้อย่างไร วิเศษกว่านั้นไม่มีกิเลสก็เกิดได้ พระอรหันต์ก็เกิดได้ แล้วยังจะเกิดอีกต่อไปอีกด้วย นี่คนพิเศษ มันเลยพูดแบบพิเศษ มันไม่ใช่คนปกติเหมือนเรา

คนปกติเรานะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาเรามีวาสนาขึ้นมาเห็นไหม มีอำนาจวาสนาขึ้นมาเพราะว่าเรามีสติปัญญาเพื่อจะแสวงหาสิ่งที่เป็นความจริง สิ่งที่เป็นความจริง

คือ จิตดวงนี้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันจะเกิดในภพใดชาติใด มันก็เป็นสิ่งมีชีวิตในภพชาตินั้น

ถ้าเป็นสิ่งมีชีวิตในภพชาตินั้น ถ้ามันมีอำนาจวาสนา มันสร้างคุณงามความดีขึ้นมา มันจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไปชำระล้างกิเลสอวิชชา อวิชชาคือผลที่กรรมมันยุมันแหย่ที่ทำให้เป็นอย่างนั้น แล้วมันเป็นพญามารอยู่ในใจนี้

ที่เรามาประพฤติปฏิบัติแก้กรรมๆ ทำลาย ทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายสิ่งที่กรรมมันยึดครอง ทำลายสิ่งที่ว่าอวิชชาที่มันเป็นเจ้าจักรวาล มันเป็นเจ้าวัฏจักร มันเป็นเจ้าหัวใจ ถ้าจิตมันสงบ ถ้ามันสงบแล้วนิ่ง ฝึกหัดเคลื่อนไหว ฝึกหัดเคลื่อนไหว

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีการสงบนิ่ง ไม่มีสมถกรรมฐานไม่มีฐานที่ตั้งแห่งการงาน ไม่มีไตรลักษณ์เกิดขึ้น ไตรลักษณ์จะเกิดขึ้นอยู่ที่อุดมการณ์ อยู่ที่ความสามารถ อยู่ที่วาสนา แต่ส่วนใหญ่แล้วมันไม่เกิดขึ้น ไตรลักษณ์ไม่เกิดขึ้นเห็นไหม เวลาไตรลักษณ์ไม่เกิดขึ้นเห็นไหม หยุดแล้วมันไถล ไถลก็คือโลกียปัญญาไง ไถลก็คือความรู้สึกนึกคิดเรานี่ไง มันไถลออกมาไง มันไม่ใช่ปัญญาที่เคลื่อนไหว

ปัญญาที่เคลื่อนไหว จิตที่มันหยุดนิ่งแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา คนมีอำนาจวาสนาบางคนเวลาจิตสงบแล้วเห็นกาย นั่นแหละถ้าเห็นกายใช้วิปัสสนาญาณของเรา เห็นกายแล้วจับไว้ จับไว้แล้วอุคคหนิมิตแยกมัน ถ้าเห็นจะเป็นสิ่งใดแล้วแต่ ถ้าเป็นเกี่ยวกับเรื่องของกาย เกี่ยวกับเรื่องของสรีระ สิ่งนั้นเราใช้สติปัญญาจับ

แล้วใช้สติปัญญาแยกแยะได้

แต่ถ้ายังทำไม่เป็น มันจับไม่ได้ จับได้มันก็เคลื่อนไหว คือกำลังมันไม่พอ ความนิ่งไม่พอ ความนิ่งไม่พอภาพนั้นมันจะไหวติง แต่ถ้าความนิ่งพอภาพที่ไหวติงกับภาพที่ขยายตัวแตกต่างกัน ความไหวติง หมายความว่า กำลังของใจของเรามันไม่มีกำลังพอ ไม่มีกำลังพอมันทรงสถานะความเห็นอย่างนั้นไว้ไม่ได้ มันก็ไหวติง

แต่ถ้ามันเป็นจิตที่มีกำลังเวลามันเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือจับต้องในร่างกายนี้จะเป็นเนื้อเป็นหนังเป็นต่างๆ จับต้องได้แล้วเป็นอุคคหนิมิตคือมันนิ่ง มันตั้งมั่นได้แล้ว เวลาขยายส่วน ไตรลักษณ์ขยายส่วนแยกส่วน วิภาคะ วิภาคะให้มันขยายส่วน พอมันขยายส่วนเห็นไหม มันไม่ใช่อันเดิมไง มันไม่ใช่อันเดิมและมันก็ไม่ใช่อันนั้น แล้วมันก็ไม่ใช่อันต่อไป เพราะปัญญามันแทงตลอดไง

แต่ถ้ามันเป็นของเราเห็นไหม มันมีเหตุ มันมีผล มันมีความต่อเนื่อง แล้วเราทำกรรมสิ่งใดก็แล้วแต่ กรรมมันต้องให้ผลแน่นอน แต่ในปัจจุบันนี้ภาวนามยปัญญาคือการกระทำของเรา สิ่งที่เป็นภาวนามยปัญญาที่ปัญญามันเคลื่อนไหว เคลื่อนไหวจากฐานของสัมมาสมาธิที่หยุดแล้วนิ่ง แล้วมีวาสนาน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา จิตสงบแล้วจับเวทนาได้ไง

จิตสงบแล้วจับเวทนาเห็นไหม เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนา เวทนามันเกิดจากสิ่งใด เวทนามันมีมาได้อย่างไร เวทนามันมีเวทนาสอง เวทนากาย เวทนาจิตไง เวทนากายมันเกิดจากร่างกายเนี่ย เกิดจากความเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดจากร่างกายนี้ แต่มัน

ก็ต้องอาศัยหัวใจนี้รับรู้ด้วยใช่ไหม เวลาจิตสงบแล้ว ร่างกายมันไม่เกี่ยวไง ร่างกายไม่เกี่ยว

เวลาเกิดความหดหู่เห็นไหม พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิตเห็นไหม พิจารณาจิต จิตมันหดหู่ จิตมันผ่องใส จิตมันกว้างขวาง จิตมันคับแคบ จิตต่างๆ นี่การพิจารณาจิตไง เวทนาจิตของจิตไง ไม่ใช่เวทนาของกายไง เพราะมันไม่อาศัยอะไรเกิดขึ้นเลย ตัวมันเองเกิดขึ้น เพราะว่าสมาธิมันหยุดแล้ว มันนิ่ง แล้วมันมีกำลัง แล้วสามารถจับได้ไง

พอมันจับได้เห็นไหม มันไม่อาศัยสิ่งใดเลย มันเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากความสามารถ เกิดขึ้นจากบุญอำนาจวาสนา เกิดขึ้นจากการค้นคว้า เกิดขึ้นจากการกระทำไง แล้วขยายส่วนแยกส่วนเป็นไตรลักษณ์ไง เวลาเป็นไตรลักษณ์ ปัญญาที่มันเคลื่อนไหวไง ไม่มีสมาธิ ปัญญาอย่างนี้เกิดไม่ได้ ปัญญาอย่างนี้คือภาวนามยปัญญา

ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมุดจากดินสอ จากการศึกษาเล่าเรียน ศึกษาเล่าเรียนก็ศึกษามรรค ๘ นี่แหละ สวดธัมมจักฯ สวดทุกงาน งานใหญ่ๆ ต้องสวดธัมมจักฯ อาทิตฯ อนัตฯ

แต่เวลามันเกิดกับเรา มันเกิดขึ้นกลางหัวใจ มันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดพร้อม ดำริชอบ งานชอบไง

งานไม่ชอบคืองานหลับตาลืมตา วิตกวิจารณ์คอยกระทบกระเทียบคนอื่นไง มันส่งออกไง นี่ไง มันไถลออกไปไง หยุดแล้วไถลออกไปเลยไง มันไม่ใช่เคลื่อนไหวด้วยสติ ด้วยปัญญาไง ถ้ามันเคลื่อนไหวด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยสติด้วยปัญญาของใครไง

โดยปกติความคิดเราจะเร็วมาก รุนแรงมาก เวลามันเป็นมรรค เวลาเป็นมรรคเห็นไหม ความคิด ความคิดที่เกิดจากสมาธิ หยุดแล้วนิ่งแล้วมีกำลัง มีกำลังแล้วจับต้อง จับต้องได้ จับต้องสติปัฏฐาน ๔ ได้ พอจับต้องสติปัฏฐาน ๔ ได้แล้วพิจารณาด้วยปัญญา เวลาปัญญานี่ความเร็วของมันการเคลื่อนไหวของมันสิ่งที่เร็วที่สุด แล้วมันเคลื่อนไหวที่เร็วที่สุด มันจะมีเหตุมีผลตอบสนองกันในภาวนามยปัญญานั้น

การเคลื่อนไหว ดูยิมนาสติกเห็นไหม เขาเล่น โอ้โฮ! มันเคลื่อนไหว มันเร็ว มันพุ่ง มันว่องมันไว โอ้โฮย! มันสุดยอด เขาฝึกเกือบตาย เขาฝึกทั้งชีวิต เขาฝึกให้ร่างกายเขาแข็งแรง ร่างกายไม่แข็งแรงทำความอ่อนช้อยอย่างนั้นไม่ได้ เพราะร่างกายแข็งแรงถึงทำความอ่อนช้อยอย่างนั้นได้ นี่เป็นเรื่องโลกๆ นะ

แล้วถ้ามันเป็นเรื่องปัญญา ภาวนามยปัญญา ไม่ใช่สุตมยปัญญา ไม่ใช่โลกียปัญญา ไม่ใช่โลกุตตรปัญญา โลกียปัญญาโลกุตตรปัญญานี่นกแก้วนกขุนทอง ฮูย! แจ้ว แจ้ว แจ้ว แจ้วเลย

แต่เวลามันเกิดธรรมจักรกับเรา เรารู้เอง ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก เวลาโง่ก็โง่หนักหนา เวลาภาวนาไม่เป็นก็ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด เวลากว่าจะเอาชนะกิเลสได้เป็นครั้งเป็นคราว เอาชนะกิเลสได้เป็นครั้งเป็นคราวนี่ทำความสงบของใจได้บ้าง การทำความสงบของใจได้บ้าง เดี๋ยวมันก็เสื่อม พอเสื่อมแล้วเราก็มีครูบาอาจารย์คอยคุ้มครองคอยดูแลเรา ถ้าให้เราคนเดียว เวลาเราเสื่อมแล้วเราก็ทุกข์ เราก็ยาก เราก็ท้อแท้

ความทุกข์นี่ทุกข์มันเป็นอริยสัจ ทุกข์มันเป็นความจริงอยู่แล้ว แล้วเวลามันเสื่อมสภาพ มันหันหน้าหันหลังไม่เห็นใครเป็นคนให้กำลังใจเลย มันมีแต่ความทุกข์มีแต่ความยาก มันมีกิเลสคอยกระทืบซ้ำ มันมีแต่คอยยุคอยแหย่ให้ออกไปเผชิญกับโลกให้อยู่กับโลกนี้ ให้เป็นขี้ข้าวัฏจักรต่อไป

นี่ไง ถ้าเรามีครูมีอาจารย์คอยคุ้มครองคอยดูแล มันเสื่อมไปขนาดไหนเราก็พยายามของเรา พยายามฝึกฝนของเรา รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง นี่ไง เวลามันเสื่อม มันเสื่อมเพราะอะไร เวลาถ้าเราพยายามให้มันเจริญขึ้นมา มันเจริญขึ้นมาได้มันก็จะเป็นสมาธิที่หยุดแต่ไม่นิ่งหรอก กำลังมันไม่มี พอกำลังมันมีขึ้นมาสิ่งที่ว่ามันทุกข์มันยาก จบแล้ว เพราะอะไร

เพราะสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่สงบนี่คนที่ไม่มีอำนาจวาสนามันว่านิพพาน ไอ้กรรมฐานม้วนเสื่อ มันถึงไม่มีทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ มันไม่มีตทังคปหาน สมุจเฉทปหาน มันไม่มีการพิจารณา **แล้วเวลาสรุปรวมลงที่เป็นขณะที่มันจะเป็นความจริง ขณะ คือ จบกระบวนการของมัน จบกระบวนการของมรรคไง**

มรรค วิปัสสนามันเกิดขึ้น ใช้ปัญญาใคร่ครวญอย่างพร้อมด้วยสติ พร้อมด้วยความสมดุล เพราะไม่สมดุลแล้วเห็นไหม อัตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค มัชฌิมาปฏิปทาความสมดุล ความพอดี การประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะละเอียดอ่อน แล้วมันจะตั้งสติสัมปชัญญะการคุ้มครองดูแล ความคุ้มครองดูแลแต่ละ

รอบของปัญญา ปัญญาแต่ละรอบถ้ามันตทังคปหาน มันประหารชั่วคราว มันปล่อยหมดเลย ปล่อยหมดเลยเห็นไหม ตัวตนยังอยู่ ไตรลักษณ์ไม่สมบูรณ์นะ มันเป็นไตรลักษณ์อยู่บ้าง มีการกระทำที่ว่าต้องฝึกต้องฝนไง

เวลาหลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบอกว่า **“ทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า”** ทดสอบตรวจสอบเห็นไหม แกะแบบเห็นไหม แบบแกะออกมาแล้วประกอบเข้าว่ามันถูกต้อง ถูกที่ถูกทางหรือไม่ พิจารณาซ้ำพิจารณาซากของมันครั้งแล้วครั้งเล่า พิจารณาแต่ละครั้งขึ้นมา มันก็จะปล่อยวางเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา

สมาธิหยุดแล้วนิ่งมีกำลัง สมาธิหยุดมันยังไม่มีกำลังมันไถล มันไถลออกไป มันไม่เข้าสู่มรรค ถ้ามันไถลออกไป มันเป็นความคิดของเรา เป็นความเห็นของเรา เป็นการให้คะแนนตัวเองเป็นการให้ผลตอบแทนมากเกินไป แล้วมันไม่จริง มันไม่จริงต่อเมื่อเวลาจิตมันเสื่อมแล้ว มันจะรู้เองว่า มันไม่มีสิ่งใดตกค้างในหัวใจเลย

แต่เวลาพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันสมุจเฉทปหานนะ สมุจเฉทปหานคือขณะ ขณะคือนิโรธ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันมีคุณค่ากับใจดวงนั้นไง ใจดวงที่ประพฤติปฏิบัติเห็นไหม มันเกิดนิโรธการดับทุกข์ นิโรธคือการดับทุกข์ ดับด้วยมรรคไง

ถ้าไม่มีขณะ ดับตอนไหน แล้วกิเลสมันตายอย่างไรล่ะ แล้วเวลาตายแล้วนี่ ยถาภูตังเกิดญาณทัสสนะขึ้นมา นี่ไง นี่แค่โสดาบันนะ โสดาบันไม่ลูบไม่คลำในศีล ไม่ถือมงคลตื่นข่าว ไม่เห็นต่างพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่เห็นแย้งในสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วที่มันพูด พูดขัดพูดแย้ง พูดแจ้วๆ นั่นไอ้บ้าหอบฟางทั้งนั้น ไอ้บ้าหอบฟาง เวลาคนบ้ามันชี้คนอื่นว่าบ้านะ คนบ้ามันไม่เคยชี้ตัวเองบ้าเลยล่ะ คนบ้าถ้าใครมา มึงบ้า มึงบ้า มึงบ้าเลย

แต่ในวงกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเรา **"ทำไมเราโง่นัก ทำไมเราโง่นัก"** ถ้ามันรู้แล้วนะ

ถ้ามันยังไม่รู้ มันว่ามันฉลาดทั้งนั้น มันว่ามันฉลาด มันหลักแหลม มันมีสติปัญญา ทั้งๆ ที่มันเป็นขี้ข้ากิเลสนั่นน่ะ ฝึกฝนจนเกือบเป็นเกือบตาย แค่หยุดเฉยๆ เดี๋ยวมันก็คลายออกมา ถ้าหยุดแล้วเกิดความคิดนั่นคือไถล มันไถลออกมาโลกไง มันไถลออกมาเป็นโลกียปัญญา มันไม่เข้าโลกุตตระหรอก มันไม่เข้าสู่มรรคไง

แล้วเวลาว่ามันเป็นปัญญาๆ ปัญญาที่เคลื่อนไหวเห็นไหม สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ไม่มีสมาธิจะเกิดปัญญาอย่างนี้ไม่ได้เด็ดขาด แล้วไม่รู้จักปัญญาอย่างนี้ พอไม่รู้จักปัญญาอย่างนี้แล้ว ก็เอาสถิติ เอาความจำของตน เที่ยวอวดชาวบ้าน เที่ยวพูด เที่ยววิจัย เป็นตรรกะ เป็นความคิด เป็นความเห็น เป็นองค์ความรู้ต่างๆ

มันก็เหมือนกับการอบรมสั่งสอนในห้องเรียน เวลาห้องเรียนเขาก็ประสบการณ์ของเขา เขาเอาคนทำงานที่ประสบความสำเร็จแล้วเอางานของเขามาวิจัยให้ฟัง นั่นมันเรื่องของโลก

แต่ถ้าเป็นภาวนามยปัญญา มันไม่เป็นอย่างนั้น มันเป็นอีกอย่างหนึ่ง อีกอย่างอย่างไร อีกอย่างที่เป็นปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก

แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านอบรมบ่มเพาะธรรมทายาท เวลาท่านอบรมบ่มเพาะหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตาพระมหาบัว เถียงกันปากเปียกปากแฉะ

แล้วเห็นไหม แล้วเวลาเถียง ดูสิ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดหลวงตาพระมหาบัวเหมือนเราเลยที่ถ้ำสาริกา คำว่า "เหมือนเราเลย" มาตรฐาน มาตรฐานของภาวนามยปัญญาแต่ละขั้นแต่ละตอนมันมีมาตรฐาน นี่เหมือนของเราเลย เหมือนกับเราเลยที่ถ้ำสาริกา แต่ของมหาไม่มียักษ์ ของเรามียักษ์

มาตรฐานนั้น คือ กายกับใจมันแยกออกจากกัน ว่างเวิ้งว้างหมด โลกนี้ราบ กิเลสหมด แต่ของหลวงตา หลวงตาไม่มียักษ์ ของท่านมียักษ์ นี่คือต่างกันด้วยบุญญาบารมี แต่มาตรฐานของอริยสัจอันเดียวกัน เหมือนเราเลยที่ถ้ำสาริกา แต่ของมหาไม่มียักษ์ มาตรฐานของมันเหมือนเลย แต่บารมีไม่เหมือน ต่างกันเห็นไหม

แล้วเวลาติด "สุขอย่างนั้นมันแค่เศษเนื้อติดฟัน" เพราะมันยังจับอสุภะไม่ได้ ยังไม่ตัดกามราคะปฏิฆะ กามราคะปฏิฆะ

ขึ้นมา เกิดขึ้นมาด้วยมหาสติมหาปัญญา เวลามหาสติมหาปัญญานี่สมาธิหยุดนิ่งมีกำลังถึงจับได้ มีกำลังถึงวิปัสสนาได้ มีกำลังถึงจะรู้จักการแยกการแยะ การดูการแล

วงกรรมฐานครูบาอาจารย์ของเรามีภูมิ มีความรู้ มีองค์คุณธรรม แล้วอบรมสั่งสอนเป็นธรรมทายาท เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราทำมาอย่างนี้

ไม่ใช่หลับตา ลืมตา แล้วก็เที่ยววิเคราะห์วิจัยวิพากษ์คนอื่น แต่ไม่เคยวิพากษ์กิเลสในใจเลย แต่ไม่รู้จักกิเลส ท่องจำรู้จักไปหมดเลย จนกิเลสมันอาย มันไม่กล้ามาอีกเลย

ฮึ! มีกิเลสที่ไหนมันอาย กิเลสที่ไหนที่มันจะปล่อยให้จิตพ้นจากอำนาจมัน ไม่เคยมีกิเลสอายหรอก กิเลสมันหน้าด้านมันกระทืบหัวใจของสัตว์โลก ยึดครอง มันจะอายไปไหน ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นมันไง พูดเท่าไรก็โง่เท่านั้นแหละ พูดเท่าไรมันก็จะประจานตัวเองเท่านั้นแหละ เพราะภาวนาไม่เป็น เอวัง

ธรรมะเหนือธรรมชาติ
เพราะธรรมชาติ คือ วัฏฏะ

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เราทำกันนี่ไง
สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา
เอ็งเกิดขึ้นไหมล่ะ
ถ้ามันเกิดขึ้นเห็นไหม
สมาธิมันต้องหยุดแล้วนิ่ง
สมาธิหยุดแล้วนิ่ง
สมาธิแก้กิเลสไม่ได้
ปัญญา ปัญญาคือการเคลื่อนไหว
การเคลื่อนไหว ปัญญาคือการเคลื่อนไหว
การเคลื่อนไหวเพื่อจะไปชำระล้างกิเลส
การเคลื่อนไหวนั่นคือปัญญา

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต
สมาธิหยุดนิ่ง
เทศน์บนศาลา